

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Πτυχιακή μελέτη

«Η δαπάνη χρόνου προς διάφορες δραστηριότητες ως προσδιοριστικός παράγοντας της υγείας: Δεδομένα από την Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου»

Καράλλης Χρίστος

ΑΜ: 411013

Επιβλέπων καθηγητής: Δριχούτης Ανδρέας, Επίκουρος Καθηγητής

Εξεταστική επιτροπή:

Λαζαρίδης Παναγιώτης, Καθηγητής

Κλωνάρης Ευστάθιος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Δριχούτης Ανδρέας, Επίκουρος Καθηγητής

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	6
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	11
1.3 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗΣΗΣ ΧΡΟΝΟΥ	14
1.4 ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΧΡΟΝΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗ.....	18
1.4.1 Έρευνες χρήσης χρόνου από Η.Π.Α.....	18
1.4.2 Έρευνες χρήσης χρόνου σε χώρες της Ευρώπης.....	19
1.4.3 Έρευνες χρήσης χρόνου από άλλες χώρες.....	20
1.4.4 Έρευνες χρήσης χρόνου και κατανάλωση τροφίμων.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	25
2.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	25
2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	61
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	70
Παράρτημα 1	70

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο την διερεύνηση της κατανομής του χρόνου σε διάφορες δραστηριότητες όπως η εστίαση, ο ύπνος, η εργασία κ.α. Επιπροσθέτως σκοπός της έρευνας ήταν να προσδιοριστεί η επίδραση αυτού του διαχωρισμού του χρόνου στην υγεία. Επομένως τελικός στόχος ήταν η δαπάνη χρόνου προς διάφορες δραστηριότητες ως προσδιοριστικός παράγοντας της υγείας. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από την Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου (2013-2014) η οποία είναι αντιπροσωπευτική του πληθυσμού της χώρας. Η μέθοδος των φαινομενικά ασυσχέτιστων παλινδρομήσεων (Seemingly Unrelated Regressions) κρίθηκε κατάλληλη για την διερεύνηση της δαπάνης χρόνου στις διάφορες δραστηριότητες, ενώ για να εξεταστεί η επίδραση αυτής της δαπάνης χρόνου στην υγεία έγινε μία λογιστική παλινδρόμηση (Logistic Regression). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προέκυψαν επιβεβαιώθηκε η επιρροή της χρήσης του χρόνου στην υγεία καθώς, η διάρκεια ύπνου, ο χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή, ο χρόνος εργασίας, ο χρόνος εστίασης στο σπίτι κ.ά. αποτελούν προσδιοριστικό παράγοντα αφού, επηρεάζουν θετικά την υγεία. Ωστόσο δεν συμβαίνει το ίδιο και με το χρόνο που αφιερώνεται στο πλύσιμο των πιάτων, για φυσική άσκηση, για προετοιμασία του φαγητού, για εστίαση εκτός σπιτιού κ.ά. όπου παρουσιάζουν αρνητική επίδραση στην υγεία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τι είναι ο χρόνος; Όλοι πιστεύουμε ότι η απάντηση είναι απλή και αυτονόητη. Στην πραγματικότητα όμως το τι ακριβώς είναι ο χρόνος είναι ένα αναπάντητο ερώτημα που απασχολεί εδώ και πολλά χρόνια τον άνθρωπο, διότι καθορίζει αποφασιστικά την ύπαρξη του (Μαντζανάς 2015). Παρόλα αυτά υπάρχουν διάφορες απόψεις σχετικά με την έννοια του χρόνου λόγο του μεγάλου εύρους επιστημονικών πεδίων που ασχολήθηκαν και διερεύνησαν την κάθε μία διαφορετική όψη της έννοιας του χρόνου. Σύμφωνα με το λεξικό του Γεώργιου Δ. Μπαμπινιώτη (2002) ο χρόνος είναι η ΦΥΣ. Θεμελιώδης έννοια που εκφράζει τη διάρκεια υπάρξεως ή εκδηλώσεως φαινομένων, ενεργειών, καταστάσεων κ.λπ., όπου η αλληλουχία τους διαιρείται σε παρόν, παρελθόν και μέλλον, γίνεται καθολικά αντιληπτή από τον άνθρωπο και βρίσκεται σε στενή σχέση με τον χρόνο (Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, 2002) .

Ωστόσο δεν είναι τυχαία που όλοι γνωρίζουμε την έκφραση «ο χρόνος είναι χρήμα» αφού ο άνθρωπος αν κατανείμει σωστά το χρόνο του τότε μπορεί να του αποφέρει εισόδημα. Επίσης ο χρόνος μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο για διάφορες δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, αναψυχής, εστίασης κ.ά. Επομένως είναι προφανής η καθοριστική σημασία του χρόνου στη ζωή των ανθρώπων και η πλήρης αξιοποίηση του είναι πολύ σημαντική, αφού δεν αποταμιεύεται.

Γνωρίζοντας πως η πλήρης αξιοποίηση του χρόνου επιτυγχάνεται μόνο με το σωστό προγραμματισμό και την σωστή διαχείριση του, μία πιστή καταγραφή δραστηριοτήτων μίας ομάδας ατόμων μπορεί να δώσει πολλά συμπεράσματα για την εν λόγω ομάδα. Έτσι πολλές χώρες θέλοντας να συγκεντρώσουν πληροφορίες για την χρήση του χρόνου του πληθυσμού της χώρας και την κατανομή του σε διάφορες δραστηριότητες διεξάγουν Έρευνες Χρήσης Χρόνου.

Η Έρευνα Χρήσης Χρόνου (Time Use Survey) είναι μια δειγματοληπτική έρευνα με την οποία συγκεντρώνονται πληροφορίες από αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών για τη σύνθεσή τους, τις συνθήκες στέγασης, την απασχόληση, το επίπεδο εκπαίδευσης, την κατάσταση απασχόλησης, την υγεία των μελών τους κλπ. και κυρίως για τον τρόπο, που διαθέτουν τα μέλη των νοικοκυριών της χώρας το χρόνο τους σε ένα ολόκληρο 24ωρο μίας εργάσιμης ημέρας και μίας ημέρας αργίας ή Σαββάτου ή Κυριακής, δηλαδή τη χρήση και κατανομή του χρόνου των ατόμων ανά κύρια δραστηριότητα (εργασία, δουλειές του

σπιτιού, φροντίδα παιδιών ή ηλικιωμένων, μετακινήσεις, αναψυχή κλπ.), άλλη παράλληλη σημαντική δραστηριότητα κλπ (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2016).

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να μελετήσει τόσο την διαχείριση του χρόνου από τους Έλληνες προς διάφορες δραστηριότητες, όσο και το πώς αυτή η διαχείριση επηρεάζει την υγεία τους, κάτι που λείπει από την Ελληνική βιβλιογραφία μιας και στην Ελλάδα η πρώτη Έρευνα Χρήσης Χρόνου έχει περίοδο αναφοράς το Μάρτιο του 2013 έως το Φεβρουάριο του 2014.

Πιο συγκεκριμένα η εργασία ξεκινά με το Κεφάλαιο 1 στο οποίο γίνεται μία ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τις Έρευνες Χρήσης Χρόνου. Στο ίδιο κεφάλαιο γίνεται μία ιστορική αναδρομή και αναλύεται η Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου. Επίσης αναλύονται Έρευνες Χρήσης Χρόνου από Ευρώπη και Αμερική και γίνεται μία κατηγοριοποίηση των ερευνών αυτών σε τέσσερις κατηγορίες. Ακολουθεί το Κεφάλαιο 2 στο οποίο δίνεται μία περιγραφική ανάλυση των δεδομένων. Επίσης στο Κεφάλαιο 2 γίνεται οικονομετρική ανάλυση των δεδομένων και τέλος η εργασία κλείνει με το Κεφάλαιο 3 το οποίο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα και ορισμένες προτάσεις για περαιτέρω έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι έρευνες χρήσης χρόνου είναι έρευνες που επικεντρώνονται στους ανθρώπους και στον τρόπο που αυτοί διαχειρίζονται και κατανέμουν τον διαθέσιμο χρόνο μίας ημέρας (24 ώρες) σε ποικίλες δραστηριότητες και ανάγκες που έχουν (π.χ. εργασία, ύπνος, φυσική άσκηση, προετοιμασία γευμάτων, εστίαση κτλ).

Γενικά, χρησιμοποιούν ένα μεγάλο δείγμα πληθυσμού το οποίο επιλέγεται τυχαία και στρωματοποιείται με βάση κριτήρια γεωγραφικά, δημογραφικά και μετακινήσεις πληθυσμού (Gutenschwager and Gutenschwager 1978). Η πηγή εισόδου των δεδομένων είναι ημερολόγια-ερωτηματολόγια, τα οποία συμπληρώνονται από τα επιλέξιμα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος του πληθυσμού με τη βοήθεια εκπαιδευμένων ερευνητών.

Οι κύριες κατηγορίες δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούνται στα ημερολόγια-ερωτηματολόγια και οι δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε αυτές παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Ομαδοποίηση των δραστηριοτήτων που συμπεριλαμβάνονται στα ημερολόγια-ερωτηματολόγια των ερευνών χρήσης χρόνου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ
Επικερδής εργασία, μελέτη	Κύρια και δευτερεύουσα εργασία και συναφή δραστηριότητες, τα διαλύματα και ταξίδια κατά την διάρκεια των ωρών εργασίας και ο χρόνος που δαπανιέται για αναζήτηση εργασίας. Επίσης, συμπεριλαμβάνεται η μελέτη στο σχολείο και κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου.
Οικιακή εργασία	Δουλειές του σπιτιού, φροντίδα των παιδιών και των ενηλίκων, φροντίδα του κήπου και των κατοικίδιων ζώων, κατασκευές και επισκευές, αγορές, υπηρεσίες και γενικά διαχείριση του νοικοκυριού.
Ταξίδια	Μετακινήσεις και ταξίδια που συνδέονται με όλα τα είδη των δραστηριοτήτων εκτός από τα ταξίδια των εργάσιμων ωρών.
Ύπνος	Ύπνος κατά την διάρκεια της νύχτας ή της ημέρας καθώς και το διάστημα που κάποιος είναι ξαπλωμένος στο κρεβάτι λόγω ασθένειας.
Γεύματα και προσωπική φροντίδα	Γεύματα, σνακ και ποτά, το ντύσιμο, η προσωπική υγιεινή, το ξύρισμα, οι σεξουαλικές δραστηριότητες και η προσωπική υγειονομική περίθαλψη.
Ελεύθερος χρόνος	Όλα τα άλλα είδη δραστηριοτήτων π.χ. εθελοντική εργασία, συναντήσεις, βοήθεια άλλων νοικοκυριών, κοινωνικοποίηση και ψυχαγωγία, αθλητικές και υπαίθριες δραστηριότητες, χόμπι και παιχνίδια, διάβασμα, η ώρα που δαπανιέται βλέποντας τηλεόραση, ώρα ανάπαυσης ή ώρα που δεν κάνουμε τίποτα καθώς και η απροσδιόριστη χρήση του χρόνου.

(Πηγή: Eurostat, 2016)

Ουσιαστικά λαμβάνεται μια ατομική ημερήσια απογραφή δραστηριοτήτων η οποία κωδικοποιείται για να μπορεί να αναλυθεί με την βοήθεια της στατιστικής. Ο υπολογισμός του μέσου χρόνου που δαπανιέται στις διάφορες δραστηριότητες είναι η πιο συνηθισμένη μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων που προκύπτουν από μία τέτοια έρευνα (Gutenschwager and Gutenschwager 1978).

Το εύρος των πληροφοριών και τα μεγάλης σημασίας συμπεράσματα που μπορεί να διατυπώσει κανείς από τα αποτελέσματα της ανάλυσης τέτοιων στοιχείων ήταν άγνωστα για τα κράτη και περιοχές που πρωταρχικά εκτόνησαν έρευνες χρήσης χρόνου. Μέχρι το 1960, τα δεδομένα των ερευνών αυτών αξιοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά από ακαδημαϊκούς ερευνητές.

Με την πάροδο του χρόνου και κυρίως μετά το 1970, παρατηρήθηκε μία αύξηση του ενδιαφέροντος από διάφορους φορείς και κυρίως οικονομικούς αναλυτές και εθνικές στατιστικές υπηρεσίες αλλά και από φορείς χάραξης πολιτικών, ενώ παράλληλα παρουσιάζεται και μία ανάγκη από τις χώρες του Βορρά σχετικά με την εκτίμηση της μη αμειβόμενης εργασίας των αντρών και γυναικών. Τέλος, τα οφέλη και η σημασία της σύγκρισης των ερευνών χρήσης χρόνου έγιναν αντιληπτά πολύ αργότερα, γύρω στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Η σύγκριση αυτών των ερευνών είναι πολύ δύσκολη αφού οι έρευνες μεταξύ τους παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές στον σχεδιασμό τους, στην επιλογή του μεγέθους τους δείγματος, στις ηλικίες των ερωτώμενων, στην κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων κ.α.

Οι έρευνες χρήσης χρόνου μπορούν να χαρακτηριστούν και «έρευνες πολλαπλών χρήσεων». Αυτό προκύπτει αφενός από την μεγάλη ποικιλομορφία των χωρών και αφετέρου από τις πολλές δυνατότητες χρήσης των αποτελεσμάτων της, αφού σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη η στατιστική χρήση των ερευνών χρήσης χρόνου αποτελούν ένα μοναδικό εργαλείο για την εξερεύνηση ενός μεγάλου φάσματος πολιτικών ανησυχιών συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών αλλαγών, τον καταμερισμό της εργασίας, την κατανομή του χρόνου σχετικά με τις εργασίες του νοικοκυριού, τον χρόνο μετακίνησης και αναψυχής, τα συνταξιοδοτικά προγράμματα και τα προγράμματα υγειονομικής περίθαλψης (United Nations Statistics Division, 2016). Η συχνότητα διεξαγωγής των ερευνών αυτών ποικίλει από χώρα σε χώρα όπως διαπιστώνεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Χώρες και έτη αναφοράς

ΧΩΡΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	Η πρώτη έρευνα χρήσης χρόνου πραγματοποιήθηκε το 1991, η δεύτερη το 1997 και η τρίτη το 2006 (Australian Bureau of Statistics, 2016).
ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	Η πρώτη έρευνα χρήσης χρόνου πραγματοποιήθηκε το 2000, η δεύτερη το 2010, η Τρίτη το 2016 και θα συνεχίσει να πραγματοποιείται κάθε 4 χρόνια (Statistics South Africa, 2016).
ΙΑΠΩΝΙΑ	Η πρώτη έρευνα χρήσης χρόνου πραγματοποιήθηκε το 1976 και από τότε πραγματοποιείται κάθε 5 χρόνια (Statistics Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications, 2016).
ΑΥΣΤΡΙΑ	Η πρώτη έρευνα χρήσης χρόνου πραγματοποιήθηκε το 1981, η δεύτερη το 1992 και η τρίτη το 2008 (Statistics Austria, 2016).

Επίσης ποικίλει και ο σκοπός τους (βλέπε Πίνακα 3).

Πίνακας 3: Η επιδίωξη των χωρών μέσω των ερευνών χρήσης χρόνου

ΧΩΡΑ	ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΟΛΟΜΒΙΑ	Η κατανάλωση των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών στην χώρα, το επίπεδο συμμετοχής σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, η παροχή πληροφοριών σχετικά με τον χρόνο που δαπανιέται και τους τύπους των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του ελεύθερου χρόνου τους (Departamento Administrativo Nacional de Estadística (DANE), 2016).
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	Η άντληση μίας νομισματικής αξίας για όλες τις μορφές της μη αμειβόμενης εργασίας για την ενημέρωση των μέτρων που βοηθούν την ανάλυση των εθνικών λογαριασμών για το τομέα των νοικοκυριών (Australian Bureau of Statistics, 2016).
ΚΙΝΑ	Να μετρήσει πόσο χρόνο οι άνθρωποι ξοδεύουν στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες και να διερευνήσει τον ρόλο των γυναικών και των ανδρών στην κοινωνική και οικονομική ζωή (United Nations Statistics Division, 2016).
Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	Να μετρά την ποσότητα του χρόνου που δαπανούν οι άνθρωποι κάνοντας διάφορες δραστηριότητες, όπως η αμειβόμενη εργασία, η φροντίδα των παιδιών, ο εθελοντισμός και η κοινωνικοποίηση (United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, 2015).
Καναδάς	Η καλύτερη κατανόηση του πώς οι Καναδοί διαχειρίζονται τον χρόνο τους και τί συμβάλλει στην ευημερία αλλά και στο άγχος τους (Statistics Canada, 2016).

Ένας γενικός στόχος που επιδιώκει κάθε χώρα με την ολοκλήρωση της έρευνας χρήσης χρόνου είναι η παροχή λεπτομερούς υλικού για το πώς οι διάφορες κοινωνικές ομάδες αφιερώνουν τον χρόνο τους στις διάφορες δραστηριότητες καθημερινά. Δηλαδή να δώσει μία πιστή εικόνα των καθημερινών δραστηριοτήτων των ανθρώπων η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δευτερογενή ανάλυση και να παρέχει περαιτέρω πληροφορίες που να χρησιμοποιηθούν ως υπόβαθρο στην χάραξη πολιτικών (Australian Bureau of Statistics,

2016; Statistics Austria, 2016; Statistics Finland, 2016; Statistics Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications, 2016).

Φυσικά πέραν από τα οφέλη που προσφέρουν οι έρευνες αυτές, παρουσιάζουν και κάποιες δυσκολίες κατά την διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων τόσο από την πλευρά του ερωτώμενου όσο και από την πλευρά του ερευνητή. Το μεγαλύτερο εμπόδιο που παρατηρείται στην διεξαγωγή των ερευνών αυτών είναι το μεγάλο ποσοστό άρνησης των υποψηφίων να συμμετάσχουν στην έρευνα, λόγο του χρόνου που απαιτείται για την συμπλήρωση των ημερολογίων-ερωτηματολογίων.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι έρευνες χρήσης χρόνου δεν εμφανίστηκαν τα τελευταία χρόνια, αφού προϋπήρχαν ήδη από την περίοδο πριν το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, οπότε ουσιαστικά ήταν ένα στατιστικό εργαλείο το οποίο βοηθούσε στην κοινωνική έρευνα με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη των κοινωνικών δεικτών και την κατανόηση εν μέρει του τρόπου ζωής των ανθρώπων. Πιο συγκεκριμένα, ακόμη και στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, η τοπική αυτοδιοίκηση της Ρωσίας μελετούσε την καθημερινή ζωή των αγροτικών οικογενειών (Gershuny 2011). Η Reeves (1913) την δεύτερη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα επιλέγοντας ένα μικρό δείγμα πληθυσμού από την εργατική τάξη των νοικοκυρών στο Λονδίνο, διερεύνησε τον τρόπο που διαχειρίζονται τα χρήματα τους σε σχέση με τον χρόνο (Reeves 1979). Κατά την περίοδο 1921-1923, στην Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών ο οικονομολόγος Stanislav Strumilin επέλεξε ένα μεγάλο δείγμα για την επίτευξη οικονομικού σχεδιασμού (Zuzanek 1980). Στα πλαίσια του προγράμματος γεωργικής «επέκτασης» το Υπουργείο Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτών επέλεξε ένα δείγμα από γυναικείο πληθυσμό και έλαβε έναν μεγάλο αριθμό από γυναικεία ημερολόγια της περιόδου 1925-1931 (Gershuny 2011). Μία από τις σημαντικότερες έως τότε μελέτες χρήσης χρόνου πραγματοποιήθηκε το 1935 από τους Sorokin και Berger (Sorokin and Berger 1939). Γύρω στο 1930, ιδιωτικοί και δημόσιοι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί δημιούργησαν μελέτες ημερολογίων. Το πρωτοποριακό τμήμα του BBC για τις Έρευνες Ακροατηρίου διεξήγαγε διαθέσιμες έρευνες ακροατών/θεατών οι οποίες συμπεριλάμβαναν λεπτομερείς συλλογές από ημερολόγια δραστηριοτήτων από το 1937. Η Εθνική οργάνωση της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης της Ιαπωνίας (NHK) από το 1941 δραστηριοποιήθηκε σε κάτι παρεμφερές, αφού από το 1981 και κάθε πέντε χρόνια ξεκίνησε να συλλέγει έρευνες χρήσης χρόνου (Fisher and Gershuny 2013). Οι χώρες με την μεγαλύτερη παράδοση σε έρευνες χρήσης χρόνου είναι οι χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Με την πάροδο του χρόνου, όλο ένα και περισσότερες μελέτες χρήσης χρόνου εμφανίζονταν (βλέπε Πίνακα 4 Παράρτημα 1). Το 1960, πρωτοεμφανίστηκε μία πολυεθνική συγκριτική έρευνα χρήσης χρόνου (Niemi and United Nations. Economic Commission for Europe 1995).

Η πολυεθνική αυτή έρευνα υποστηριζόταν από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Τεκμηρίωσης των Κοινωνικών Επιστημών στη Βιέννη και την ανέλαβε ο Alexander Szalai στην οποία συμμετείχαν 20 ερευνητικά κέντρα από 12 διαφορετικές

χώρες (Szalai 1972). Σκοπός του ερευνητικού αυτού προγράμματος ήταν η επίτευξη της σύγκρισης αποτελεσμάτων ερευνών χρήσης χρόνου. Η ομάδα των ερευνητών που δημιουργήθηκε και εργάστηκε για τη μελέτη των 12 χωρών συνέχισε το έργο της και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, προσφέροντας πληροφορίες σχετικά με την μεθοδολογία και τους τρόπους εφαρμογής των ερευνών χρήσης χρόνου.

Σήμερα, αυτή η ερευνητική ομάδα αποτελεί την Διεθνή Ένωση για τις έρευνες χρήσης χρόνου της οποίας τα μέλη της προέρχονται σχεδόν από όλα τα μέρη του κόσμου (Niemi and United Nations. Economic Commission for Europe 1995). Τέτοιες προσπάθειες συνεχίστηκαν και αργότερα, έτσι το 1992 στην Ρώμη πραγματοποιήθηκε ένα διεθνές συνέδριο που κύριο θέμα είχε την μεθοδολογία των ερευνών χρήσης χρόνου. Στα πλαίσια αυτού του συνεδρίου δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα για την εναρμόνιση των Ευρωπαϊκών Ερευνών Χρήσης Χρόνου (HETUS)¹ το οποίο αποτελούνταν από εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών EFTA².

Το 2000 παρουσιάστηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εναρμόνιση των ερευνών χρήσης χρόνου με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της συγκρισιμότητας των στοιχείων των ερευνών αυτών. Παράλληλα, το «Bureau of Labor Statistics» των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής το 2003 ξεκίνησε μία αντιπροσωπευτική του πληθυσμού έρευνα χρήσης χρόνου (ATUS)³. Από κάθε ερωτώμενο λήφθηκαν στοιχεία μόνο για μία μέρα και το δείγμα αποτελούνταν από άτομα νοικοκυριών τα οποία είχαν συμπληρώσει και τον τελευταίο μήνα των συνεντεύξεων της τρέχουσας έρευνας πληθυσμού (CPS)⁴.

Σκοπός της έρευνας ήταν η λήψη αντιπροσωπευτικών πληροφοριών σχετικά με το πώς οι Αμερικάνοι κατανέμουν τον χρόνο τους στις διάφορες δραστηριότητες της μία ημέρας. Η Αμερικάνικη Έρευνα Χρήσης Χρόνου σχεδιάστηκε με ένα διαφορετικό σκεπτικό τόσο από το HETUS όσο και από την λογική του Alexander Szalai (Tudor-Locke et al. 2009).

Τον Ιούνιο του 2005 ιδρύθηκε μια ομάδα εργασίας που σκοπό είχε την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών του HETUS βασισμένη σε δύο αρχές: τη συγκρισιμότητα

---

¹Harmonized European Time-use Study (Εναρμονισμένη Ευρωπαϊκή Μελέτη Χρήσης Χρόνου)

²European Free Trade Association (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών): Είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1960 από επτά ευρωπαϊκές χώρες με σκοπό την προώθηση του ελεύθερου εμπορίου της οικονομικής ολοκλήρωσης προς όφελος των μελών του (Eurostat Statistics Explained, 2016)

³American Time-Use Survey (Αμερικάνικη Έρευνα Χρήσης Χρόνου)

⁴Current Population Survey: 'Είναι μία μηνιαία έρευνα των νοικοκυριών που διεξήχθη από το «Bureau of Census for the Bureau of Labor Statistics». Παρέχει μία ολοκληρωμένη έκθεση στοιχείων για το εργατικό δυναμικό, τις ώρες εργασίας, την απασχόληση, την ανεργία, τα άτομα που δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό, τις αποδοχές καθώς και άλλα δημογραφικά και του εργατικού δυναμικού χαρακτηριστικά (United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, 2016)

σύμφωνα με τις αρχικές συστάσεις και την απλούστευση της μεθοδολογίας. Ακόμα και σήμερα οι προσπάθειες για σταθερή μεθοδολογία και περαιτέρω σύγκλιση των δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας συνεχίζονται με μία προσπάθεια από την Eurostat με κύριο στόχο την απόκτηση ακόμη πιο λεπτομερών κοινωνικών δεικτών από αυτούς που ήδη υπάρχουν (Rydenstam 1996; Eurostat, 2016).

1.3 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗΣΗΣ ΧΡΟΝΟΥ

Στην Ελλάδα η πρώτη έρευνα χρήσης χρόνου ξεκίνησε το Μάρτιο του 2013 και τελείωσε το Φεβρουάριο 2014. Πραγματοποιήθηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) και στηριζόταν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013».

Η έρευνα ήταν βασισμένη στις αρχές για τις Εναρμονισμένες Ευρωπαϊκές Έρευνες Χρήσης Χρόνου (HETUS 2008) και σύμφωνα με την Eurostat και την Στατιστική Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών συμπεριλαμβάνεται στις Στατιστικές Φύλου. Το φύλο ως παράμετρος είχε καθοριστική σημασία στην παρούσα έρευνα τόσο στον σχεδιασμό και διεξαγωγή της έρευνας όσο και στην ανάλυση των δεδομένων και διατύπωση συμπερασμάτων.

Έτσι στόχος της έρευνας ήταν μέσα από τα αποτελέσματα της να συμβάλει στην άσκηση πολιτικής κυρίως σε θέματα ισότητας των φύλων που αφορούν τη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στον επιμερισμό του χρόνου αμειβόμενης και μη αμειβόμενης εργασίας κατά φύλο.

Πιο συγκεκριμένα, ο ακριβέστερος υπολογισμός του ΑΕΠ, η εκτίμηση της «κρυμμένης» οικονομίας, η εκτίμηση των συνολικών ωρών εργασίας, η εκτίμηση της μη αμειβόμενης εργασίας των γυναικών και ο προσδιορισμός συμπερασμάτων σχετικά με το πώς κατανέμουν οι ερωτηθέντες το χρόνο τους είναι οι κύριοι αντικειμενικοί στόχοι της έρευνας.

Οι ερωτηθέντες παρείχαν στοιχεία ημερολογίου για ολόκληρο το 24ωρο ανά τακτά χρονικά διαστήματα των δέκα λεπτών για δύο ημέρες της εβδομάδας, η μία ήταν εργάσιμη ημέρα (Δευτέρα-Παρασκευή) και η άλλη Σάββατο ή Κυριακή. Το κάθε μέλος (ηλικίας 10 ετών και άνω) έπρεπε να συμπληρώσει το ατομικό ημερολόγιο και το ημερολόγιο.

Οι κύριες ομάδες δραστηριοτήτων που συμπεριλήφθησαν στα ημερολόγια συντάχθηκαν σύμφωνα με την ταξινόμηση ACL2008 (Activity Coding List for Harmonized European TUS) όπως φαίνονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5: Κύριες ομάδες δραστηριοτήτων

Προσωπική φροντίδα	<ul style="list-style-type: none"> • Ύπνος • Εστίαση • Άλλη προσωπική φροντίδα
Απασχόληση	<ul style="list-style-type: none"> • Σχολείο ή πανεπιστήμιο • Μελέτη στον ελεύθερο χρόνο • Φροντιστήρια Ξένες γλώσσες
Φροντίδα για το νοικοκυριό	<ul style="list-style-type: none"> • Αδιευκρίνιστη φροντίδα για το νοικοκυριό • Εργασίες κουζίνας • Οικιακές εργασίες • Κατασκευή, επιδιορθώσεις και καθάρια ειδών ένδυσης, επίπλωσης και κλινοστρωμνής • Περιποίηση κήπου και κατοικίδιων ζώων • Κατασκευές και επισκευές • Αγορές και υπηρεσίες • Διαχείριση υποθέσεων νοικοκυριού • Φροντίδα παιδιών
Εθελοντική εργασία και συναντήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία σε οργανισμό • Άτυπη παροχή βοήθειας σε άλλα νοικοκυριά • Συμμετοχικές δραστηριότητες
Κοινωνική ζωή και αναψυχή	<ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνική ζωή • Αναψυχή και πολιτισμός • Χαλάρωση-Ξεκούραση
Αθλήματα και υπαίθριες δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Φυσική άσκηση • Υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής • Δραστηριότητες σχετικές με τα αθλήματα
Τέχνες, Χόμπι, Χρήση Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας και Παιχνίδια	<ul style="list-style-type: none"> • Τέχνες και Χόμπι • Χρήση Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας • Παιχνίδια
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγνωση • Τηλεόραση, VIDEO και DVD • Ραδιόφωνο και Μέσα Αναπαραγωγής Ήχου
Μετακινήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Μετακίνηση προς/από την εργασία • Μετακίνηση για σπουδές • Μετακίνηση για αγορές και υπηρεσίες • Μετακίνηση για φροντίδα παιδιού • Μετακίνηση για άλλη φροντίδα του νοικοκυριού • Μετακίνηση για εθελοντική εργασία και συναντήσεις • Μετακίνηση για δραστηριότητες της κοινωνικής ζωής • Μετακίνηση για δραστηριότητες κατά τον ελεύθερο χρόνο

Τα ατομικά ημερολόγια χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη περιλαμβάνει το ημερολόγιο μέλους που συμπληρώνεται με προσωπική συνέντευξη από άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω και η δεύτερη συμπεριλαμβάνει το ημερολόγιο παιδιού που συμπληρώνεται με προσωπική συνέντευξη από άτομα ηλικίας 10 έως 14 ετών. Όσον αφορά το ημερολόγιο αφήνεται στο νοικοκυριό και συμπληρώνεται από όλα τα μέλη.

Επίσης, υπάρχει και ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα εργασίας το οποίο συμπληρώνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού ηλικία 15 ετών και άνω που εργάζονται. Η έρευνα συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με την κατανομή του χρόνου (24 ώρες) για άτομα ηλικίας 10 ετών και άνω χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Ο πληθυσμός αναφοράς της έρευνας είναι όλοι οι μόνιμοι (επίσημοι) κάτοικοι της Ελλάδας, ενώ το μέγεθος του δείγματος προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη την γεωγραφική διαίρεση της χώρας και το βαθμό αστικότητας. Έτσι, αθροίζοντας 379 ερωτώμενους ηλικίας 10 έως 14 και 6802 ερωτώμενους ηλικίας 15 και άνω διαμορφώνεται το συνολικό δείγμα της έρευνας (ένα νοικοκυριό για να μπορεί έχει δικαίωμα συμμετοχής στην έρευνα είναι αναγκαίο να αποτελείται τουλάχιστο από ένα άτομο ηλικίας 16 έως 74 ετών). Από το δείγμα αποκλείονται συλλογικές κατοικίες, κατοικίες που κατοικούνται από ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές και κατοικίες με περισσότερους από πέντε οικότροφους.

Η ελληνική έρευνα χρήσης χρόνου είναι αντιπροσωπευτική του πληθυσμού της χώρας αφού στηρίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από δείγμα που βασίζεται στην απογραφή του πληθυσμού του 2011 και περιλαμβάνει όλες τις ημέρες του έτους έστω και αν αυτές δεν είναι εργάσιμες. Η ποιότητα της έρευνας εξασφαλίζεται μέσα από τους ελέγχους για την διασφάλιση της ελαχιστοποίησης των σφαλμάτων μέτρησης και μέσω του μεθοδολογικού εγχειριδίου της Eurostat. Θέματα που αφορούν τήρηση του στατιστικού απορρήτου καλύπτονται από τον νόμο 3832/2010 (ΦΕΚ 38/τ.Α΄/9.3.2010).

Τέλος, στην Ελλάδα δεν υπάρχει κανένας Κοινοτικός Κανονισμός που να καθιστά αναγκαία την διεξαγωγή Έρευνας Χρήσης Χρόνου κάθε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα σε αντίθεση με Ευρωπαϊκές χώρες που διενεργείτε κάθε δέκα χρόνια (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2016).

Εν τω μεταξύ, κατά την περίοδο 1972-1973 είχε προηγηθεί απογραφή δραστηριοτήτων των Αθηναίων από το Υπουργείου Δημόσιων Έργων μέσω του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών. Χρησιμοποιήθηκε τυχαίο δείγμα 2000 νοικοκυριών εκ των οποίων συμπληρώθηκαν 1733 ερωτηματολόγια (Gutenschwager and Gutenschwager 1978) ενώ αργότερα κατά το έτος 1996 στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε μία πιλοτική έρευνα χρήσης χρόνου (United Nations Statistics Division, 2016).

1.4 ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΧΡΟΝΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗ

Οι λέξεις-κλειδιά που πληκτρολογήθηκαν σε έμπιστες βάσεις δεδομένων (Google Scholar, Web of Science) για την εύρεση παρόμοιων εργασιών και ερευνών με την παρούσα έρευνα ήταν: time-use, time-use data, National time-use data, the secondary use of time-use data, data from National time-use study, secondary analysis of time use data, a time-use data analysis, evidence from the time-use survey data, “time-use”, “time-use” eat και “time-use” food. Ο αριθμός των αποτελεσμάτων από την αναζήτηση είναι αρκετά μεγάλος, αφού όπως προαναφέρθηκε τέτοιες έρευνες χαρακτηρίζονται ως έρευνες πολλαπλών χρήσεων. Η πλειοψηφία των αποτελεσμάτων είναι στην αγγλική γλώσσα αφού η ελληνική βιβλιογραφία σχετικά με τις έρευνες αυτές είναι περιορισμένη. Για πιο αποτελεσματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας διαχωρίζουμε το δείγμα ερευνών σε τέσσερις κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία συγκεντρώνονται έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Η.Π.Α), στην δεύτερη κατηγορία ομαδοποιήθηκαν έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από χώρες της Ευρώπης, στην τρίτη κατηγορία ενυπάρχουν έρευνες που συνδυάζουν δεδομένα από διάφορες χώρες, ενώ στην τέταρτη κατηγορία βρίσκονται έρευνες που έχουν αντικείμενο έρευνας δραστηριότητες που συνδέονται με την εστίαση.

1.4.1 Έρευνες χρήσης χρόνου από Η.Π.Α

Ο Abramowitz (2014) μελέτησε την σχέση ανάμεσα στις ώρες εργασίας και τον δείκτη μάζας σώματος στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Για την ανάλυση χρησιμοποιούνται δεδομένα από την Αμερικάνικη Έρευνα Χρήσης Χρόνου (ATUS) και συγκεκριμένα από τα ετήσια δελτία του 2006, 2007 και 2008. Το δείγμα αποτελούνταν από 13544 εργαζόμενα άτομα ηλικίας από 25 μέχρι 65 ετών που έχουν ολοκληρώσει την σχολική εκπαίδευση. Σημαντικό είναι να υπογραμμιστεί πως από το δείγμα εξαιρούνται μαθητές και έγκυες γυναίκες. Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν διαπίστωσαν κάποια σχέση μεταξύ των ωρών εργασίας και του δείκτη μάζας σώματος σε άτομα που απασχολούνται με επίπονες εργασίες, όμως έδειξαν πως άτομα που απασχολούνται σε μη επίπονες εργασίες, μία αύξηση των ωρών εργασίας αυξάνει το δείκτη μάζας σώματος τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες (Abramowitz 2014).

Μία επιπλέον έρευνα στις Η.Π.Α (Dunton et al. 2009) εξετάζει την αλληλεπίδραση μεταξύ του χρόνου που δαπανάται για σωματικές δραστηριότητες και του χρόνου που δαπανάται

σε καθιστικές συμπεριφορές. Η έρευνα χρησιμοποιεί στοιχεία διατροφής και υγείας από την Αμερικάνικη Έρευνα Χρήσης Χρόνου (ATUS) του 2006 για 10984 άτομα. Τα άτομα του δείγματος είναι μη λιποβαρή άτομα ηλικίας 21 ετών και άνω. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι υπάρχει σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ της μέτριας σωματικής δραστηριότητας, του ελεύθερου χρόνου και των στατικών δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου (τηλεόραση, ταινίες, παιχνίδια), της ενεργού μεταφοράς (περπάτημα) και της στατικής μεταφοράς (μηχανοποιημένα οχήματα) και τέλος της ενεργού μεταφοράς (περπάτημα) και της στατικής δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου (διάβασμα).

Τέλος, οι Basner κ.ά. (2007) θέλουν να παρουσιάσουν μία εικόνα για το πώς οι διάφορες συμπεριφορές (τρόπος ζωής) επηρεάζουν την διάρκεια του ύπνου, διερευνώντας την σχέση της διάρκειας του ύπνου και των δραστηριοτήτων κατά την διάρκεια της ημέρας. Για το σκοπό αυτό απαιτούνταν στοιχεία για το πώς ξοδεύουν τον διαθέσιμο χρόνο της μίας ημέρας (24 ώρες) πολίτες των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, τα οποία αποκτήθηκαν μέσω πρόσβασης στα ετήσια δελτία του 2003, 2004 και 2005 της Αμερικάνικης Έρευνας Χρήσης Χρόνου (ATUS). Ο αριθμός των ερωτηθέντων ήταν 47731 άτομα ηλικίας 14 ετών και άνω. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τον ύπνο τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες είναι οι ώρες εργασίας και ο χρόνος που αφιερώνεται για ταξίδια ο οποίος συμπεριλαμβάνει και το χρόνο που απαιτείται για μετακινήσεις (Basner et al. 2007).

1.4.2 Έρευνες χρήσης χρόνου σε χώρες της Ευρώπης

Στην Ισπανία οι Álvarez και Miles (2003) θέλοντας να κατανοήσουν τους λόγους της άνισης κατανομής της οικιακής εργασίας ανάμεσα σε εργαζόμενα ζευγάρια πραγματοποίησαν μια έρευνα που έδειξε ότι η άνιση αυτή κατανομή των οικιακών εργασιών εξηγείται από τις επιδράσεις του φύλου και όχι από τις διαφορές στα παρατηρήσιμα χαρακτηριστικά τους. Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για ανάλυση ήταν από την κατάσταση εργασίας και την έρευνα χρήσης χρόνου (WSTUS) που πραγματοποιήθηκαν από το Ισπανικό Ινστιτούτο Γυναικείων Υποθέσεων το 1991. Μισθωτοί από έξι περιοχές (Ανδαλουσία, Καταλονία, Γαλικία, Μαδρίτη, Χώρα των Βάσκων και Βαλένθια) αποτελούσαν τον πληθυσμό του δείγματος, το μέγεθος του οποίου ήταν 2054 εργαζόμενοι εκ των οποίων 1049 ήταν γυναίκες και 1005 άνδρες (Álvarez and Miles 2003).

Η Έρευνα Χρήσης Χρόνου του Ηνωμένου Βασιλείου (UKTUS) του 2000 παρέχει ένα πλούσιο σύνολο στοιχείων σχετικά με την χρήση του χρόνου, τους μισθούς και άλλα χαρακτηριστικά των ενήλικων πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου που αξιοποιήθηκαν από τον Kalenkoski κ.ά. (2009) για να εξετάσουν το πώς οι μισθοί (των γονέων) επηρεάζουν την φροντίδα που παρέχουν οι γονείς στα παιδιά τους και την αγορά εργασίας. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται δύο δείγματα, ένα γενικό (για την πρόβλεψη των πιθανών μισθών) και ένα πιο περιορισμένο (για την ανάλυση της χρήσης του χρόνου ως συνάρτηση των προβλέψιμων μισθών). Το γενικό δείγμα αποτελείται από 3190 άνδρες και 3330 γυναίκες, ενώ το δείγμα που είναι πιο περιορισμένο αποτελείται από 1023 άνδρες και 1062 γυναίκες. Με το πέρας της έρευνας οι Kalenkoski κ.ά. διαπίστωσαν πως δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις των μισθών στην φροντίδα των παιδιών τους τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. (Kalenkoski et al. 2009)

Οι Deding και Lausten (2006) μελέτησαν την κατανομή του χρόνου εργασίας ζευγαριών από την Δανία χρησιμοποιώντας δεδομένα από την Έρευνα Χρήσης Χρόνου της Δανίας του 2001. Η έρευνα χρησιμοποίησε ένα δείγμα πληθυσμού 718 ζευγάρια, το οποίο περιοριζόταν σε νοικοκυριά όπου εργάζονται και οι δύο σύζυγοι και είναι ηλικίας από 18 μέχρι 74 ετών, καταλήγοντας σε δύο κύρια συμπεράσματα. Το πρώτο είναι η ισότητα των δύο φύλων που προκύπτει από τις ίσες ώρες εργασίας ανδρών και γυναικών (60 ώρες την εβδομάδα) και δεύτερον μία σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ της αμειβόμενης εργασίας και των δουλειών του σπιτιού (Deding and Lausten 2006).

1.4.3 Έρευνες χρήσης χρόνου από άλλες χώρες

Τα στοιχεία των ερευνών χρήσης χρόνου μπορούν να συνδυαστούν με σκοπό η έρευνα να απευθύνεται σε περισσότερες από μία χώρες. Έτσι οι Gauthier και Smeeding (2000) συνύασαν δεδομένα ερευνών χρήσης χρόνου έξι χωρών⁵ για να συγκρίνουν τις καθημερινές συνήθειες ενηλίκων (των έξι χωρών) με την κατάσταση απασχόλησης τους και το φύλο. Το δείγμα περιορίζεται σε άτομα ηλικίας 55 μέχρι 64 για δύο λόγους. Πρώτον γιατί αυτή η ηλικιακή ομάδα χαρακτηρίζεται από τις μεγαλύτερες αλλαγές στα πρότυπα χρήσης χρόνου και δεύτερον έχουν κατά μέσο όρο καλύτερη υγεία από άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Από την ανάλυση των δεδομένων μπορεί να διατυπωθεί ότι η μετάβαση εργατικού δυναμικού συνδέεται με άτομα τα οποία έχουν όμοια διαχείριση του

---

⁵Αυστρία (1992), Καναδά (1992), Φινλανδία (1987), Ιταλία (1989), Σουηδία (1990-1991) και Ηνωμένες Πολιτείες (1985)

χρόνου (μόνο για τις Η.Π.Α, τον Καναδά και την Φινλανδία). Επίσης άτομα που δεν εργάζονται και άτομα που εργάζονται στις μη εργάσιμες ημέρες παρουσιάζουν όμοια διαχείριση του χρόνου (και για τις έξι χώρες) (Gauthier and Smeeding 2000).

Μία ακόμη έρευνα που συνδυάζει δεδομένα από τρεις Ευρωπαϊκές χώρες πραγματοποιήθηκε από τους Cardoso κ.ά. (2010). Οι Έρευνες Χρήσης Χρόνου της Γαλλίας (1998-1999), της Γερμανίας (1991-1992) και της Ιταλίας (1988-1989) παρέχουν δεδομένα για φοιτητές ηλικίας 15-19 ετών που δεν ήταν παντρεμένοι ούτε συζούσαν, που δεν είχαν παιδιά, που ζούσαν στο πατρικό τους και είχαν ημερολόγια τουλάχιστον για τον ένα γονέα. Τα δεδομένα αυτά αναλύθηκαν σε μία έρευνα προσπαθώντας να τεκμηριωθεί ότι υπήρχε σύνδεση μεταξύ της κατανομής του χρόνου από τους γονείς και της κατανομής του χρόνου από τους νέους. Δύο κατανομές του χρόνου που διαφέρουν από χώρα σε χώρα ως αποτέλεσμα αυτή η διαφορά να συμβάλει αρνητικά στο να αποκτήσουν οι νέοι την ικανότητα να εκτελέσουν εργασία για να παράγουν οικονομική αξία. Η μελέτη ανέλυσε ξεχωριστά τις καθημερινές και τις Κυριακές (Ichino and De Galdeano 2004). Επομένως, το δείγμα των φοιτητών αθροίζεται από 846 φοιτητές από την Γαλλία, 524 από την Γερμανία και 655 από την Ιταλία ενώ για τις Κυριακές 158 από την Γαλλία, 173 από την Γερμανία και 601 για την Ιταλία. Οι τρεις αυτές χώρες παρουσιάζουν μεγάλη ομοιότητα ανάμεσα στους γονείς και στους νέους σχετικά με τον χρόνο που διαθέτουν στην τηλεόραση ενώ παράλληλα υπάρχει διαφοροποίηση της επίδρασης των γονέων στα παιδιά στο χρόνο που διαθέτουν για κοινωνικοποίηση και μελέτη (Cardoso et al. 2010).

Η υποκειμενική ευημερία των μισθωτών και ανέργων ατόμων για 14 χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Καναδά, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Πολωνία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής) συγκεντρώνεται σε μία έρευνα τους Krueger και Mueller (2008). Η έρευνα έλαβε στοιχεία από 16 έρευνες χρήσης χρόνου που πραγματοποιήθηκαν σε 14 χώρες από το 1991 μέχρι και το 2006. Ειδικότερα έλαβε δεδομένα από στατιστικές υπηρεσίες της Αυστρίας, Γαλλία, Γερμανίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Επίσης από την Πολυεθνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου (MTUS)⁶ και από το πρόγραμμα για την εναρμόνιση των Ευρωπαϊκών Ερευνών Χρήσης χρόνου (HETUS)⁷. Συνδυάζοντας αυτές τις πηγές προκύπτει ένα δείγμα 190731 εργαζομένων και 14883 ανέργων που χρησιμοποιείται για την ανάλυση και την μελέτη της υποκειμενικής ευημερίας των μισθωτών και ανέργων. Οι

⁶Multinational Time Use Study (διεξήχθη σε 20 χώρες από το 1961 έως το 2003)

⁷Harmonized European Time Use Survey (διεξήχθη σε 15 Ευρωπαϊκές χώρες από τα μέσα της δεκαετίας του 1990)

άνεργοι έδειξαν να είναι πιο καταθλιπτικοί σε ορισμένες δραστηριότητες και σε σύγκριση με τους υπόλοιπους δαπανούν περισσότερο χρονικό διάστημα στον ύπνο, στην τηλεόραση, στην κοινωνικοποίηση, για την φροντίδα των άλλων και για δουλειές τους σπιτιού. Επομένως διαπιστώνεται ότι ανεργία επηρεάζει την ευημερία των ατόμων (Krueger and Mueller 2008).

1.4.4 Έρευνες χρήσης χρόνου και κατανάλωση τροφίμων

Χρησιμοποιώντας δεδομένα από την Αμερικάνικη έρευνα χρήσης χρόνου του 2003-2004 οι Mancino και Newman (2007) προσπάθησαν να δείξουν ότι ο χρόνος που διατίθεται για την προετοιμασία του φαγητού σε νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα διαφέρει από νοικοκυριά με υψηλό εισόδημα. Το δείγμα που χρησιμοποίησαν ήταν 30058 ενήλικες (15 ετών και άνω). Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν την σημαντική επίδραση του εισοδήματος και των χρονικών πόρων της οικογένειας στο χρόνο προετοιμασίας του φαγητού (Mancino and Newman 2007).

Θέλοντας να μελετηθεί το πώς άλλαξε τα τελευταία τριάντα χρόνια ο χρόνος που διαθέτουν οι Αμερικάνοι σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τα τρόφιμα πραγματοποιήθηκε μία έρευνα από τους Zick και Stevens το 2010. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν προέρχονται από τέσσερις εθνικές αντιπροσωπευτικές έρευνες: «1975–1976 Time Use in Economic and Social Accounts (TUESA75)», «the Americans' Use of Time, 1985 (ATUS85)», «the Family Interaction, Social Capital and Trends in Time Use, 1998–1999 (FISCT98)» και « the 2006 American Time Use Survey linked to the 2006 Eating and Health Module (ATUS06)». Το δείγμα του πληθυσμού περιορίστηκε σε άτομα ηλικίας 25 ετών και άνω. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι μεταξύ των ετών 1975-2006 ο χρόνος που δαπανήθηκε από τις γυναίκες της Αμερικής για την προετοιμασία των τροφίμων μειώθηκε σημαντικά σε αντίθεση με τους άνδρες όπου η μείωση του χρόνου προετοιμασίας των τροφίμων είναι πολύ μικρή. Ο χρόνος που ξοδεύτηκε για ψώνια τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες αυξήθηκε, ενώ πλέον τα άτομα κατά την διάρκεια της σίτισης ενασχολούνταν και με άλλες δραστηριότητες (Zick and Stevens 2010).

Οι παράγοντες που επηρέασαν την διάρκεια της σίτισης αλλά και την διάρκεια παρασκευής τροφίμων στις Ηνωμένες Πολιτείες προσδιορίζονταν στην έρευνα των Senia κ.ά. (2014). Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για ανάλυση προέρχονταν από το “Eating and Health” (EH) τμήμα της Αμερικάνικης Έρευνας Χρήσης Χρόνου (ATUS) του

2006, 2007 και 2008. Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε ανέρχεται στα 11070 άτομα. Μετά από ανάλυση των δεδομένων αυτού του δείγματος διαπιστώθηκε ότι οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την διάρκεια της σίτισης και την διάρκεια παρασκευής τροφίμων είναι οι τιμές των προϊόντων, το εισόδημα, η ηλικία, το φύλο, η φυλή, Εθνικοί και πολιτιστικοί παράγοντες, το επίπεδο εκπαίδευσης και διάφορα χαρακτηριστικά του ημερολογίου της ημέρας (Senia et al. 2014).

Στον πίνακα (Πίνακας 6) που ακολουθεί παρουσιάζεται μία κατηγοριοποίηση των προαναφερθέντων ερευνών χρήσης χρόνου.

Πίνακας 6: Έρευνες Χρήσης Χρόνου από Ευρώπη, Η.Π.Α, από πολλαπλές χώρες και έρευνες με αντικείμενο έρευνας την εστίαση

	ΧΩΡΑ	ΧΡΟΝΟΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
1 ^η κατηγ.	ΗΠΑ	2014	13544 εργαζόμενοι	Η σχέση ανάμεσα στις ώρες εργασίας και στον δείκτη μάζας σώματος (ΔΜΣ).
	ΗΠΑ	2009	10984 άτομα	Την αλληλεπίδραση μεταξύ του χρόνου που δαπανιέται για σωματικές δραστηριότητες και του χρόνου που δαπανιέται σε καθιστικές συμπεριφορές.
	ΗΠΑ	2007	47731 άτομα	Πώς οι διάφορες συμπεριφορές (τρόπος ζωής) επηρεάζουν την διάρκεια του ύπνου.
2 ^η κατηγ.	Ισπανία 6 περιοχές	2003	2054 εργαζόμενοι	Οι λόγους της άνισης κατανομής της οικιακής εργασίας ανάμεσα σε εργαζόμενα ζευγάρια.
	Ηνωμένο Βασίλειο	2008	Δύο δείγματα: Γενικό: 6520 Περιορισμένο: 2085 άτομα	Πώς οι μισθοί (των γονέων) επηρεάζουν την φροντίδα που παρέχουν οι γονείς στα παιδιά τους και την αγορά εργασίας.
	Δανία	2006	718 ζευγάρια	Η κατανομή του χρόνου εργασίας των ζευγαριών.
3 ^η κατηγ.	Έξι χώρες	2000	Άτομα ηλικίας 55-64 ετών	Η σύγκριση των καθημερινών συνήθειών με την κατάσταση απασχόλησης και το φύλο.
	Γαλλία Γερμανία Ιταλία	2010	Δύο δείγματα: 2025 φοιτητές (για καθημερ.) 932 φοιτητές (για Κυριακές)	Η τεκμηρίωση της σύνδεσης μεταξύ της κατανομής του χρόνου από τους γονείς και της κατανομής του χρόνου από τους νέους.
	14 χώρες	2008	190731 εργαζ. 14883 άνεργοι	Η υποκειμενική ευημερία των μισθωτών και ανέργων
4 ^η κατηγ.	ΗΠΑ	2007	30058 ενήλικες	Απόδειξη της διαφοράς ανάμεσα στο χρόνο που διατίθεται για την προετοιμασία του φαγητού σε νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα και σε νοικοκυριά με υψηλό εισόδημα.
	ΗΠΑ	2008	Άτομα ηλικίας >25 ετών	Πώς άλλαξε τα τελευταία 30 χρόνια ο χρόνος που διαθέτουν οι Αμερικάνοι σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τα τρόφιμα.
	ΗΠΑ	2014	11070 άτομα	Παράγοντες που επηρεάζουν την διάρκεια της σίτισης και την διάρκεια παρασκευής τροφίμων στις ΗΠΑ

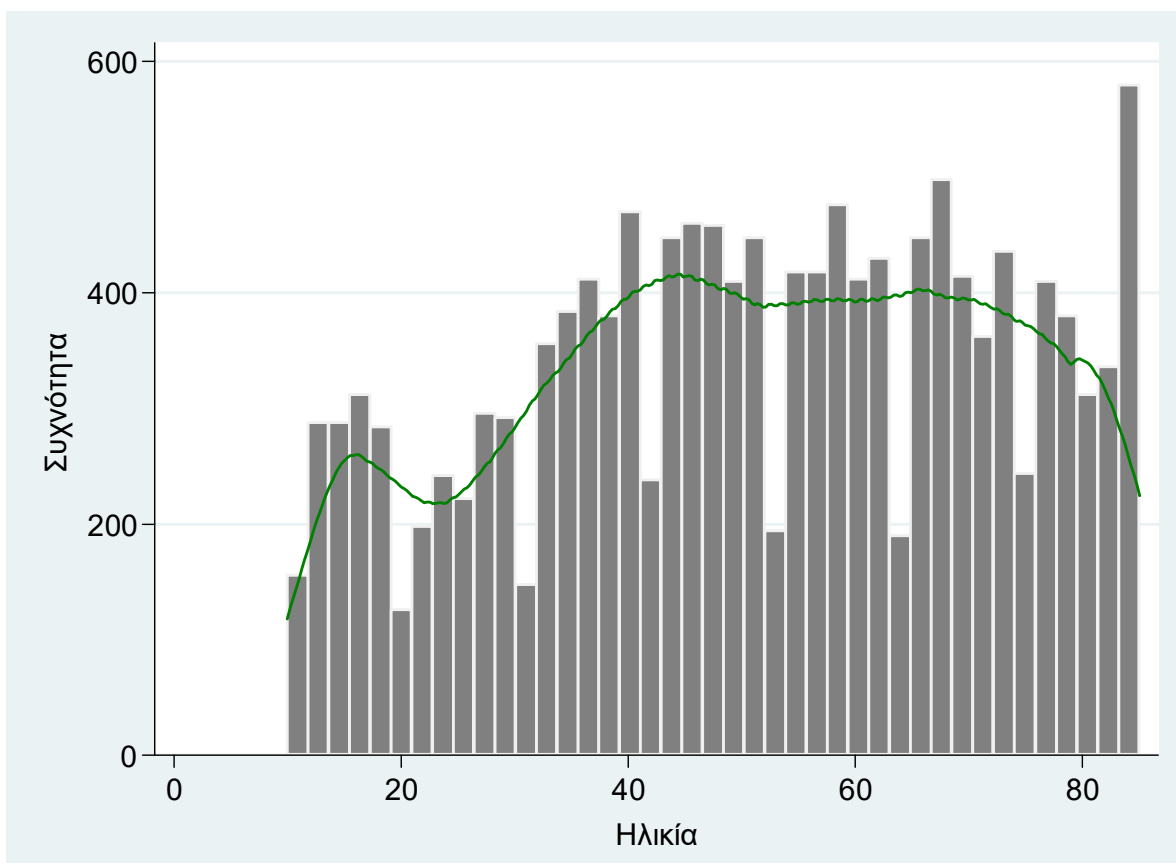
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Κύριος στόχος της περιγραφικής ανάλυσης είναι η αποτελεσματική παρουσίαση των δεδομένων και του δημογραφικού προφίλ των ερωτώμενων με απώτερο σκοπό την κατανόηση του τρόπου κατανομής του χρόνου στις διάφορες δραστηριότητες.

Από την ανάλυση των δεδομένων παρατηρείται ότι η γυναίκες εκπροσωπούνται με μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής από τους άνδρες στο δείγμα (γυναίκες: 52,88% συμμετοχή – άνδρες: 47,12% συμμετοχή). Στο Γράφημα 1 παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή των ηλικιών αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής παρατηρείται από ηλικιακές ομάδες 30 ετών και άνω.

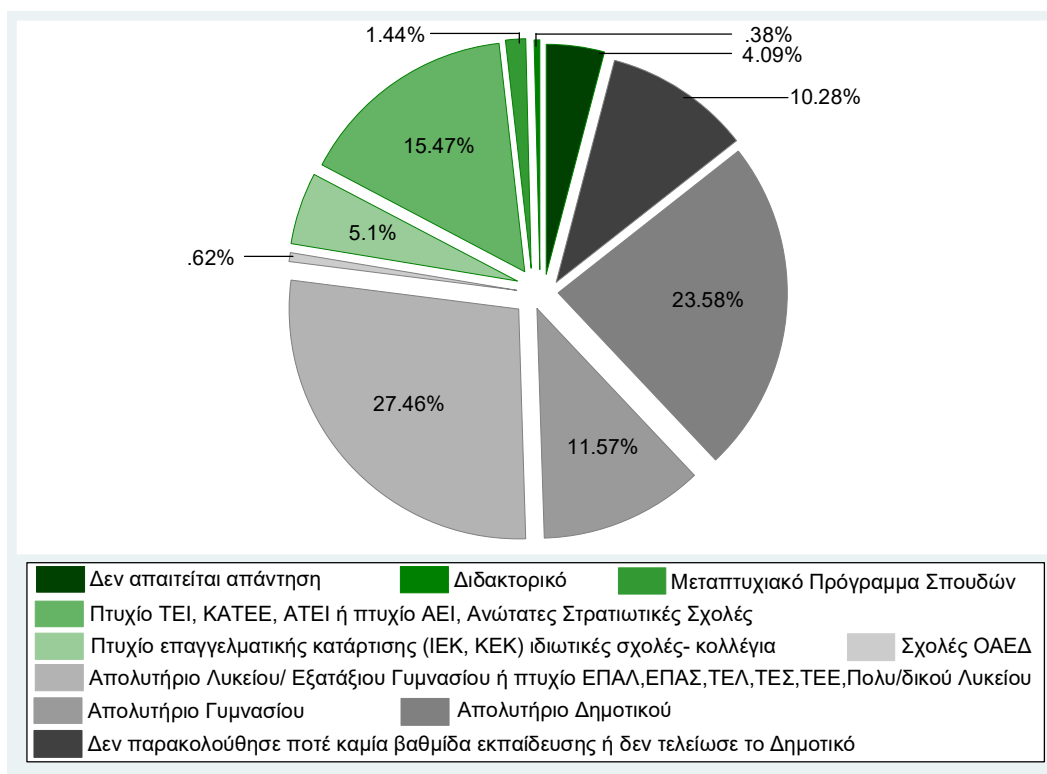
Γράφημα 1: Ηλικιακή κατανομή του δείγματος

Μεγάλο ποσοστό του δείγματος (60,17%) δήλωσαν έγγαμοι ή ότι έχουν κάνει σύμφωνο συμβίωσης. Πολύ λιγότεροι (26,38%) δήλωσαν άγαμοι, ενώ ακόμα λιγότεροι (13,45%)

δηλώνουν χήροι, διαζευγμένοι ή σε διάσταση. Τα επίπεδα εκπαίδευσης και τα ποσοστά κατανομής του δείγματος σε αυτά παρουσιάζονται στο Γράφημα 2.

Γράφημα 2: Κατανομή του δείγματος ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης

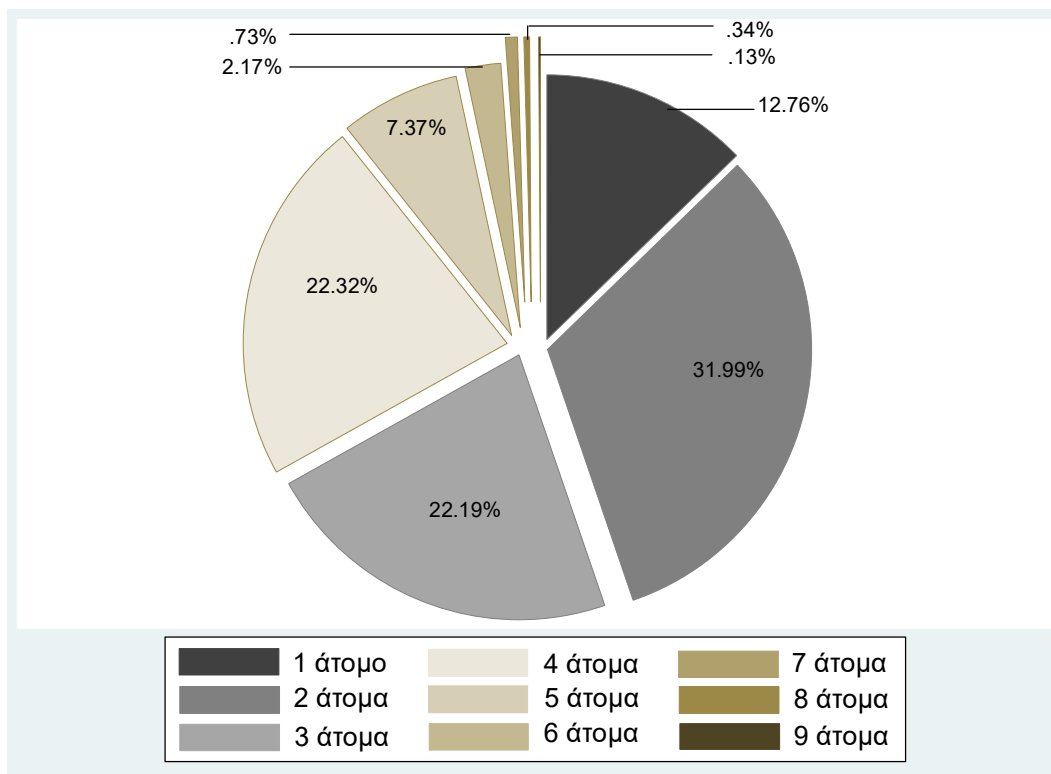

Το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος (27,46%) κατέχει απολυτήριο λυκείου/εξατάξιου γυμνασίου ή πτυχίου ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΤΕΛ, ΤΕΣ, ΤΕΕ ή πολυκλαδικού λυκείου. Επίσης μεγάλο ποσοστό δηλώνει κάτοχος απολυτηρίου δημοτικού σχολείου (23,58%) ή πτυχίου ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ, ΑΤΕΙ ή πτυχίου ΑΕΙ ή δηλώνει απόφοιτος Ανώτατων Στρατιωτικών Σχολών (15,47%). Απόφοιτοι γυμνασίου αποτελούν το 11,57% ενώ ένα ποσοστό 10,28% δηλώνει ότι δεν παρακολούθησε ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης ή δεν τελείωσε το Δημοτικό.

Τέλος με χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι κάτοχοι πτυχίου επαγγελματικής κατάρτισης (ΙΕΚ, ΚΕΚ) και οι απόφοιτοι ιδιωτικών σχολών- κολλεγίων (5,1%), απόφοιτα άτομα μεταπτυχιακών σπουδών (1,44%), σχολών ΟΑΕΔ (0,62%) και διδακτορικών σπουδών (0,38%).

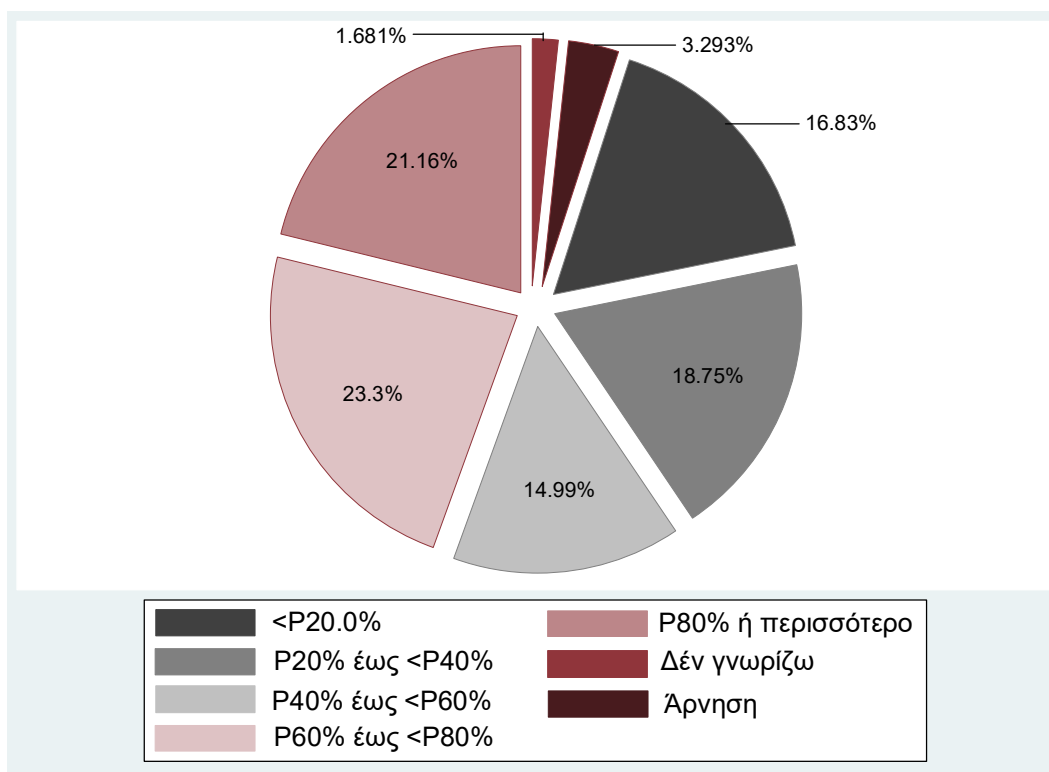
Όσον αφορά το μέγεθος των νοικοκυριών του δείγματος αυτό παρουσιάζεται στο Γράφημα 3.

Γράφημα 3: Μέγεθος νοικοκυριών

Η πλειοψηφία των νοικοκυριών του δείγματος αποτελούνται από 2 έως 4 άτομα. Πιο συγκεκριμένα 31,99% των νοικοκυριών συμπεριλαμβάνει δύο άτομα, το 22,32% αποτελείται από τέσσερα άτομα ενώ το 22,19% εμπεριέχει τρία άτομα. Σημαντικό ποσοστό παρουσιάζουν και τα νοικοκυριά που αποτελούνται από ένα άτομο (12,76%). Νοικοκυριά που αποτελούνται από πέντε άτομα και πάνω κατέχουν μικρότερο ποσοστό συμμετοχής στο δείγμα. Σημαντικός πιθανός προσδιοριστικός παράγοντας της κατανομής του χρόνου είναι το μηνιαίο εισόδημα. Στο Γράφημα 4 παρουσιάζονται οι κατηγορίες των μηνιαίων εισοδημάτων και τα ποσοστά του δείγματος για κάθε κατηγορία.

Γράφημα 4: Κατανομή του δείγματος στις κατηγορίες μηνιαίου εισοδήματος

Ένα ποσοστό του δείγματος 3,29% αρνήθηκε να απαντήσει σε αυτήν την ερώτηση ενώ το 1,68% δήλωσε «δεν γνωρίζω». Το μεγαλύτερο ποσοστό (23,3%) τοποθέτησε τον εαυτό του στην κατηγορία με μηνιαίο εισόδημα από P60% έως μικρότερο του P80%. Νοικοκυριά με μηνιαίο εισόδημα P80% και πάνω αποτελούσαν το 21,16%, από P40% έως μικρότερο του P60% το 14,99%, από P20% έως μικρότερο του P40% το 18,75% και το υπόλοιπο 16,83% έλαβε λιγότερο από P20%.

Όσον αφορά τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, από αυτούς που απάντησαν το ερωτηματολόγιο υπολογίστηκε ότι το 22,21% του δείγματος απασχολούνταν στον τριτογενή τομέα, το 4,85% εργαζόταν στο δευτερογενή τομέα και το 3,95% δούλευε στον πρωτογενή τομέα. Επίσης, οι αυτοαπασχολούμενοι κατείχαν ένα ποσοστό 10,96%, ενώ σχεδόν διπλάσιο ποσοστό κατέχουν οι μισθωτοί (20,05%).

Στην ερώτηση εάν είχε το νοικοκυριό παραγωγή λαχανικών, φρούτων ή καλλωπιστικών φυτών κλπ το 22,94% απάντησε θετικά ενώ στην ερώτηση εάν το νοικοκυριό είχε παραγωγή από οικόσιτη κτηνοτροφία οι θετικές απαντήσεις ήταν ακόμα λιγότερες και αποτελούν το 15,27%.

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζονται αναλυτικά οι απαντήσεις των ερωτώμενων σχετικά με ερωτήσεις που αφορούν παροχές στο νοικοκυριό.

Πίνακας 7: Παροχές νοικοκυριού

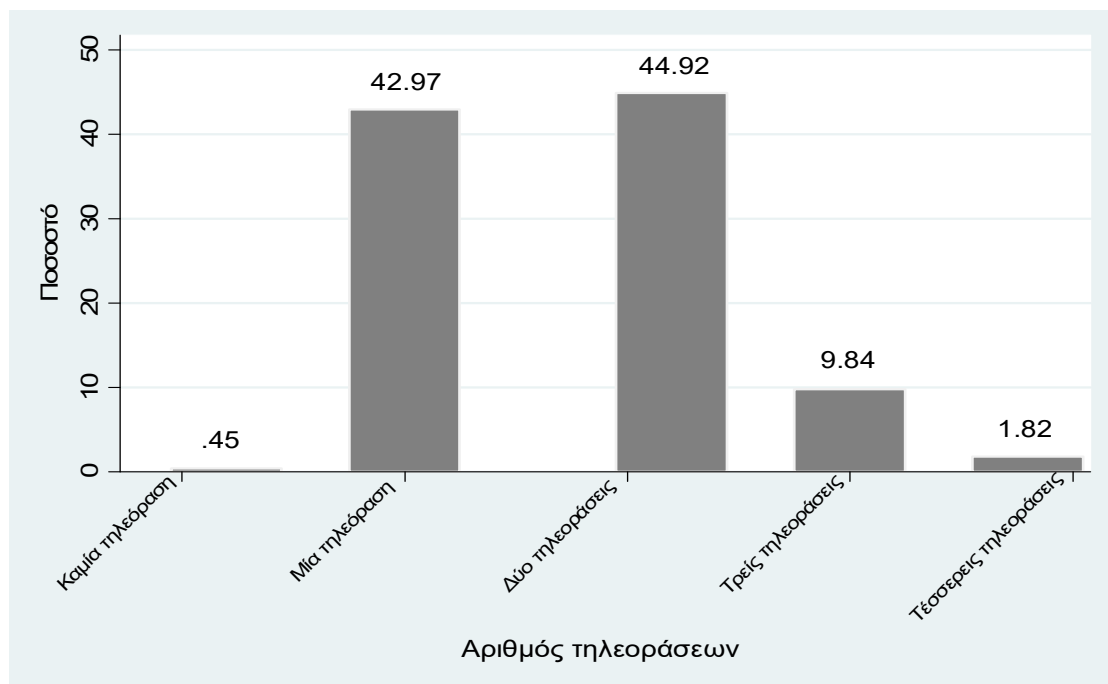
Το νοικοκυριό διαθέτει:	Ναι	Όχι
Σύνδεση με δορυφορική ή καλωδιακή τηλεόραση	12,60%	87,40%
Βίντεο ή DVD	55,75%	44,25%
Φούρνο μικροκυμάτων	49,35%	50,65%
Πλυντήριο πιάτων	37,27%	62,73%
Πλυντήριο ρούχων	96,68%	3,32%
Καταψύκτη	38,06%	61,94%
Σταθερό τηλέφωνο	83,55%	16,45%
Σύνδεση στο διαδίκτυο	59,27%	40,73%
Προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή	59,74%	40,26%

Οι σημαντικότερες παροχές των νοικοκυριών μέσα από τις απαντήσεις φαίνεται να ήταν το σταθερό τηλέφωνο (83,5%) και το πλυντήριο ρούχων (96,7%) αντιθέτως με το πλυντήριο πιάτων που παρουσιάζεται στα νοικοκυριά σε ένα ποσοστό 37,27% μόνο.

Εξίσου μικρό ποσοστό (38,06%) παρουσίασε η διαθεσιμότητα του καταψύκτη και η σύνδεση με δορυφορική ή καλωδιακή τηλεόραση (12,60%). Το 59,27% διέθετε σύνδεση στο διαδίκτυο και το 59,74% είχε προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι πιο πολλά νοικοκυριά (55,75%) κατείχαν βίντεο ή DVD παρά φούρνο μικροκυμάτων (49,75%).

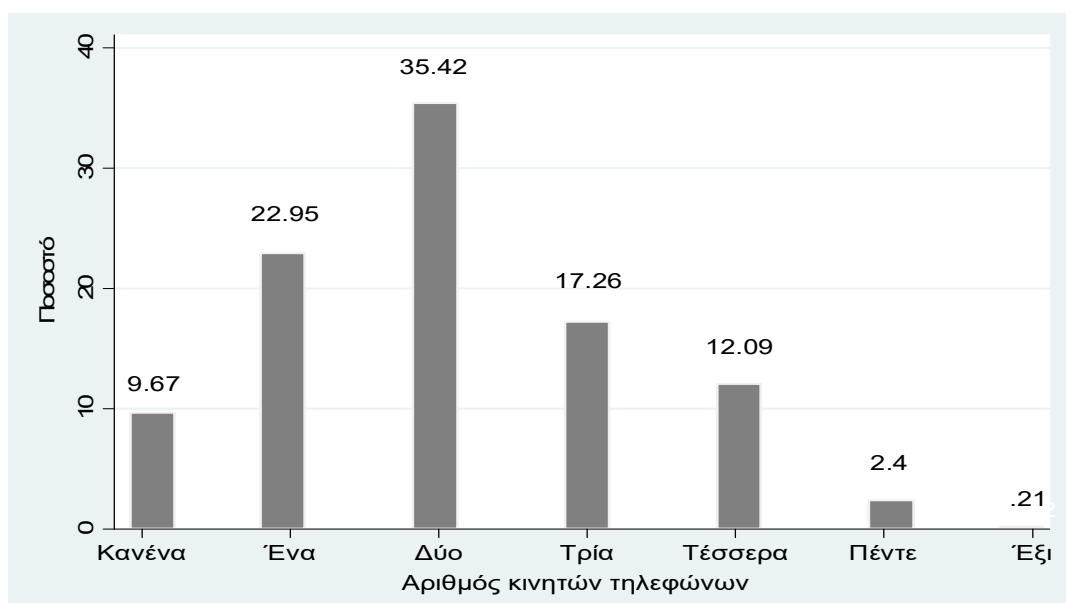
Όπως φαίνεται στο Γράφημα 5 η πλειονότητα των νοικοκυριών που συμμετείχαν στην έρευνα διέθεταν από μία (42,97%) έως δύο (44,92%) τηλεοράσεις ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό (9,84%) είχε τρείς, τέσσερις (1,82%) ή και καμία (0.45%)

Γράφημα 5: Αριθμός τηλεοράσεων στα νοικοκυριά

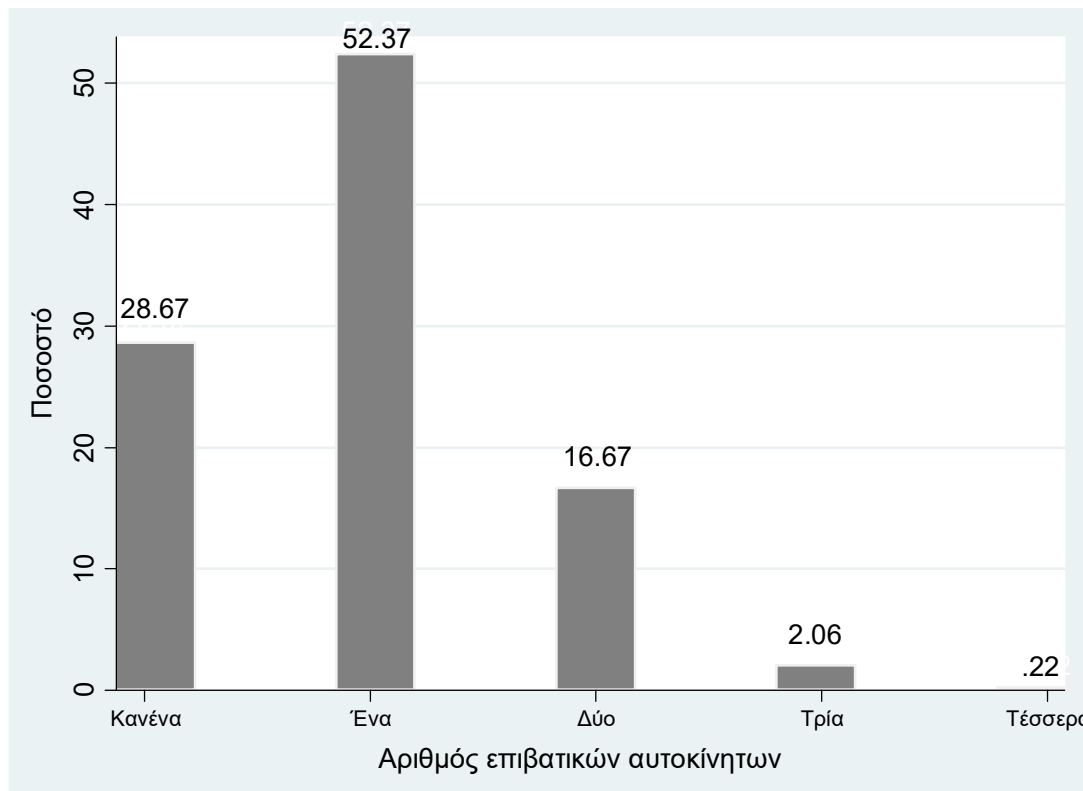
Παρόμοια κατανομή των απαντήσεων παρουσιάζεται και στην ερώτηση για τον αριθμό των κινητών τηλεφώνων στα νοικοκυριά (Γράφημα 6). Δηλαδή η πλειοψηφία των νοικοκυριών διαθέτει από ένα, δύο ή τρία κινητά τηλέφωνα με ποσοστά 22,95%, 35,42% και 17,26% αντίστοιχα. Το υπόλοιπο 12,09% του δείγματος διαθέτει τέσσερα κινητά τηλέφωνα, το 2,40% διαθέτει πέντε, το 0,21% είχε έξι ενώ το 9,67% δεν είχε κανένα κινητό τηλέφωνο.

Γράφημα 6: Αριθμός κινητών τηλεφώνων στα νοικοκυριά

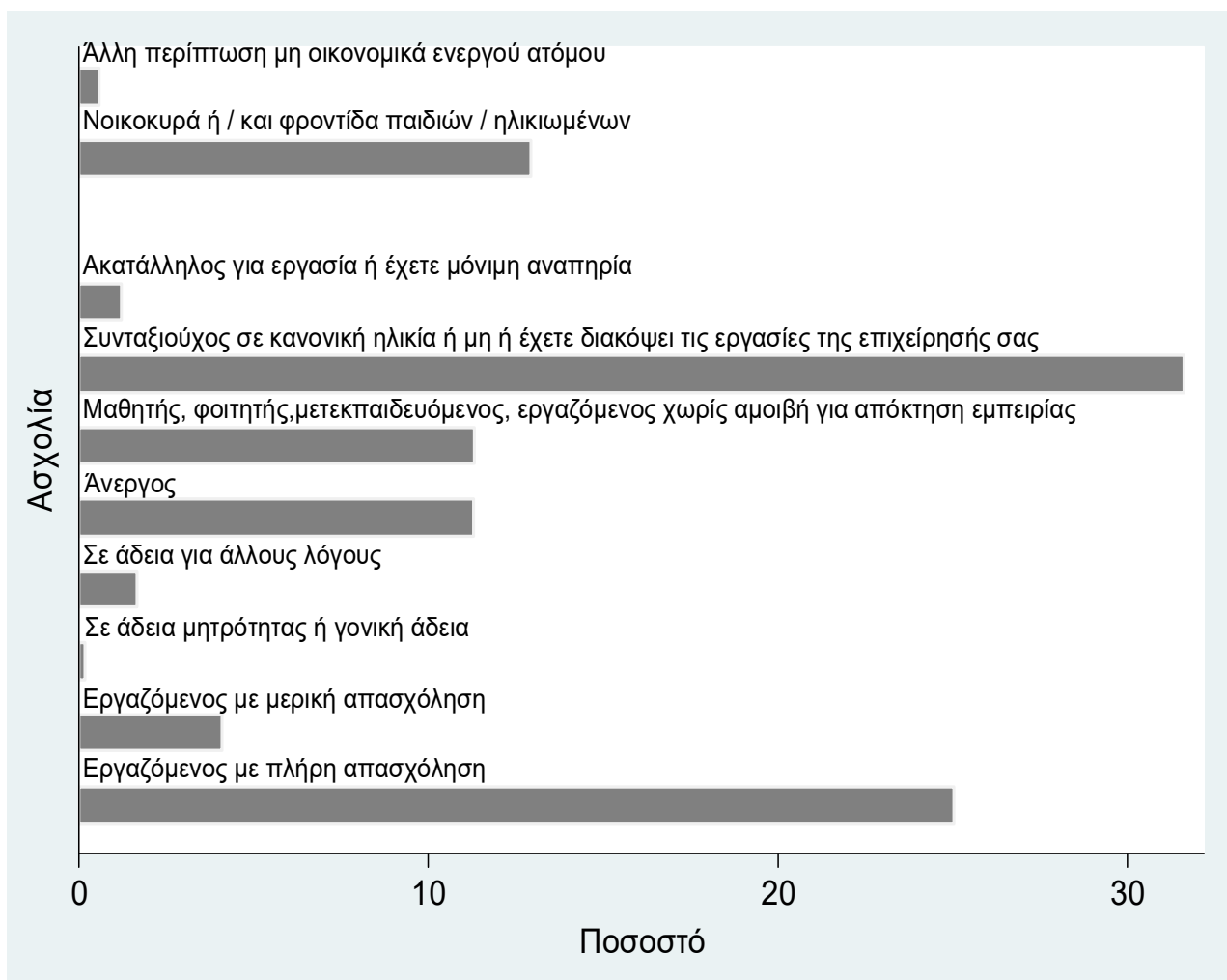
Ένα μεγάλο ποσοστό (52,37%) των νοικοκυριών που συμμετείχαν στην έρευνα κατείχαν ένα επιβατικό αυτοκίνητο ενώ σημαντικό ποσοστό (28,67%) είχαν και τα νοικοκυριά που δεν είχαν επιβατικό αυτοκίνητο. Ποσοστό 16,67% κατείχαν τα νοικοκυριά που διέθεταν δύο επιβατικά αυτοκίνητα, 2,06% νοικοκυριά με τρία επιβατικά αυτοκίνητα και τέλος με ποσοστό 0,21% τα νοικοκυριά με τέσσερα επιβατικά αυτοκίνητα (Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Αριθμός επιβατικών αυτοκινήτων στα νοικοκυριά

Το 31,64% του δείγματος δήλωσε ότι ήταν συνταξιούχοι σε κανονική ηλικία ή μη ή είχαν διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής τους ενώ αρκετοί (25,07%) ήταν και αυτοί που κατέταξαν το εαυτό τους στους εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση. Παρόμοιο ποσοστό κατανομής παρουσίασαν οι κατηγορίες που αντιπροσωπεύουν τις νοικοκυρές ή τα άτομα τα οποία φρόντιζαν παιδιά ή ηλικιωμένους (12,95%), τους μαθητές ή τους φοιτητές ή τους μετεκπαιδευόμενους ή τους εργαζόμενους χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας (11,31%) και τους ανέργους (11,29%). Ενώ με λιγότερα ποσοστά ακολουθούν οι κατηγορίες των εργαζόμενων με μερική απασχόληση (4,11%), αυτών που είναι με άδεια μητρότητας ή γονική άδεια (0,17%) και με ποσοστό 1,67% αυτοί που είναι με άδεια για άλλους λόγους. Οι ακατάλληλοι για εργασία ή αυτοί με μόνιμη αναπηρία κατέχουν το 1,23% ενώ άλλες περιπτώσεις μη οικονομικά ενεργά άτομα κατείχαν το 0,57% (Γράφημα 8).

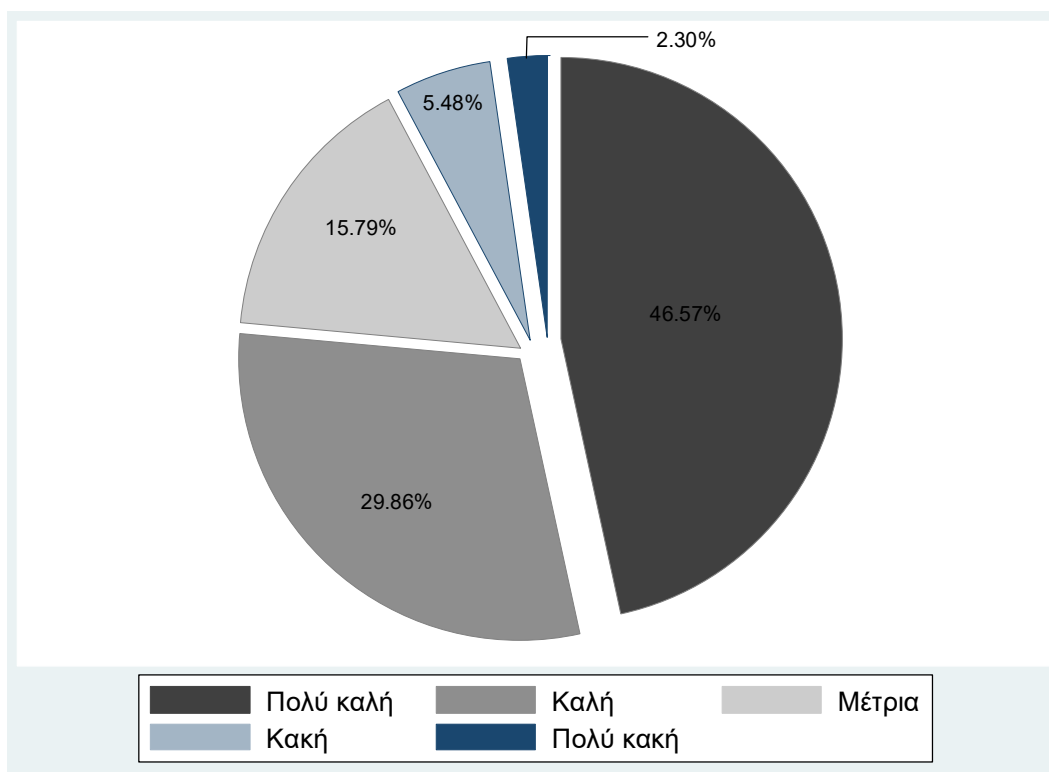
Γράφημα 8: Κατανομή του δείγματος ανά κατηγορία απασχόλησης

Το 46,57% των ερωτηθέντων χαρακτήρισαν την υγεία τους πολύ καλή. Επίσης, σημαντικό ποσοστό του δείγματος (29,86%) δήλωσε πως η υγεία του καλή, ενώ η απάντηση “μέτρια” κατέχει το 15,79%. Επιπλέον το 5,48% υποστήριξε ότι η υγεία του είναι κακή ενώ το 2,30% πολύ κακή (Γράφημα 9).

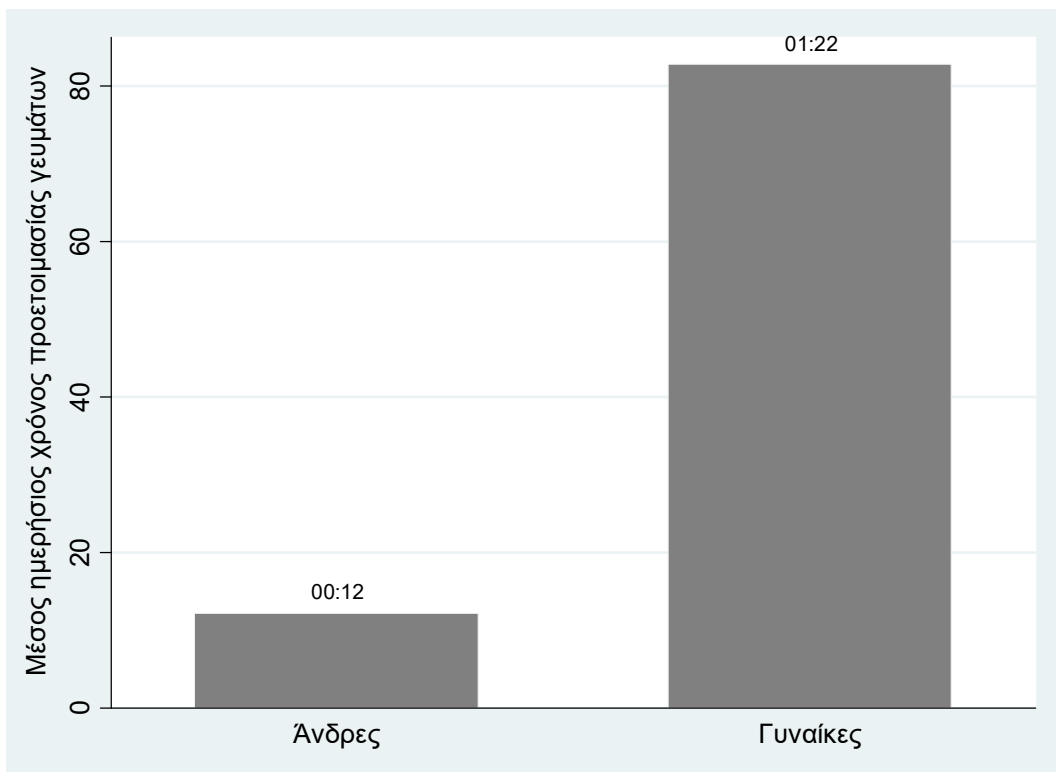
Γράφημα 9: Κατανομή του δείγματος ως προς τις κατηγορίες υγείας

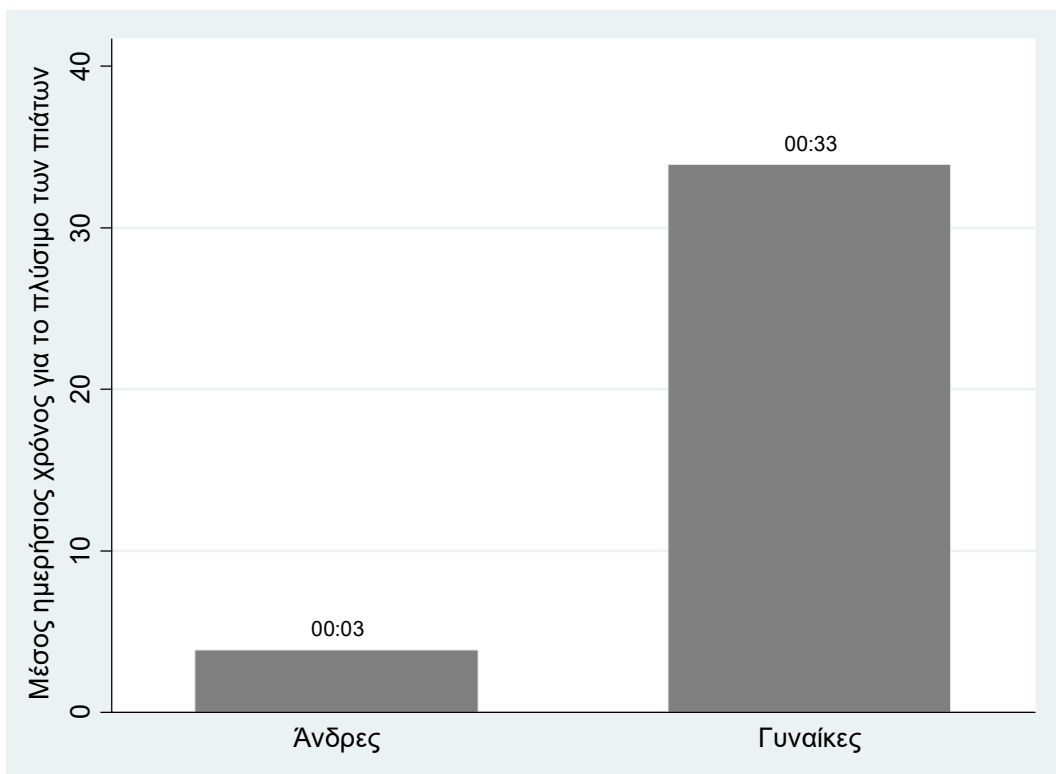
Όταν οι συμμετέχοντες στην έρευνα ρωτήθηκαν εάν είχαν κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση το 19,56% απάντησε «ναι» ενώ το 4,01% απάντησε «όχι». Το υπόλοιπο 76,43% δεν έδωσε απάντηση αφού η ερώτηση δεν ήταν υποχρεωτική.

Συμφώνα με τα αποτελέσματα της έρευνας η προετοιμασία του φαγητού και το πλύσιμο των πιάτων γίνεται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τις γυναίκες αφού αφιέρωναν μέσω ημερήσιο χρόνο καθημερινά 1 ώρα και 22 λεπτά για την προετοιμασία των γευμάτων έναντι των ανδρών που ξόδευαν 12 λεπτά (Γράφημα 10) και 33 λεπτά για το πλύσιμο το πιάτων έναντι των ανδρών που αφιέρωναν 3 λεπτά (Γράφημα 11).

Γράφημα 10: Μέσος ημερήσιος χρόνος για την προετοιμασία των γευμάτων ανά φύλο

Γράφημα 11: Μέσος ημερήσιος χρόνος για το πλύσιμο των πιάτων ανά φύλο

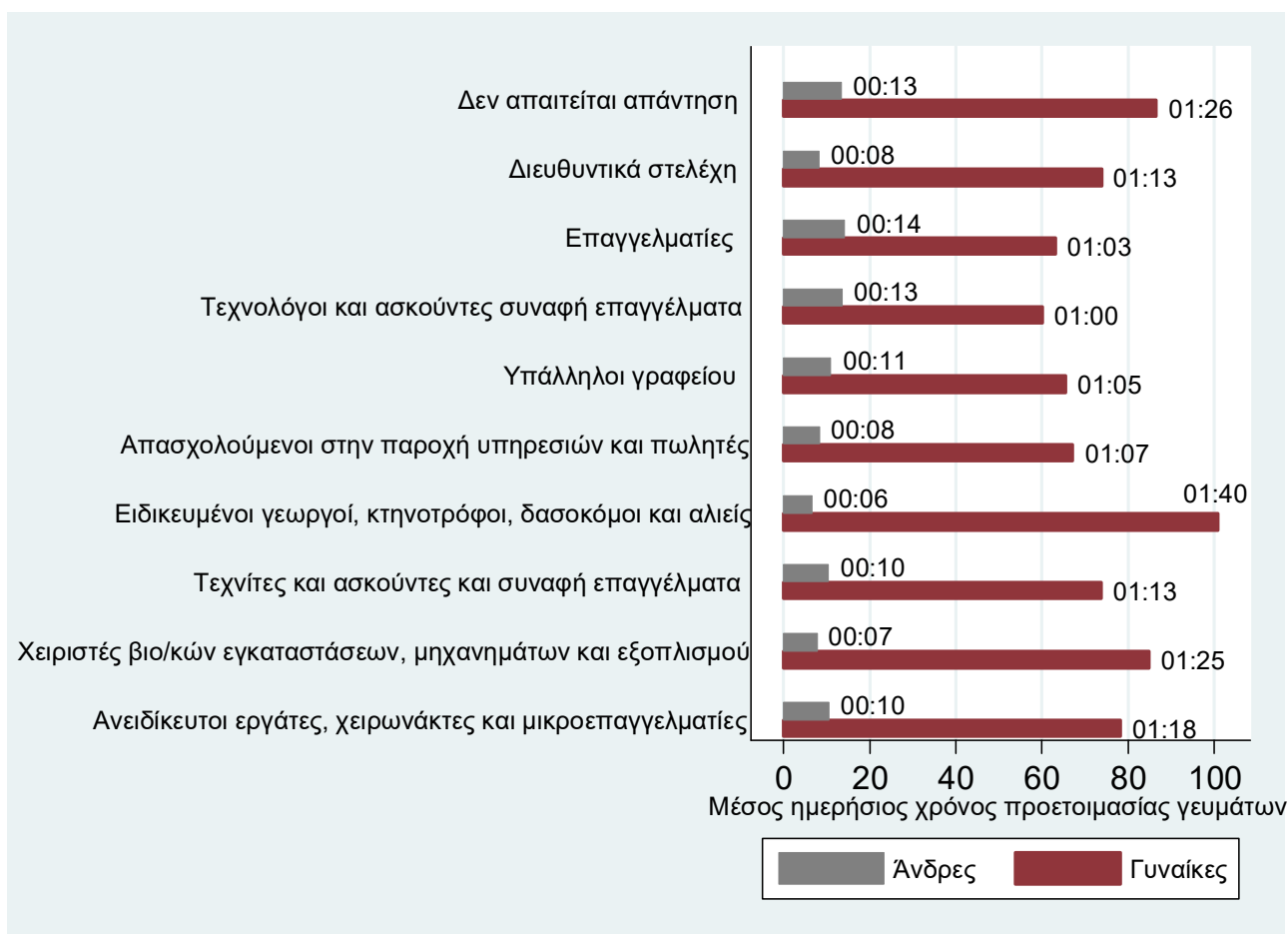

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το συμπέρασμα του γραφήματος 11 είναι ακόμα πιο αισθητό στην περίπτωση όπου οι ερωτηθέντες είναι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς.

Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες που κατατάχτηκαν σε τέτοιου είδους επαγγέλματα, ξόδευσαν 1 ώρα και 40 λεπτά κατά μέσο όρο ημερησίως για την προετοιμασία των γευμάτων, ενώ οι άνδρες του ίδιου επαγγελματικού τομέα σπατάλαγαν μόνο 6 λεπτά κατά μέσο όρο ημερησίως.

Η κατανομή του χρόνου για την προετοιμασία των γευμάτων ανάμεσα στα δύο φύλα σε διάφορα επαγγέλματα είναι ίδια και παρουσιάζεται αναλυτικότερα στο Γράφημα 12.

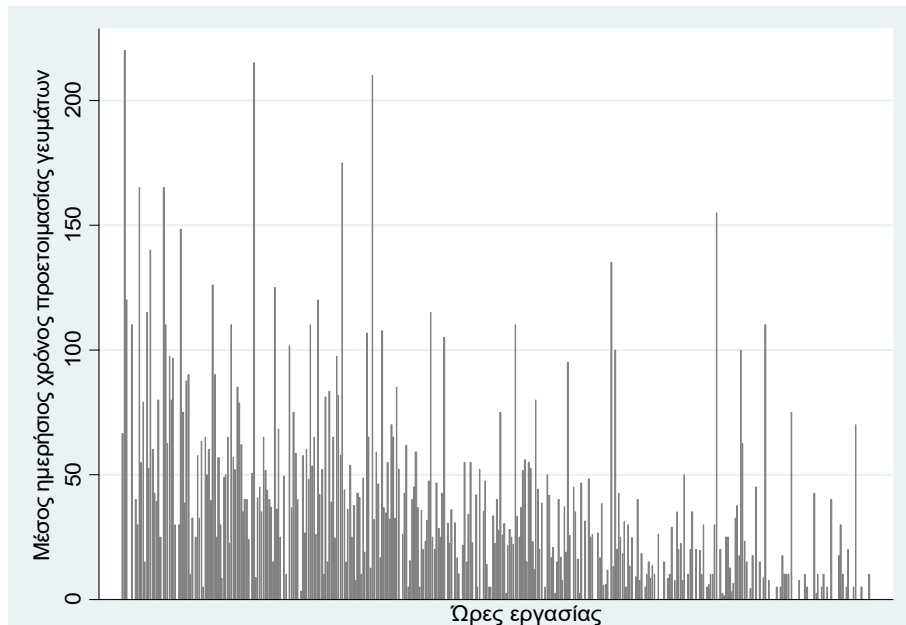
Γράφημα 12: Μέσος ημερήσιος χρόνος για την προετοιμασία των γευμάτων ανά φύλο και είδος εργασίας

Όπως αναμενόταν ο χρόνος προετοιμασίας των γευμάτων επηρεάζεται από τις ώρες εργασίας. Αυτό γίνεται αντιληπτό και στο Γράφημα 13 όπου όσο περισσότερες ώρες

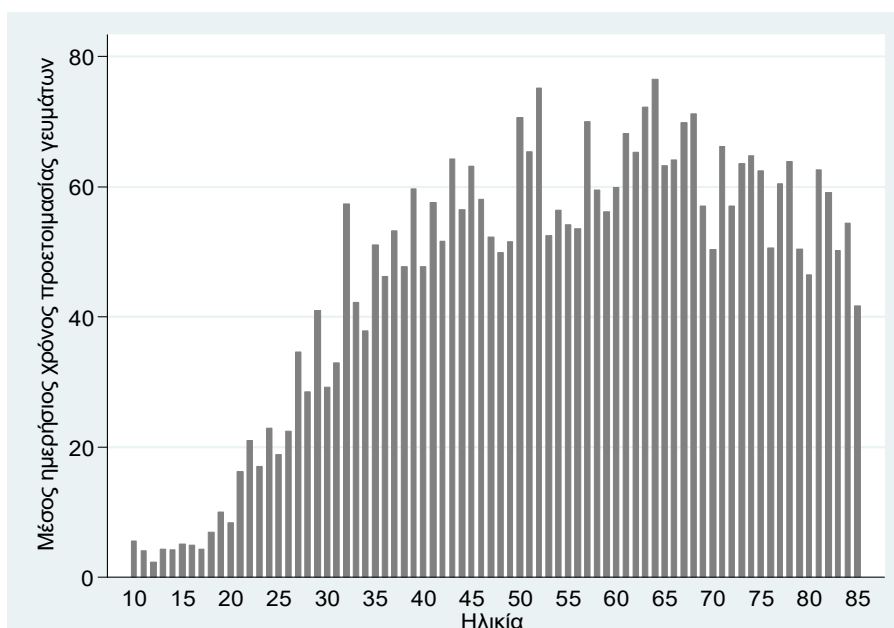
εργάζεται κάποιος τόσο περισσότερο μειώνεται ο χρόνος που αφιερώνει στην προετοιμασία των γευμάτων.

Γράφημα 13: Κατανομή του μέσου χρόνου προετοιμασίας των γευμάτων ανάλογα με τις ώρες εργασίας

Επίσης, παράγοντας που επηρεάζει τον χρόνο προετοιμασίας των γευμάτων φαίνεται να είναι η ηλικία των ερωτώμενων αφού στο Γράφημα 14 παρατηρείται μία αύξηση του μέσου ημερήσιου χρόνου προετοιμασίας των γευμάτων από άτομα ηλικίας 35 έως 85 ετών.

Γράφημα 14: Μέσος ημερήσιος χρόνος προετοιμασίας γευμάτων ανά ηλικία

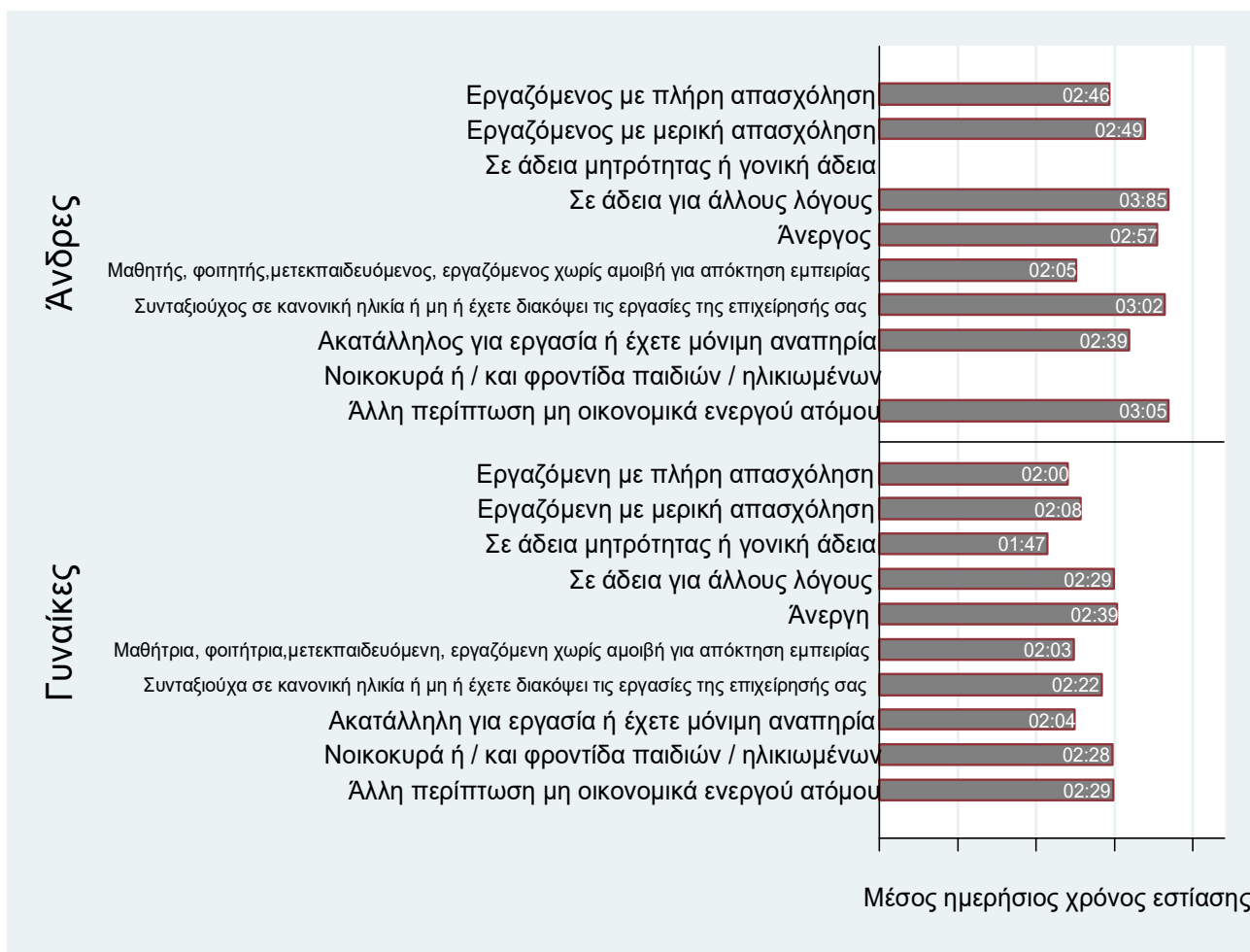

Για το χρόνο εστίασης οι άνδρες αφιέρωναν γενικώς κατά μέσο όρο 29 λεπτά περισσότερα από τις γυναίκες. Στο Γράφημα 15 παρουσιάζεται ο μέσος ημερήσιος χρόνος εστίασης κατά φύλο και απασχόληση.

Όσον αφορά τους άνδρες πάνω από τρεις ώρες κατά μέσο όρο ημερησίως δαπανούσαν άτομα που είναι σε άδεια για διάφορους λόγους (3 ώρες και 5 λεπτά), μη οικονομικά ενεργά άτομα (3 ώρες και 5 λεπτά) και συνταξιούχοι σε κανονική ηλικία ή μη ή άτομα που είχαν διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής τους (3 ώρες και 2 λεπτά).

Οι κατηγορίες των γυναικών που αφιερώνουν κατά μέσο όρο το περισσότερο χρόνο για φαγητό είναι άνεργες γυναίκες (2 ώρες και 39 λεπτά), γυναίκες που είναι σε άδεια για διάφορους λόγους εκτός από άδεια μητρότητας ή γονικής άδειας (2 ώρες και 29 λεπτά), μη οικονομικά ενεργές γυναίκες (2 ώρες και 29 λεπτά) και νοικοκυρές ή/και γυναίκες που φρόντιζαν παιδιά/ηλικιωμένους (2 ώρες και 28 λεπτά).

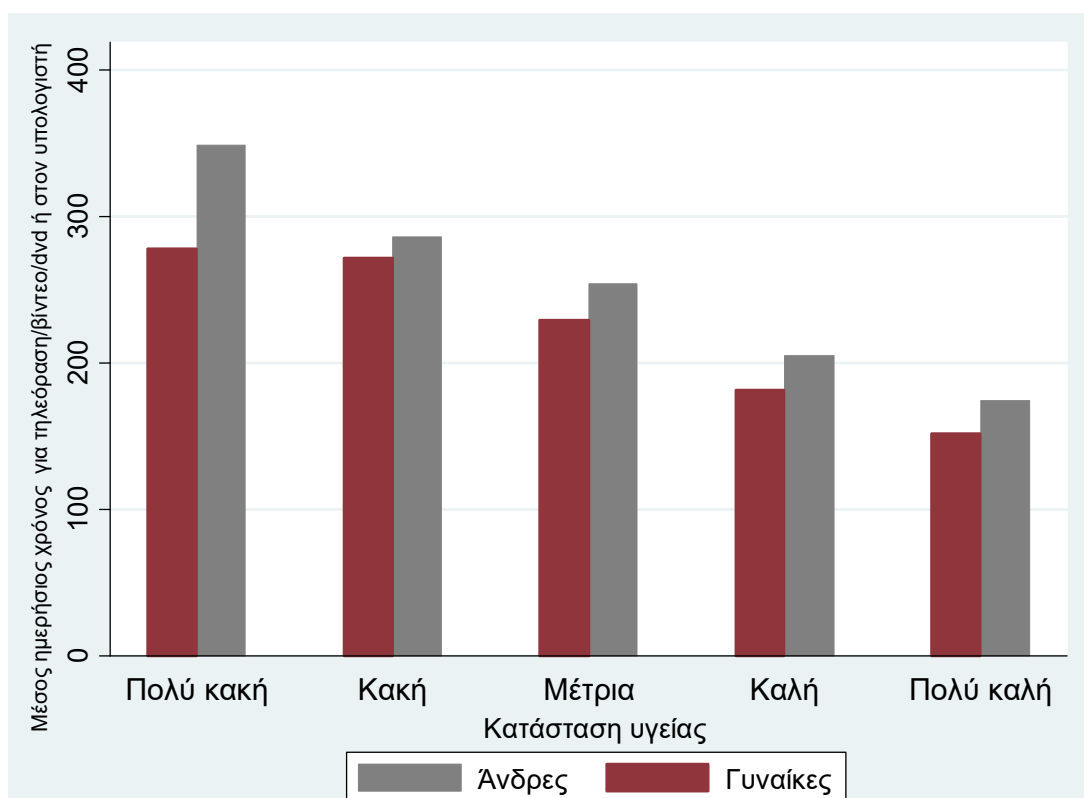
Γράφημα 15: Μέσος ημερήσιος χρόνος εστίασης ανά φύλο και κατηγορία απασχόλησης

Ο χρόνος χρήσης τεχνολογιών ψυχαγωγίας, πληροφόρησης, εργασίας και επικοινωνίας δηλαδή ο χρόνος που ξοδεύεται βλέποντας τηλεόραση/βίντεο/dvd ή χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή για διάφορους λόγους φαίνεται να σχετίζεται αρνητικά με την υγεία τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών.

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 16 όσο περισσότερος χρόνος αφιερώνεται για τέτοιου είδους δραστηριότητες, τόσο χειρότερη χαρακτηρίζουν την υγεία τους οι ερωτηθέντες.

Γράφημα 16: Χρόνος χρήσης τεχνολογιών ψυχαγωγίας, πληροφόρησης, εργασίας, επικοινωνίας και υγεία

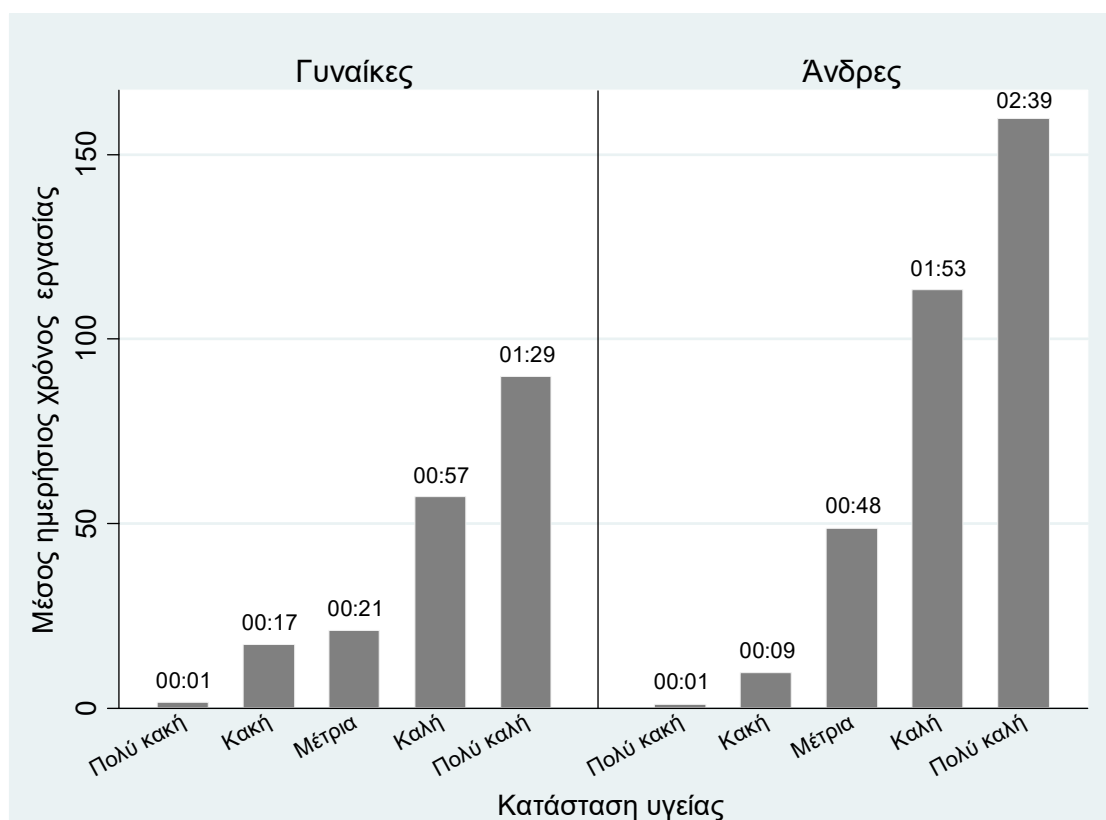

Η ίδια τάση παρατηρείται και στην ερώτηση εάν πάσχουν από κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση. Δηλαδή άτομα που αφιέρωναν σημαντικό μέρος του ημερήσιου χρόνου τους στις προαναφερθέντες δραστηριότητες, δήλωσαν ότι πάσχουν από κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση.

Ενδιαφέρων δημιουργεί το Γράφημα 17 στο οποίο παρατηρούμε μία θετική συσχέτιση μεταξύ υγείας και ημερήσιων ωρών εργασίας, δηλαδή όσες περισσότερες ώρες εργάζεται κάποιος, τόσο υψηλότερο επίπεδο υγείας τείνει να δηλώνει. Πιο συγκεκριμένα, οι άνδρες του δείγματος που χαρακτήρισαν την υγεία τους πολύ καλή εργάζονταν κατά μέσο όρο 2

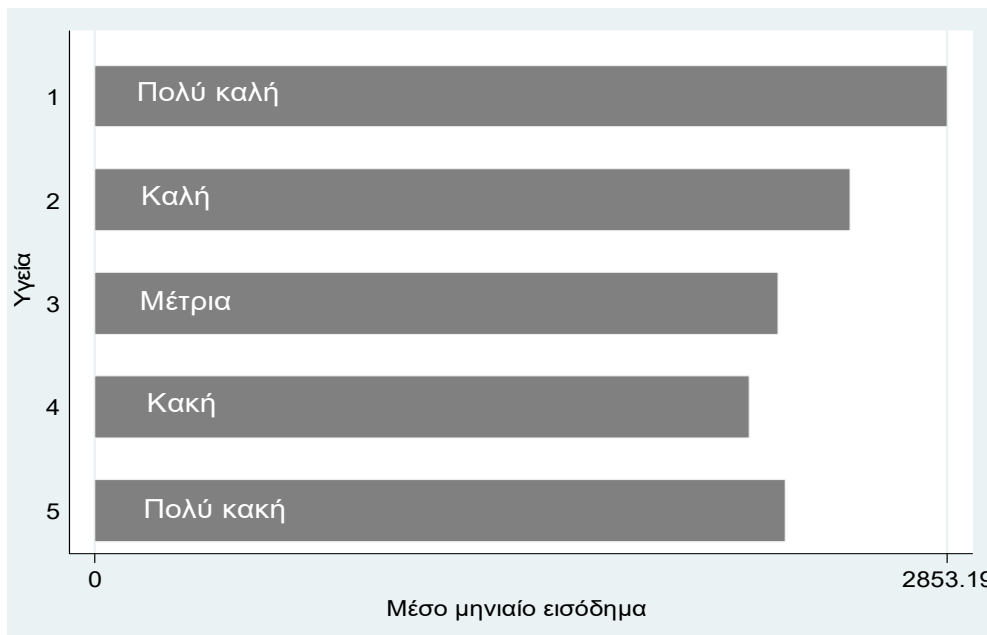
ώρες και 39 λεπτά. Άνδρες που δήλωσαν καλή υγεία δούλευαν κατά μέσο όρο 1 ώρα και 53 λεπτά, ενώ άντρες με μέτρια υγεία απασχολούταν κατά μέσο όρο μόλις 48 λεπτά ημερησίως. Κακή και πολύ κακή υγεία δήλωσαν άνδρες που εργάζονται 9 λεπτά και 1 λεπτό αντίστοιχα. Παρόμοια τάση παρατηρείται και στην υγεία των γυναικών. Πολύ καλή και καλή υγεία δήλωσαν γυναίκες που εργάζονταν κατά μέσο όρο ημερησίως 1 ώρα και 29 λεπτά και 57 λεπτά αντίστοιχα ενώ μέτρια υγεία δήλωσαν οι γυναίκες που δούλευαν κατά μέσο όρο 21 λεπτά. Τέλος γυναίκες με 17 λεπτά και 1 λεπτό μέσο ημερήσιο χρόνο εργασίας δήλωσαν κακή και πολύ κακή υγεία αντίστοιχα.

Γράφημα 17: Μέσος ημερήσιος χρόνος εργασίας και υγεία

Το καθαρό μηνιαίο εισόδημα που λαμβάνουν οι ερωτηθέντες συσχετίζεται θετικά με την κατάσταση υγείας των ερωτώμενων, κάτι που διαπιστώνεται στο Γράφημα 18. Όσο περισσότερα είναι τα καθαρά έσοδα των ατόμων, τόσο καλύτερη κατάσταση υγείας τείνουν να δηλώνουν.

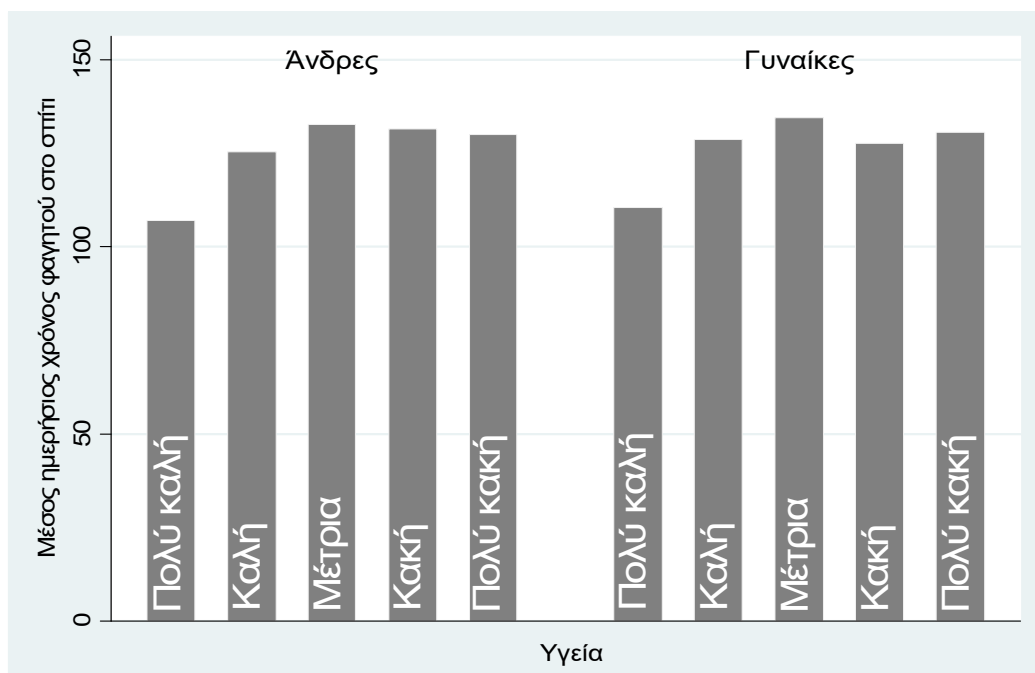
Γράφημα 18: Μέσο καθαρό μηνιαίο εισόδημα και υγεία

Στα γραφήματα 19, 20, 21 και 22 παρουσιάζεται αναλυτικά η δηλούμενη κατάσταση υγείας των αντρών και γυναικών σε σχέση με το χρόνο εστίασης εντός και εκτός σπιτιού.

Οι άνδρες που χαρακτήρισαν την υγεία τους μέτρια, αφιέρωναν μέσο ημερήσιο χρόνο 2 ώρες και 12 λεπτά για εστίαση στο σπίτι ενώ οι γυναίκες που χαρακτήρισαν την υγεία τους μέτρια, αφιέρωναν 2 ώρες και 14 λεπτά (Γράφημα 19).

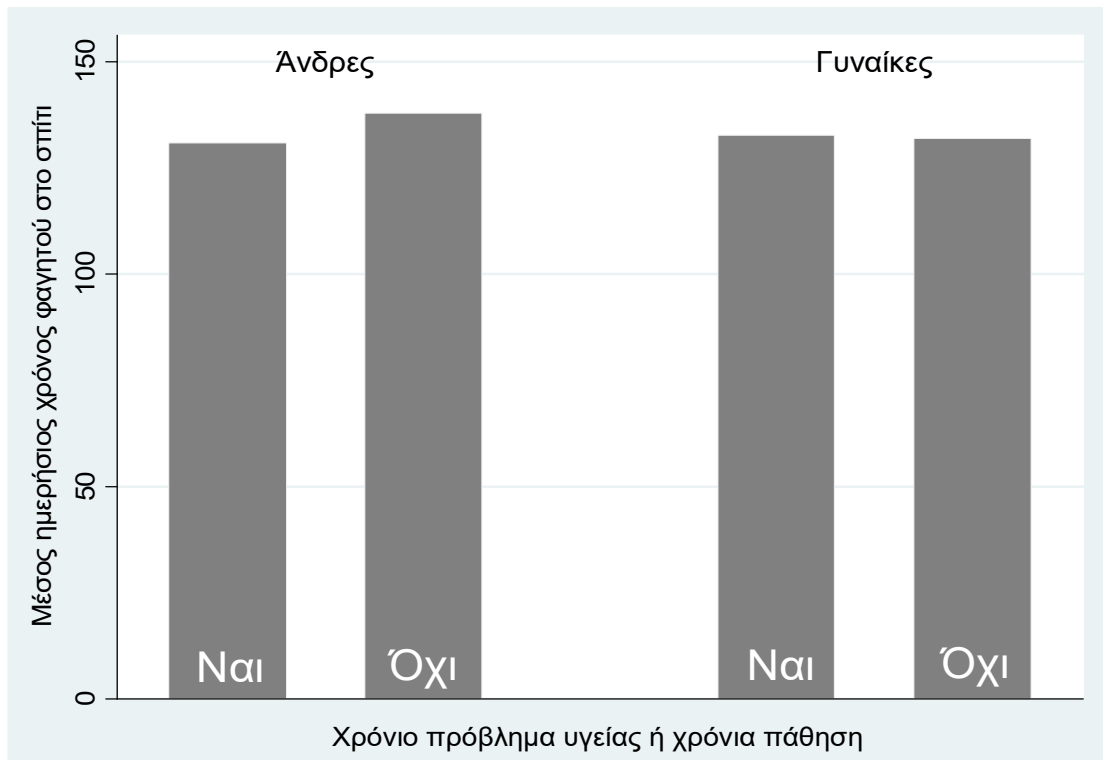
Γράφημα 19: Μέσος ημερήσιος χρόνος φαγητού στο σπίτι και υγεία

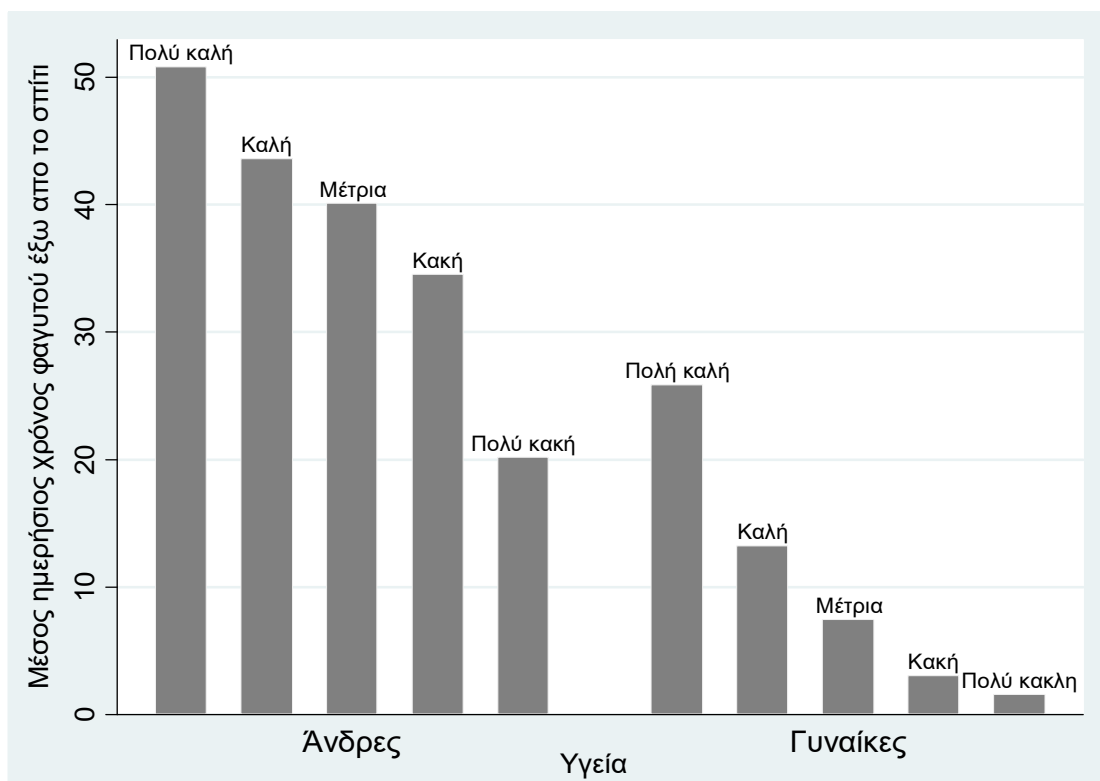
Άνδρες που έπασχαν από κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση αφιέρωναν για εστίαση στο σπίτι λιγότερο χρόνο από άνδρες που δεν είχαν κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση. Σε αντίθεση με τους άνδρες, οι γυναίκες που έπασχαν από κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση αφιέρωναν περισσότερο χρόνο εστίασης εντός σπιτιού (Γράφημα 20).

Γράφημα 20: Μέσος ημερήσιος χρόνος φαγητού στο σπίτι και χρόνια προβλήματα υγείας ή χρόνιες παθήσεις

Το σύνολο του πληθυσμού των ανδρών και γυναικών που αφιέρωναν τον περισσότερο χρόνο για εστίαση εκτός σπιτιού, χαρακτήρισαν την υγεία τους πολύ καλή (Γράφημα 21).

Γράφημα 21: Μέσος ημερήσιος χρόνος φαγητού εκτός σπίτι και υγεία

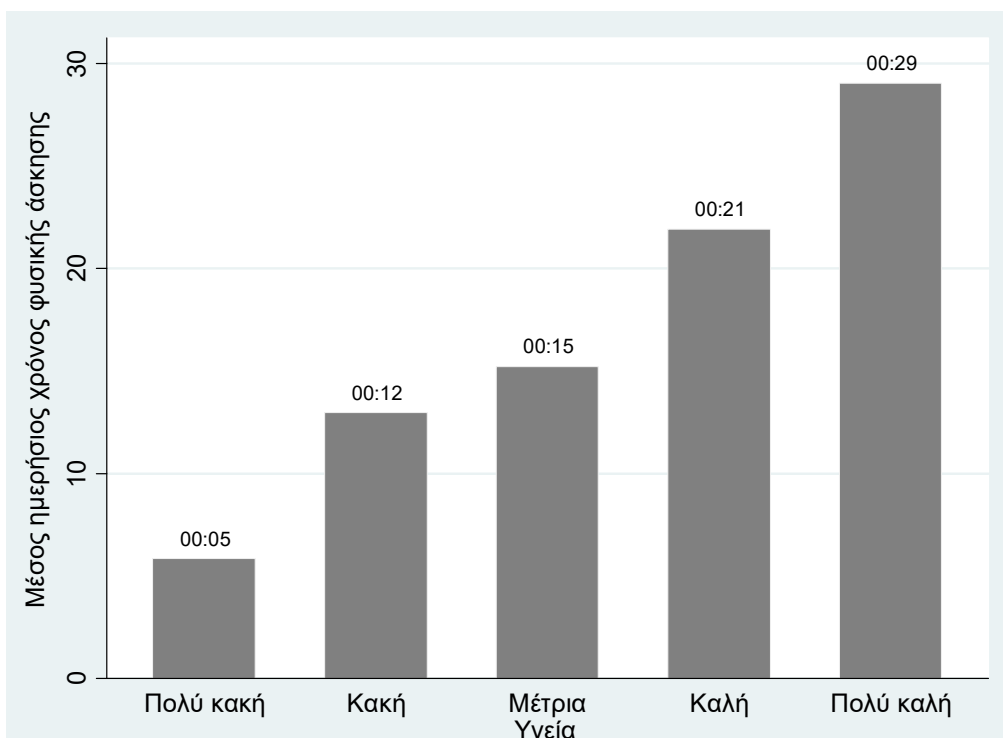

Τέλος, άνδρες που πάσχουν από κάποιο χρόνια πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση ξοδεύουν περισσότερο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού, ενώ οι γυναίκες που ξοδεύουν περισσότερο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού δεν πάσχουν από κάποιο χρόνια πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση.

Ο χρόνος φυσικής άσκησης, δηλαδή ο χρόνος που αφιερώνεται για περίπατο και πεζοπορία, τρέξιμο, ποδηλασία, σκι, πατινάζ, παιχνίδια με μπάλα, γυμναστική για διατήρηση φυσικής κατάστασης, αθλήματα σε νερό και άλλη αθλητική ή υπαίθρια δραστηριότητα φαίνεται να σχετίζεται θετικά με την υγεία των ανθρώπων σύμφωνα με το Γράφημα 22.

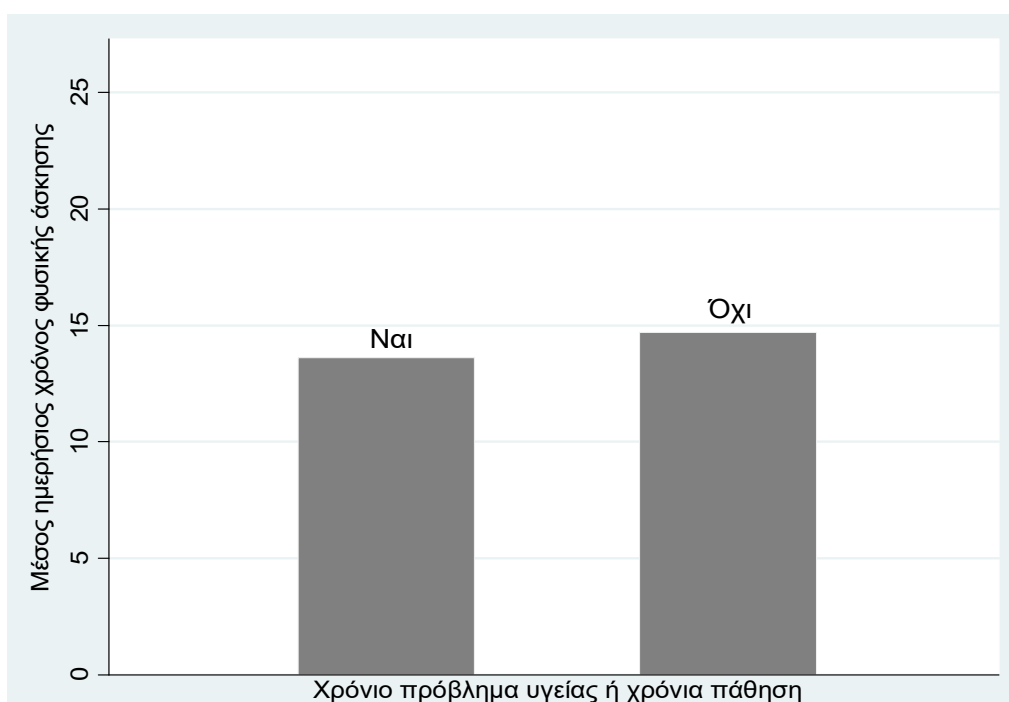
Άτομα που δήλωσαν ότι η υγεία τους είναι πολύ καλή, αφιέρωναν κατά μέσο όρο ημερήσιο χρόνο 29 λεπτά σε τέτοιες δραστηριότητες. Άτομα με καλή υγεία, ξόδευαν κατά μέσο όρο 21 λεπτά ενώ άτομα με μέτρια, κακή και πολύ κακή υγεία αφιέρωναν ακόμα λιγότερο χρόνο σε φυσική άσκηση: 15, 12 και 5 λεπτά αντιστοίχως.

Γράφημα 22: Μέσος ημερήσιος χρόνος φυσικής άσκησης και υγεία

Τέλος, άτομα με χρόνια προβλήματα υγείας ή χρόνιες παθήσεις ξοδεύουν κατά μέσο όρο λιγότερο χρόνο σε φυσική δραστηριότητα (Γράφημα 23).

Γράφημα 23: Μέσος ημερήσιος χρόνος φυσικής άσκησης και χρόνια προβλήματα υγείας ή χρόνιες παθήσεις

2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Για την διατύπωση των τελικών συμπερασμάτων, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η οικονομετρική ανάλυση των δεδομένων μας. Η ενοποίηση κάποιων δραστηριοτήτων κρίθηκε αναγκαία για την καλύτερη δυνατή οικονομετρική ανάλυση. Αναλυτικότερα:

- Οι δραστηριότητες: περπάτημα, πεζοπορία, τρέξιμο, ποδηλασία, σκι, πατινάζ, παιχνίδια με μπάλα, γυμναστική για διατήρηση φυσικής άσκησης, αθλήματα στο νερό και άλλη αθλητική ή υπαίθρια δραστηριότητα, ενοποιήθηκαν ως μία κατηγορία Φυσικής Δραστηριότητας, η οποία ονομάστηκε “*exercisetime*”.
- Ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή ενσωματώνεται στον χρόνο για παρακολούθηση τηλεόρασης, VIDEO και DVD .
- Τέλος, στον χρόνο για εστίαση εκτός σπιτιού ενσωματώνεται και ο χρόνος για διάλειμμα για γεύμα, αφού η μεταβλητή αυτή σημείωσε μικρό αριθμό παρατηρήσεων.

Απώτερος σκοπός αυτής της ενότητας, λοιπόν, είναι με την χρήση του προγράμματος Stata, να προσδιοριστεί η δαπάνη χρόνου προς διάφορες δραστηριότητες, ως προσδιοριστικός παράγοντας της υγείας. Για την επίτευξη του πρώτου μέρους του σκοπού αυτού, αναπτύχθηκαν οκτώ εξισώσεις με τις ακόλουθες εξαρτημένες μεταβλητές:

sleeptime: Ύπνος τη νύχτα ή την ημέρα, χρόνος στο κρεβάτι πριν ή και μετά τον ύπνο, όταν δεν προσδιορίζεται άλλη δραστηριότητα.

mealpreparation: Όλες οι δραστηριότητες σε σχέση με την προετοιμασία του φαγητού, το ψήσιμο, τη διατήρηση, την κατάψυξη και την κονσερβοποίηση.

washingtime: Λοιπές δραστηριότητες πριν και μετά το πλύσιμο, π.χ. στέγνωμα, τακτοποίηση πιάτων, κλπ.

exercisetime: Περίπατος και πεζοπορία, τρέξιμο, ποδηλασία, σκι, πατινάζ, παιχνίδια με μπάλα, οργανωμένο πρόγραμμα στο γυμναστήριο ή στο σπίτι, άσκηση στο γυμναστήριο ή στο σπίτι, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό για διατήρηση φυσικής άσκησης.

pc_tv_dvd_video: Παιχνίδια στον υπολογιστή και παρακολούθηση τηλεόρασης, VIDEO, DVD

worktime: Χρόνος εργασίας στην κύρια και τη δευτερεύουσα απασχόληση.

foodhome: Χρόνος εστίασης στο σπίτι.

foodout: Χρόνος εστίασης εκτός σπιτιού συμπεριλαμβανομένου και τα διαλείματα για γεύμα.

Επίσης στο οικονομετρικό μας υπόδειγμα χρησιμοποιήθηκαν τόσο συνεχής (ποσοτικές) όσο και ποιοτικές μεταβλητές με δύο ή περισσότερες κατηγορίες, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στο Πίνακα 8 και Πίνακα 9.

Πίνακας 8: Ποιοτικές μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν στο υπόδειγμα παλινδρόμησης:

Μεταβλητή	Περιγραφή
datfill	Ημέρα συμπλήρωσης του ημερολογίου, 1=Κυριακή, 2=Δευτέρα, 3=Τρίτη, 4=Τετάρτη, 5=Πέμπτη, 6=Παρασκευή, 7=Σάββατο
monthcompletion	Μήνας συμπλήρωσης του ημερολογίου, 1=Ιανουάριος, 2=Φεβρουάριος, 3=Μάρτιος, 4=Απρίλιος, 5=Μάιος, 6=Ιούνιος, 7=Ιούλιος, 8=Αύγουστος, 9=Σεπτέμβριος, 10=Οκτώβριος, 11=Νοέμβριος, 12=Δεκέμβριος
_region	Περιοχή Διαμονής, EL1=Βόρεια Ελλάδα (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία), EL2=Κεντρική Ελλάδα (Ήπειρος, Ιόνιοι Νήσοι, Δυτική Ελλάδα, Λοιπή Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος), EL3=Αττική, EL4=Νήσοι Αιγαίου και Κρήτη (Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη)
urbanity	Βαθμός αστικότητας, 1=Υψηλή πυκνότητα, 2=Μεσαία πυκνότητα, 3=Χαμηλή πυκνότητα
connectiontype	Το νοικοκυριό διαθέτει σύνδεση με δορυφορική ή καλωδιακή τηλεόραση, 1=Ναι, 2=Όχι
videoordvd	Το νοικοκυριό διαθέτει βίντεο ή DVD, 1=Ναι, 2=Όχι
microwave	Το νοικοκυριό διαθέτει φούρνο μικροκυμάτων, 1=Ναι, 2=Όχι
dishwasher	Το νοικοκυριό διαθέτει πλυντήριο πιάτων, 1=Ναι, 2=Όχι
washingmachine	Το νοικοκυριό διαθέτει πλυντήριο ρούχων, 1=Ναι, 2=Όχι
freezer	Το νοικοκυριό διαθέτει καταψύκτη, 1=Ναι, 2=Όχι
landline	Το νοικοκυριό διαθέτει σταθερό τηλέφωνο, 1=Ναι, 2=Όχι
internetconnection	Το νοικοκυριό διαθέτει σύνδεση στο διαδίκτυο, 1=Ναι, 2=Όχι
householdproduction	Έχει το νοικοκυριό παραγωγή λαχανικών, φρούτων ή καλλωπιστικών φυτών κλπ, 1=Ναι, 2=Όχι
domesticlivestock	Έχει το νοικοκυριό παραγωγή από οικόσιτη κτηνοτροφία, 1=Ναι, 2=Όχι
gender	Φύλο, 1=Άντρας, 2=Γυναίκα
occupation	Ασχολία, 1=Εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση, 2=Εργαζόμενος με μερική απασχόληση, 3=Σε άδεια μητρότητας ή γονική άδεια, 4=Σε άδεια για άλλους λόγους, 5=Άνεργος, 6=Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας, 7=Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη ή έχετε διακόψει τις εργασίες τις επιχείρησής σας, 8=Ακατάλληλος για εργασία ή έχετε μόνιμη αναπηρία, 10=Νοικοκυρά ή / και φροντίδα παιδιών / ηλικιωμένων, 11=Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου
familystatus	Οικογενειακή κατάσταση, 1=Άγαμος/η, 2=Έγγαμος/η ή με σύμφωνο συμβίωσης, 3=Χήρος/α, διαζευγμένος/η, σε διάσταση

Πίνακας 9: Ποσοτικές μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν στο υπόδειγμα παλινδρόμησης:

Μεταβλητή	Περιγραφή
youngestmember	Η ηλικία του νεότερου μέλους του νοικοκυριού
less7years	Αριθμός ατόμων ηλικίας < 7 στο νοικοκυριό
age7_17	Αριθμός ατόμων ηλικίας 7-17 στο νοικοκυριό
age18plus	Αριθμός ατόμων ηλικίας 18+ στο νοικοκυριό
numberoftv	Αριθμός τηλεοράσεων στο νοικοκυριό
numofmobile	Αριθμός κινητών τηλεφώνων στο νοικοκυριό
numofpc	Αριθμός ηλεκτρονικών υπολογιστών στο νοικοκυριό
passengerscars	Αριθμός επιβατικών ΙΧ αυτοκινήτων στο νοικοκυριό
age	Ηλικία

Η εκτίμηση του συστήματος εξισώσεων (Πίνακας 10, Πίνακας 11, Πίνακας 12) έγινε με τη μέθοδο των φαινομενικά ασυσχέτιστων παλινδρομήσεων (Seemingly Unrelated Regressions). Η επιλογή της μεθόδου αυτής οφείλεται στο ότι οι εξισώσεις αυτές, παρότι φαινομενικά δεν σχετίζονται, στην πραγματικότητα οι διαταρακτικοί τους όροι συσχετίζονται.

Όπως φαίνεται στην στήλη (1) του Πίνακα 10, σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη **διάρκεια του ύπνου** φαίνεται να είναι η ημέρα συμπλήρωσης των ημερολογίων, δηλαδή τα αποτελέσματα των ημερολογίων που συμπληρώθηκαν Σάββατο ή Κυριακή παρουσιάζουν μεγαλύτερη διάρκεια ύπνου κατά δεκατρία και εικοσιοκτώ λεπτά αντίστοιχα σε σχέση με τα ημερολόγια που συμπληρώθηκαν τις καθημερινές. Επίσης παράγοντας που επηρεάζει την διάρκεια ύπνου, εκτός από την ημέρα συμπλήρωσης των ημερολογίων είναι και ο μήνας συμπλήρωσης των ημερολογίων, καθώς τα ημερολόγια που συμπληρώθηκαν τον μήνα Νοέμβριο παρουσιάζουν μειωμένη διάρκεια ύπνου κατά εικοσιένα λεπτά λιγότερα από τους υπόλοιπους μήνες. Αναφορικά με την περιοχή διαμονής των ερωτηθέντων, παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στην διάρκεια ύπνου. Σε σχέση με κάτοικους Βόρειων περιοχών της χώρας, άτομα που κατοικούν στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη παρουσιάζουν διάρκεια ύπνου κατά δέκα λεπτά περισσότερη, ενώ κάτοικοι Αττικής δηλώνουν διάρκεια ύπνου κατά πέντε λεπτά λιγότερη. Ένας ακόμα παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά την διάρκεια ύπνου, είναι ο βαθμός αστικότητας. Ερωτηθέντες που διαμένουν σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας, δηλώνουν διάρκεια ύπνου

έντεκα λεπτά μεγαλύτερη από τους υπόλοιπους που διαμένουν σε περιοχές υψηλής πυκνότητας. Το αρνητικό πρόσημο στον συντελεστή της μεταβλητής *numofmobile* αντιπροσωπεύει την αρνητική συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των κινητών τηλεφώνων στο νοικοκυριό και της διάρκειας ύπνου, καθώς η αύξηση των κινητών τηλεφώνων κατά ένα, μειώνει τη διάρκεια του ύπνου κατά τέσσερα λεπτά. Κάτι παρόμοιο σημειώνεται και με μία αύξηση των τηλεοράσεων στο νοικοκυριό κατά μία, αφού μειώνεται ο χρόνος που αφιερώνεται στον ύπνο κατά τρία λεπτά. Αρνητική συσχέτιση παρουσιάζει και η μεταβλητή *familystatus*, αφού τα άτομα που είναι παντρεμένα ή έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης διαθέτουν δεκαεννέα λεπτά λιγότερο χρόνο για τον ύπνο σε σχέση με αυτούς που δεν είναι παντρεμένοι. Επίσης, άτομα που είναι διαζευγμένα ή σε διάσταση ή ο σύντροφός τους απεβίωσε, έχουν διάρκεια ύπνου κατά δεκατέσσερα λεπτά λιγότερα από αυτούς που δεν είναι έχουν παντρευτεί. Σε σχέση με το φύλο των ερωτηθέντων, οι γυναίκες έχουν μικρότερη διάρκεια ύπνου, καθώς αφιερώνουν για τον ύπνο εννέα λεπτά λιγότερα από τους άντρες. Η παραγωγή λαχανικών, φρούτων ή καλλωπιστικών φυτών κ.τ.λ. από τα νοικοκυριά αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα για την διάρκεια του ύπνου. Όσα άτομα παράγουν λαχανικά, φρούτα ή καλλωπιστικά φυτά κ.τ.λ. έχουν διάρκεια ύπνου δώδεκα λεπτά μικρότερη απ' αυτούς που δεν παράγουν λαχανικά, φρούτα ή καλλωπιστικά φυτά κ.τ.λ. Ομοίως συμβαίνει και με τα άτομα που διαθέτουν οικόσιτη κτηνοτροφία, καθώς παρουσιάζουν διάρκεια ύπνου μειωμένη κατά τέσσερα λεπτά. Σημαντικό είναι να σημειωθεί ότι η μεταβλητή *domesticlivestock* δεν είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Όσον αφορά το μέγεθος του νοικοκυριού, παρατηρούμε πως για κάθε επιπλέον μέλος μικρότερο των επτά ετών, η διάρκεια ύπνου αυξάνεται κατά επτά λεπτά, για άτομα ηλικίας επτά έως δεκαεπτά ετών η διάρκεια ύπνου αυξάνεται επίσης κατά επτά λεπτά ενώ για άτομα ηλικίας δεκαοκτώ ετών και άνω η διάρκεια ύπνου αυξάνεται κατά δύο λεπτά.

Όπως αναμενόταν, ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει **τον χρόνο προετοιμασίας του φαγητού** (στήλη 2 Πίνακα 10) είναι το φύλο καθώς, οι γυναίκες ξοδεύουν εξήντα λεπτά περισσότερο χρόνο σε σχέση με τους άντρες. Η μεταβλητή *familystatus*, έχει θετική συσχέτιση με τον χρόνο προετοιμασίας του φαγητού. Ειδικότερα, τα έγγαμα άτομα ή άτομα που έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης και άτομα χήρα, διαζευγμένα ή άτομα σε διάσταση έχουν μεγαλύτερη διάρκεια προετοιμασίας των γευματων κατά είκοσι έξι και δεκαπέντε λεπτά αντίστοιχα σε σχέση με ανύπαντρα άτομα. Η περιοχή διαμονής επίσης σχετίζεται θετικά, καθώς τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης δείχνουν

ότι άτομα που διαμένουν στην Κεντρική Ελλάδα παρουσιάζουν αυξημένη διάρκεια προετοιμασίας των γευμάτων κατά επτά λεπτά σε σχέση με άτομα που διαμένουν στην Βόρεια Ελλάδα, ενώ αυξημένο χρόνο προετοιμασίας του φαγητού κατά πέντε λεπτά σε σχέση με αυτούς που διαμένουν στην Βόρεια Ελλάδα, παρουσιάζουν και τα άτομα που κατοικούν στην Αττική. Ο βαθμός αστικότητας σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να μειώσει την διάρκεια προετοιμασίας του φαγητού. Πιο συγκεκριμένα, οι ερωτηθέντες που διαμένουν σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας αφιερώνουν τέσσερα λεπτά λιγότερα στην προετοιμασία των γευμάτων σε σχέση με άτομα που διαμένουν σε περιοχές με υψηλή πυκνότητα. Άτομα που δήλωσαν ότι δεν κατέχουν φούρνο μικροκυμάτων, παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο προετοιμασίας του φαγητού κατά ένα λεπτό. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η συμπεριφορά των ερωτηθέντων προς τον χρόνο προετοιμασίας των γευμάτων κατά το μήνα Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο. Πιο συγκεκριμένα, τους μήνες Απρίλιο και Μάιο (δηλαδή δύο μήνες πριν το καλοκαίρι) εμφανίζεται μία τάση μείωσης του χρόνου προετοιμασίας των γευμάτων κατά πέντε και τέσσερα λεπτά αντίστοιχα, ενώ το μήνα Ιούνιο (δηλαδή το πρώτο μήνα του καλοκαιριού) παρουσιάζεται μία απότομη αύξηση του εν λόγω χρόνου κατά πέντε λεπτά.

Ως προς τον βαθμό αστικότητας των ερωτηθέντων, φαίνεται να υπάρχει μία αρνητική συσχέτιση ανάμεσα σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας και στην **διάρκεια του χρόνου που αφιερώνεται στο πλύσιμο των πιάτων** (στήλη 3 Πίνακας 10). Όσοι δήλωσαν ότι διαμένουν σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας, αφιερώνουν κατά δύο λεπτά λιγότερο χρόνο για το πλύσιμο των πιάτων από αυτούς που διαμένουν σε περιοχές υψηλή πυκνότητα. Μία αύξηση του αριθμού των ατόμων ηλικίας επτά ετών έως δεκαεπτά κατά ένα στο νοικοκυριό, αυξάνει τον χρόνο για το πλύσιμο των πιάτων κατά ένα λεπτό. Αναφορικά με το φύλο, οι άντρες αφιερώνουν είκοσι έξι λεπτά λιγότερο χρόνο από τις γυναίκες για το πλύσιμο των πιάτων. Όσοι δήλωσαν έγγαμοι ή με Σύμφωνο Συμβίωσης, δαπανούν περισσότερο χρόνο (κατά εννέα λεπτά) για το πλύσιμο των πιάτων, σε σχέση με αυτούς που δεν είναι παντρεμένοι. Όσον αφορά το μήνα συμπλήρωσης των ημερολογίων, η μεγαλύτερη διάρκεια για το πλύσιμο των πιάτων εμφανίζεται στα ημερολόγια που αντιστοιχούν στο μήνα Μάρτιο. Τέλος, όπως αναμενόταν η κατοχή πλυντηρίου πιάτων μειώνει τον χρόνο για το πλύσιμο των πιάτων κατά ένα λεπτό.

Πίνακας 10: Αποτελέσματα παλινδρόμησης για τις μεταβλητές *sleeptime*, *mealpreparation* και *washingtime*

	sleeptime		mealpreparation		washingtime	
	(1)	(2)	(3)			
dayfill	Coef.	S.E.	Coef.	S.E.	Coef.	S.E.
Κυριακή	28.644***	2.625	1.111	1.500	0.254	0.769
Τρίτη	-4.552	3.031	-0.091	1.731	-0.564	0.887
Τετάρτη	2.519	3.107	0.480	1.776	0.471	0.910
Πέμπτη	-0.780	3.122	1.777	1.786	-0.088	0.915
Παρασκευή	-1.535	3.157	1.273	1.804	-0.151	0.924
Σάββατο	13.872***	2.610	1.245	1.492	0.325	0.765
monthcompletion						
Φεβρουάριος	-1.948	3.163	-0.229	1.807	-0.398	0.924
Μάρτιος	-8.092**	3.583	-1.043	2.040	2.934***	1.047
Απρίλιος	-2.444	3.249	-5.649***	1.856	0.241	0.951
Μάιος	-2.145	3.412	-4.627**	1.950	-0.152	0.999
Ιούνιος	-6.116*	3.418	5.174***	1.955	1.388	1.001
Ιούλιος	-4.927	3.439	1.503	1.965	0.380	1.006
Αύγουστος	-6.052*	3.462	-0.854	1.978	-0.492	1.013
Σεπτέμβριος	6.279	6.579	4.054	3.764	2.622	1.928
Οκτώβριος	-11.182***	3.752	0.629	2.143	-0.388	1.099
Νοέμβριος	-21.404***	4.607	3.283	2.635	0.866	1.349
Δεκέμβριος	-4.988*	2.805	3.088*	1.603	0.837	0.821
_region						
EL2	6.928***	1.918	7.448***	1.096	0.004	0.561
EL3	-5.829***	1.829	5.607***	1.048	-0.525	0.535
EL4	10.059***	2.528	2.762*	1.446	0.765	0.740
urbanity						
2	11.211***	1.787	-4.916***	1.020	-2.096***	0.523
3	4.190*	2.170	2.381*	1.230	1.993***	0.577
youngestmember			0.061*	0.032	0.079***	0.020
less7years	7.153***	1.670			-0.114	0.500
age7_17	7.031***	1.123			1.150***	0.331
age18plus	2.519**	1.001			-0.003	0.285
numberoftv	-3.247***	1.043	0.168	0.615	-0.361	0.314
2.connectiontype	-0.544	2.071	1.215	1.222	-0.880	0.626
2.videoordvd	-0.492	1.611	1.064	0.959	0.511	0.491
2.microwave			1.886**	0.776		
2.dishwasher			0.094	0.916	1.713***	0.467
2.freezer			-0.158	0.816		
2.washingmachine	0.413	3.722			1.338	1.018
2.landline	-1.873	1.930	0.683	1.137	0.442	0.587
numofmobile	-4.432***	0.915	-0.487	0.441	0.115	0.269

numofpc		4.142	9.685	4.530	5.697	1.610	2.931
2.internetconnection		9.781	9.676	-6.649	5.693	-0.983	2.926
passengerscars		0.113	1.139				
2.householdproduction		12.346***	2.150	-0.863	1.104		
2.domesticlivestock		4.879*	2.510	0.139	1.290		
2.gender		-9.804***	1.541	60.217***	0.882	26.091***	0.452
age		0.702***	0.083	-0.178***	0.053	-0.053*	0.028
occupation							
	2	15.119***	3.687	9.795***	2.106	6.457***	1.081
	3	-16.841	16.990	15.278	9.635	5.995	4.970
	4	33.872***	5.525	17.288***	3.159	8.237***	1.618
	5	42.378***	2.561	14.068***	1.452	5.928***	0.748
	6	65.395***	3.379	-15.939***	1.857	-5.541***	0.991
	7	46.267***	2.618	15.843***	1.502	6.006***	0.770
	8	61.941***	6.431	0.760	3.668	0.399	1.883
	10	35.086***	2.734	44.719***	1.564	17.963***	0.803
	11	59.497***	9.189	-1.550	5.249	2.001	2.692
familystatus							
	2	-19.874***	2.552	26.452***	1.473	9.310***	0.772
	3	-14.062***	3.333	15.472***	1.894	1.931*	1.004
constant		451.854***	11.743	-14.189**	6.772	-7.923**	3.451
R ²		0.152		0.442		0.349	

*** p-value<0,01, ** p-value<0,05, *p-value<0,10

Από τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης για το **χρόνο φυσικής άσκησης** (στήλη 4 Πίνακα 11), παρατηρείται μια αύξηση στον χρόνο αυτό κατά έξι και εννέα λεπτά το Σάββατο και Κυριακή αντίστοιχα σε σχέση με τις υπόλοιπες ημέρες την εβδομάδας. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 11, η μεταβλητή *gender* είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5% και υποδεικνύει ότι οι γυναίκες αφιερώνουν δεκατρία λεπτά λιγότερα σε σχέση με τους άντρες σε δραστηριότητες που αφορούν την φυσική άσκηση. Ο χρόνος φυσικής άσκησης, φαίνεται να επηρεάζεται και από τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού επτά ετών και κάτω, καθώς μία αύξηση ενός ατόμου αυτής της ηλικιακής ομάδας μειώνει τον χρόνο φυσικής άσκησης κατά τρία λεπτά, ενώ η αύξηση ενός ατόμου ηλικίας δεκαοκτώ ετών και άνω στο νοικοκυριό μειώνει λιγότερο το χρόνο φυσικής άσκησης (κατά ένα λεπτό). Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι σε σχέση με τα άτομα που κατοικούν σε περιοχές υψηλής πυκνότητας, κάτοικοι περιοχών χαμηλής πυκνότητας, παρουσιάζουν κατά πέντε λεπτά μειωμένη διάρκεια φυσικής άσκησης, σε αντίθεση με άτομα που κατοικούν σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας όπου παρουσιάζουν αυξημένη διάρκεια φυσικής άσκησης

κατά τρία λεπτά. Ο ρόλος του πλυντηρίου ρούχων στο νοικοκυριό σε σχέση με τον χρόνο φυσικής άσκησης φαίνεται να είναι σημαντικός, καθώς η απουσία του από το νοικοκυριό μειώνει τον χρόνο φυσικής άσκησης κατά έξι λεπτά. Καθοριστικότερος παράγοντας του χρόνου φυσικής άσκησης είναι ο μήνας συμπλήρωσης των ημερολογίων. Οι μήνες που παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο φυσικής άσκησης είναι κυρίως οι καλοκαιρινοί με την πιο αυξημένη διάρκεια τον Αύγουστο κατά τριάντα λεπτά.

Ο χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή (στήλη 5 Πίνακας 11), παρουσιάζει θετική συσχέτιση τόσο με τον αριθμό των τηλεοράσεων όσο και με τον αριθμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών στο νοικοκυριό. Πιο συγκεκριμένα, μία αύξηση του αριθμού των τηλεοράσεων και του αριθμού των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά μία μονάδα, αυξάνει τον χρόνο παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή τον χρόνο που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή κατά τέσσερα και σαράντα οκτώ λεπτά αντίστοιχα. Αρνητικά φαίνεται να επηρεάζει ο αριθμός των ατόμων ηλικίας επτά ετών και κάτω, καθώς μία αύξηση των μελών του νοικοκυριού επτά ετών και κάτω κατά ένα άτομο μειώνει τον χρόνο παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή του χρόνου που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή κατά δέκα λεπτά ενώ αντίθετα, αν αυξηθεί ο αριθμός των μελών του νοικοκυριού ηλικίας επτά έως δεκαεπτά ετών κατά ένα άτομο αυξάνεται ο χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή κατά τρία λεπτά. Γενικά, τα Σαββατοκύριακα παρατηρείται αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή κατά επτά λεπτά το Σάββατο και δώδεκα λεπτά την Κυριακή. Όσον αφορά το φύλο, οι γυναίκες ξοδεύουν τριάντα δύο λεπτά λιγότερα από τους άντρες σε τέτοιου είδους δραστηριότητες. Η περιοχής διαμονής των ερωτώμενων αποτελεί επίσης καθοριστικό παράγοντα της μεταβλητής *pc_tv_dvd_video*. Άτομα που διαμένουν στην Κεντρική Ελλάδα, στο Βόρειο και Νότιο Αιγαίο ή την Κρήτη παρουσιάζουν μειωμένο χρόνο σε τέτοιου είδους δραστηριότητες κατά είκοσι εννέα και είκοσι δύο λεπτά αντίστοιχα σε σχέση με κάτοικους της Βόρειας Ελλάδας. Η μεταβλητή *washingmachine* δεν είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, αλλά στην προκειμένη περίπτωση άτομα που στο νοικοκυριό δεν διαθέτουν πλυντήριο ρούχων ξοδεύουν επτά λεπτά λιγότερο χρόνο μπροστά από την τηλεόραση ή τον υπολογιστή. Λιγότερο χρόνο σε τέτοιου είδους δραστηριότητες δαπανούν και έγγαμα άτομα ή άτομα που έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης κατά έντεκα λεπτά σε σχέση με άτομα που δεν έχουν παντρευτεί. Η μεταβλητή

internetconnection επίσης δεν είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5% αλλά παίζει καταλυτικό ρόλο για τον χρόνο παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή τον χρόνο που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή, καθώς αν το νοικοκυριό δεν διαθέτει σύνδεση στο διαδίκτυο, ο χρόνος που δαπανάται για τις προαναφερθείσες δραστηριότητες μειώνεται κατά δεκαοκτώ λεπτά. Τέλος, σε περιοχές με χαμηλή πυκνότητα φαίνεται να αφιερώνουν κατά δεκαεννέα λεπτά λιγότερο χρόνο για παρακολούθηση τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή για παιχνίδια στον υπολογιστή από περιοχές με υψηλή πυκνότητα.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 11 (στήλη 6) παρουσιάζεται μεγάλη διαφορά στον **χρόνο εργασίας** ανάμεσα στις καθημερινές και τα Σαββατοκύριακα. Τα αποτελέσματα των ημερολογίων για τα Σαββατοκύριακα, παρουσιάζουν μειωμένο χρόνο εργασίας κατά εξήντα έξι λεπτά το Σάββατο και ενενήντα τέσσερα λεπτά την Κυριακή, σε σχέση με τα αποτελέσματα των ημερολογίων που συμπληρώθηκαν τις υπόλοιπες ημέρες της εβδομάδας. Αυξημένο χρόνο εργασίας παρουσιάζουν και οι άντρες κατά δεκαέξι λεπτά σε σχέση με τις γυναίκες. Άτομα που διαμένουν στο Βόρειο Αιγαίο, στο Νότιο Αιγαίο και στην Κρήτη, φαίνεται να δαπανούν περισσότερο χρόνο στην εργασία τους κατά οκτώ λεπτά από άτομα που κατοικούν στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία και Θεσσαλία. Ενδιαφέρον προκαλεί η αύξηση του χρόνου εργασίας κατά τρία λεπτά, μετά από μία αύξηση του αριθμού των μελών του νοικοκυριού ηλικίας δεκαοκτώ ετών και άνω. Οι μεταβλητές *householdproduction* και *domesticlivestock* είναι μη στατιστικά σημαντικές σε επίπεδο σημαντικότητας 5% αλλά είναι δύο μεταβλητές που αξίζει να σχολιαστούν. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τα νοικοκυριά που διαθέτουν παραγωγή λαχανικών, φρούτων ή καλλωπιστικών φυτών κ.τ.λ παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο εργασίας κατά πέντε λεπτά σε αντίθεση με τα νοικοκυριά που διαθέτουν οικόσιτη κτηνοτροφία καθώς παρουσιάζουν μειωμένο χρόνο εργασίας κατά έξι λεπτά.

Πίνακας 11: Αποτελέσματα παλινδρόμησης για τις μεταβλητές *exercisetime*, *pc_tv_dvd_video* και *worktime*

	exercisetime		pc_tv_dvd_video		worktime	
	(4)		(5)		(6)	
	Coef.	S.E.	Coef.	S.E.	Coef.	S.E.
dayfill						
Κυριακή	9.130***	1.611	12.063***	3.891	-94.083***	4.144
Τρίτη	0.063	1.859	4.517	4.491	-5.792	4.783
Τετάρτη	0.187	1.907	5.429	4.604	-4.635	4.906
Πέμπτη	-0.656	1.918	-3.424	4.629	-1.009	4.929
Παρασκευή	2.835	1.937	2.485	4.678	-0.678	4.982
Σάββατο	6.846***	1.602	7.633**	3.869	-66.754***	4.121
monthcompletion						
Φεβρουάριος	-1.193	1.937	-0.846	4.678	0.230	4.991
Μάρτιος	8.110***	2.194	24.965***	5.299	-6.007	5.619
Απρίλιος	4.539**	1.992	-12.390**	4.810	7.192	5.124
Μάιος	6.650***	2.093	-22.208***	5.054	1.437	5.371
Ιούνιος	12.088***	2.098	-26.836***	5.066	-1.793	5.367
Ιούλιος	15.036***	2.108	-30.824***	5.084	6.819	5.407
Αύγουστος	30.903***	2.124	-38.317***	5.128	0.849	5.441
Σεπτέμβριος	25.633***	4.040	-3.457	9.749	-12.078	10.351
Οκτώβριος	-0.503	2.302	-13.625**	5.560	2.985	5.910
Νοέμβριος	3.036	2.827	-21.365***	6.821	2.085	7.268
Δεκέμβριος	-2.400	1.720	-7.425*	4.152	2.094	4.406
_region						
EL2	2.412**	1.176	-29.223***	2.837	3.120	3.012
EL3	-1.694	1.120	2.381	2.703	-1.772	2.875
EL4	1.592	1.550	-22.135***	3.742	8.658**	3.960
urbanity						
2	3.495***	1.096	-10.784***	2.639	-2.020	2.805
3	-5.001***	1.211	-19.788***	2.921	1.798	3.357
youngestmember						
less7years	-3.780***	1.173	-10.687***	2.828	-2.940	2.886
age7_17	1.249	0.777	3.917**	1.874	1.822	1.937
age18plus	-1.539**	0.666	2.995*	1.600	3.666**	1.457
numberoftv	0.200	0.656	4.698***	1.558		
2.connectiontype	-1.073	1.310	-1.153	3.132		
2.videoordvd	0.039	1.027	2.898	2.433		
2.dishwasher	-0.645	0.980				
2.washingmachine	-6.177***	2.368	-7.241	5.615		
2.landline	-0.778	1.228				
numofmobile	0.109	0.581	-2.153	1.377		
numofpc	3.349	6.125	48.150***	14.657		

2.internetconnection		-6.759	6.115	-18.565	14.626		
passengerscars						-3.747**	1.656
2.householdproduction						5.395*	3.239
2.domesticlivestock						-6.465*	3.772
2.gender		-13.902***	0.947	-32.745***	2.285	-16.684***	2.433
age		-0.430***	0.059	1.517***	0.142	-0.182	0.149
occupation							
	2	4.927**	2.265	26.869***	5.466	-134.694***	5.820
	3	13.042	10.431	22.558	25.185	-302.976***	26.818
	4	13.868***	3.391	47.087***	8.187	-304.609***	8.717
	5	16.227***	1.568	78.656***	3.773	-317.623***	4.039
	6	20.217***	2.097	43.274***	5.060	-317.724***	5.388
	7	15.666***	1.615	71.493***	3.899	-316.137***	4.153
	8	11.293***	3.947	115.842***	9.527	-321.543***	10.123
	10	13.368***	1.683	72.093***	4.060	-308.872***	4.313
	11	28.013***	5.642	68.026***	13.627	-318.188***	14.515
familystatus							
	2	-0.291	1.628	-11.603***	3.924	1.265	4.146
	3	-1.878	2.124	9.782*	5.127	9.726*	5.437
constant		32.537***	7.240	57.056***	17.273	366.888***	10.013
R ²		0.105		0.192		0.555	

*** p-value<0,01, ** p-value<0,05, *p-value<0,10

Ο **χρόνος εστίασης στο σπίτι** (στήλη 7 Πίνακας 12), φαίνεται να επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως για παράδειγμα από τα άτομα ηλικίας επτα ετών και κάτω καθώς μία αύξηση των μελών του νοικοκυριού αυτής της ηλικιακής ομάδας κατά ένα άτομο, μειώνει την διάρκεια εστίασης στο σπίτι κατά πέντε λεπτά. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και αν αυξηθούν κατά ένα τα άτομα ηλικίας δεκασκτώ ετών και άνω στο νοικοκυριό, αφού μειώνουν τον χρόνο εστίασης στο σπίτι κατά ένα λεπτό. Εν τω μεταξύ, αξιοσημείωτη αύξηση του χρόνου εστίασης στο σπίτι κατά δέκα πέντε λεπτά παρατηρείται στα νοικοκυριά που διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο, ενώ στα νοικοκυριά με σταθερό τηλέφωνο εμφανίζεται μείωση του χρόνου εστίασης στο σπίτι κατά τέσσερα λεπτά. Μείωση κατά δύο λεπτά παρατηρείται και στα νοικοκυριά που κατέχουν βίντεο ή DVD. Η μεταβλητή *numofpc* που υποδηλώνει τον αριθμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών στον νοικοκυριό, σχετίζεται θετικά με τον χρόνο εστίασης στο σπίτι, καθώς αν αυξηθούν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές στο νοικοκυριό κατά ένας τότε αυξάνεται κατά δεκάοκτώ λεπτά ο χρόνος εστίασης στο σπίτι. Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων,

αυτοί που είναι παντρεμένοι ή έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο εστίασης στο σπίτι κατά δεκαεπτά λεπτά από τους υπόλοιπους που δεν είναι παντρεμένοι. Γενικά, οι ερωτηθέντες συνηθίζουν να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο για εστίαση στο σπίτι τόσο το Σάββατο (κατά επτά λεπτά περισσότερα από τις υπόλοιπες ημέρες) όσο και την Κυριακή (κατά δεκατρία λεπτά περισσότερα από τις υπόλοιπες ημέρες). Τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης για τις μεταβλητές *_region* και *urbanity* έδειξαν να έχουν αρνητική συσχέτιση με τον χρόνο εστίασης στο σπίτι. Πιο συγκεκριμένα, όσοι διαμένουν στην Κεντρική Ελλάδα τρώνε στο σπίτι κατά εννέα λεπτά λιγότερα από αυτούς που μένουν στην Βόρεια Ελλάδα, ενώ λιγότερα κατά πέντε λεπτά τρώνε τα άτομα που διαμένουν σε περιοχές μεσαίας πυκνότητας σε σχέση με άτομα που κατοικούν σε περιοχές υψηλής πυκνότητας.

Όπως ο χρόνος εστίασης εντός σπιτιού έτσι και ο **χρόνος εστίασης εκτός σπιτιού** (στήλη 8 Πίνακας 12) παρουσιάζεται αυξημένος τα Σαββατοκύριακα (κατά έντεκα λεπτά περισσότερα το Σάββατο και δώδεκα λεπτά περισσότερο την Κυριακή). Παρόλα αυτά, τον χρόνο αυτό επηρεάζουν και οι μήνες του χρόνου καθώς εμφανίζεται αυξημένος τους καλοκαιρινούς μήνες, Ιούνιο (κατά τέσσερα λεπτά), Ιούλιο (κατά πέντε λεπτά) και Αύγουστο (κατά έξι λεπτά). Όσον αφορά το φύλο, οι γυναίκες εμφανίζουν λιγότερο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού από τους άντρες είκοσι έξι λεπτά. Μείωση στον χρόνο αυτό υφίσταται και αν αυξηθεί ένα μέλος στο νοικοκυριό ηλικίας επτά ετών και κάτω (κατά εννέα λεπτά), επτά έως δεκαεπτά (κατά οκτώ λεπτά) και δεκαοκτώ ετών και άνω (κατά τρία λεπτά). Ως προς την μεταβλητή *passengerscars*, φαίνεται ότι με την αύξηση των επιβατικών ΙΧ αυτοκινήτων στο νοικοκυριό κατά ένα αυξάνεται ο χρόνος εστίασης εκτός σπιτιού κατά δύο λεπτά. Ο χρόνος εστίασης εκτός σπιτιού αυξάνεται επίσης (κατά ένα λεπτό) με την αύξηση των τηλεοράσεων κατά μία στο νοικοκυριό. Θετικά φαίνεται να επηρεάζει τον χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού η μη ύπαρξη δορυφορικής ή καλωδιακής τηλεόρασης, αφού οι ερωτηθέντες που δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν δορυφορική ή καλωδιακή τηλεόραση στο νοικοκυριό παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού κατά δύο λεπτά. Η οικογενειακή κατάσταση που αντιπροσωπεύεται από την μεταβλητή *familystatus*, επηρεάζει σημαντικά το χρόνο που ξοδεύεται για εστίαση εκτός σπιτιού. Χήρα, διαζευμένα ή άτομα σε διάσταση διαθέτουν δεκαεπτά λεπτά λιγότερα για εστίαση εκτός σπιτιού από άτομα που δεν είναι παντρεμένα, ενώ ακόμα λιγότερο χρόνο για εστίαση εκτός σπιτιού κατά είκοσι λεπτά διαθέτουν οι παντρεμένοι ή άτομα που έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης. Ενδιαφέρων παρουσιάζει η περιοχή διαμονής και ο βαθμός αστικότητας των ερωτηθέντων ως

προσδιοριστικοί παράγοντες του χρόνου εστίασης εκτός σπιτιού. Ερωτηθέντες που διαμένουν στην Αττική σε σχέση με αυτούς που μένουν στην Βόρεια Ελλάδα δήλωσαν μειωμένο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού κατά επτά λεπτά. Άτομα που διαμένουν σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας παρουσιάζουν αυξημένο χρόνο εστίασης εκτός σπιτιού (κατά πέντε λεπτά) σε σύγκριση με αυτούς που κατοικούν σε περιοχές υψηλής πυκνότητας. Τέλος οι κάτοχοι φούρνου μικροκυμάτων, φαίνεται να διαθέτουν περισσότερο χρόνο στην εστίαση εκτός σπιτιού κατά ένα λεπτό.

Πίνακας 12: Αποτελέσματα παλινδρόμησης για τις μεταβλητές *foodhome* και *foodout*

	foodhome		foodout	
	(7)		(8)	
	Coef.	S.E.	Coef.	S.E.
<i>dayfill</i>				
Κυριακή	13.860***	1.917	12.558***	1.630
Τρίτη	-2.606	2.213	-2.570	1.882
Τετάρτη	-0.842	2.268	-0.764	1.929
Πέμπτη	-3.418	2.281	0.783	1.940
Παρασκευή	-1.621	2.304	1.330	1.960
Σάββατο	7.610***	1.905	11.197***	1.621
<i>monthcompletion</i>				
Φεβρουάριος	5.238**	2.304	2.740	1.960
Μάρτιος	5.125**	2.608	-2.286	2.219
Απρίλιος	7.582***	2.369	4.692**	2.015
Μάιος	16.420***	2.489	1.404	2.117
Ιούνιος	15.109***	2.496	4.509**	2.123
Ιούλιος	12.205***	2.506	5.309**	2.132
Αύγουστος	15.629***	2.525	6.115***	2.148
Σεπτέμβριος	28.428***	4.807	0.728	4.089
Οκτώβριος	4.142	2.738	2.359	2.329
Νοέμβριος	4.422	3.362	1.292	2.859
Δεκέμβριος	6.293***	2.045	1.613	1.740
<i>_region</i>				
EL2	-9.599***	1.400	1.558	1.191
EL3	-3.150**	1.339	-7.089***	1.139
EL4	-8.740**	1.848	-5.176**	1.572
<i>urbanity</i>				
2	-5.072***	1.308	1.844*	1.113
3	-3.607**	1.490	5.177***	1.269
<i>youngestmember</i>	-0.024	0.051	0.035	0.044
<i>less7years</i>	-5.769***	1.390	-9.050***	1.181
<i>age7_17</i>	0.342	0.922	-8.595***	0.783

age18plus		1.614**	0.796	-3.486***	0.680
numberoftv		1.251	0.777	1.561**	0.677
2.connectiontype		0.721	1.536	2.781**	1.340
2.videoordvd		2.416**	1.208	-0.443	1.053
2.microwave		-1.283	1.093	-1.909**	0.939
2.dishwasher		4.903***	1.178	-0.108	1.014
freezer		2.197*	1.126	-0.248	0.967
landline		4.535***	1.436	1.157	1.242
numofmobile		-0.033	0.682	1.087*	0.594
numofpc		18.962***	7.143	-6.623	6.230
2.internetconnection		-15.856**	7.133	0.697	6.221
passengerscars		0.570	0.846	2.329***	0.717
2.gender		-1.130	1.127	-26.315***	0.958
age		0.466***	0.071	-0.466***	0.060
occupation					
	2	15.383***	2.693	-4.674**	2.290
	3	15.617	12.405	-8.625	10.549
	4	28.448***	4.034	0.812	3.431
	5	38.087***	1.874	-11.729***	1.594
	6	19.871***	2.499	-29.782***	2.125
	7	25.174***	1.920	-0.387	1.633
	8	22.200***	4.695	-21.040***	3.994
	10	33.176***	2.003	-6.494***	1.704
	11	25.999***	6.709	0.314	5.706
familystatus					
	2	17.872***	1.941	-20.221***	1.651
	3	2.078	2.526	-17.795***	2.148
constant		21.133**	9.012	92.411***	7.806
R ²			0.141		0.154

*** p-value<0,01, ** p-value<0,05, *p-value<0,10

Για να εξεταστεί το πώς η δαπάνη χρόνου για τις διάφορες κατηγορίες χρόνου επηρεάζουν την υγεία, έγινε μία λογιστική παλινδρόμηση (Ordered Logistic Regression), στην οποία ως κατηγορική εξαρτημένη μεταβλητή ορίστηκε η μεταβλητή *health*, ενώ ως ανεξάρτητες μεταβλητές ορίστηκαν οι προβλεπόμενες τιμές για κάθε μία από τις εξισώσεις της προηγούμενης παλινδρόμησης και διάφορες ποσοτικές/ποιοτικές μεταβλητές όμοιες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν στην μέθοδο των φαινομενικά ασυσχέτιστων παλινδρομήσεων.

Με άλλα λόγια το δεύτερο οικονομετρικό υπόδειγμα έχει την εξής μορφή:

$$\text{Health}^* = b_0 + b_1 \text{sleeptime\_hat} + b_2 \text{mealpreparation\_hat} + b_3 \text{washingtime\_hat} + b_4 \text{excercisetime\_hat} + b_5 \text{pc\_tv\_dvd\_video\_hat} + b_6 \text{worktime\_hat} + b_7 \text{foodhome\_hat} + b_8 \text{foodout\_hat} + b_9 \text{region} + b_{10} \text{urbanity} + b_{11} \text{youngestmember} + b_{12} \text{less7years} + b_{13} \text{age7\_17} + b_{14} \text{age18plus} + b_{15} \text{internetconnection} + b_{16} \text{gender} + b_{17} \text{age} + b_{18} \text{familystatus}$$

Από την εκτίμηση του παραπάνω οικονομετρικού υποδείγματος προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στο Πίνακα 13.

Πίνακας 13: Αποτελέσματα τακτικής λογιστικής (ordered logit) παλινδρόμησης για την υγεία

		health	
		Coef.	S.E.
sleeptime_hat		0.00959***	0.00175
mealpreparation_hat		-0.00027	0.00447
washingtime_hat		-0.00627	0.01142
excercisetime_hat		-0.00130	0.00219
pc_tv_dvd_video_hat		0.00080***	0.00014
worktime_hat		0.00083**	0.00039
foodhome_hat		0.00576**	0.00276
foodout_hat		-0.02468***	0.00215
_region			
	EL2	-0.05339	0.06569
	EL3	0.23216***	0.05690
	EL4	-0.28757***	0.07449
urbanity			
	2	0.04583	0.05158
	3	0.50465***	0.05606
youngestmember		-0.01042***	0.00193
less7years		-0.38462***	0.05946
age7_17		-0.42263***	0.04555
age18plus		-0.09946***	0.02762
2.internetconnection		0.11152*	0.06036
2.gender		-0.09880	0.13589
age		0.06681***	0.00297
familystatus			
	2	-0.39964***	0.09982
	3	-0.04464	0.10650

*** p-value<0,01, ** p-value<0,05, *p-value<0,10

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα της λογιστικής παλινδρόμησης, θετική επίδραση στη υγεία κατέχει ο βαθμός αστικότητας, και συγκεκριμένα περιοχές χαμηλής πυκνότητας, ο χρόνος εργασίας και η περιοχή διαμονής για άτομα που διαμένουν στην Αττική. Επίσης θετική επίδραση στην υγεία παρουσιάζει και ο χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος για παιχνίδια στον υπολογιστή. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μεταβλητή *foodhome_hat*, ο χρόνος που δαπανούν άτομα στην εστίαση στο σπίτι επιδρά θετικά στην υγεία τους σε αντίθεση με άτομα που τρώνε εκτός σπιτιού. Το αρνητικό πρόσημο στο συντελεστή της μεταβλητής *foodout_hat*, αντιπροσωπεύει την αρνητική επίδραση του χρόνου εστίασης εκτός σπιτιού στην υγεία. Οι μεταβλητές *exercisetime_hat*, *washingtime_hat* και *mealpreparation_hat*, παρόλο που εμφανίζουν αρνητική επίδραση στην υγεία, δεν είναι στατιστικά σημαντικές σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, άρα η επίδραση τους στον πληθυσμό είναι μηδενική.

Όπως προκύπτει από την δεύτερη παλινδρόμηση, αρνητική επίδραση στην υγεία επίσης ασκεί η οικογενειακή κατάσταση, δηλαδή έγγαμα άτομα ή άτομα που έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης και η περιοχή διαμονής, στην προκειμένη περίπτωση τα νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη. Αύξηση του αριθμού των μελών του νοικοκυριού ηλικίας επτά ετών και κάτω, επτά έως δεκαεπτά ετών και δεκαοκτώ ετών και άνω κατά ένα ασκεί αρνητική επίδραση στην υγεία. Τέλος, μέσα από τα αποτελέσματα της δεύτερης παλινδρόμησης, συμπερασματικά οι άντρες παρουσιάζονται πιο υγιείς από τις γυναίκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι Έρευνες Χρήσης Χρόνου αποτελούν ένα μοναδικό μέσο πιστής καταγραφής δραστηριοτήτων το οποίο βρίσκεται σε στάδιο ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια παγκόσμια.

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μία προσπάθεια κατανόησης της συμπεριφοράς των ατόμων σχετικά με την διαχείριση χρόνου προς διάφορες δραστηριότητες και πώς αυτή η κατανομή του χρόνου αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της υγείας. Η έρευνα χρησιμοποιεί δεδομένα από την Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου (2013-2014) και έχει πληθυσμό αναφοράς όλους τους μόνιμους κάτοικους Ελλάδας.

Η συγκεκριμένη έρευνα ανέδειξε κάποια πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με την επίδραση που μπορεί να έχει η κατανομή του χρόνου σε διάφορες δραστηριότητες στην υγεία. Πιο συγκεκριμένα, με το πέρας της οικονομετρικής ανάλυσης προέκυψε πώς η διάρκεια ύπνου, ο χρόνος εργασίας, ο χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης, DVD, βίντεο ή ο χρόνος που αφιερώνεται για παιχνίδια στον υπολογιστή και ο χρόνος εστίασης στο σπίτι επηρεάζουν θετικά την υγεία. Ιδιαίτερη σημασία όμως πρέπει να δοθεί και στο χρόνο που αφιερώνεται στην εστίασης εκτός σπιτιού, καθώς παρουσιάζει αρνητική επίδραση στην υγεία.

Επιπρόσθετα, τα αποτελέσματα οδήγησαν και σε ορισμένα άλλα συμπεράσματα καθώς στη λογιστική παλινδρόμηση συμπεριλήφθησαν και διάφορες ποσοτικές/ποιοτικές μεταβλητές όμοιες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν στην μέθοδο των φαινομενικά ασυσχέτιστων παλινδρομήσεων. Ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα για τους μόνιμους κατοίκους Αττικής, καθώς σύμφωνα με την έρευνα το να διαμένει κάποιος στην Αττική έχει θετική επίδραση στην υγεία του σε αντίθεση με τα άτομα που διαμένουν στο Βόρειο/Νότιο Αιγαίο ή Κρήτη όπου η υγεία τους επηρεάζεται αρνητικά. Εκτός όμως από την περιοχή διαμονής, η υγεία επηρεάζεται και από τον βαθμό αστικότητας. Ειδικότερα, περιοχές χαμηλής πυκνότητας ασκούν θετική επίδραση στην υγεία. Επιπλέον από την παρούσα εργασία διαπιστώθηκε, ότι άτομα παντρεμένα ή που συζούν με σύμφωνο συμβίωσης δηλώνουν χειρότερη υγεία σε σχέση με τα άτομα που δεν είναι παντρεμένα. Τέλος ένα ακόμη συμπέρασμα στο οποίο καταλήξαμε, είναι ότι αν σε ένα νοικοκυριό αυξηθούν τα άτομα ηλικίας επτά ετών και κάτω, επτά έως δεκαεπτά ετών ή δεκαοκτώ ετών και άνω κατά ένα η υγεία επηρεάζεται αρνητικά.

Τέτοιου είδους έρευνες είναι πρωτόγνωρες για τα Ελληνικά δεδομένα, πράγμα που καθιστά την εν λόγω έρευνα σημαντική.

Όπως προαναφέρθηκε οι μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα πάνω σε Έρευνες Χρήσης Χρόνου είναι ελάχιστες συγκριτικά με αυτές που γίνονται από της Η.Π.Α. και από χώρες της Ε.Ε. όπως διαπιστώθηκε από την βιβλιογραφία. Επομένως η περαιτέρω έρευνα σε ένα τόσο αναπτυσσόμενο πεδίο είναι απαραίτητη για αυτό ακολουθούν ορισμένες προτάσεις με σκοπό να εξεταστούν και άλλες πτυχές του θέματος.

Αρχικά θα ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα μία αντίστοιχη έρευνα που να συνδυάζει δεδομένα Ερευνών Χρήσης Χρόνου από διάφορες χώρες (συμπεριλαμβανομένου και της Ελληνικής Έρευνας Χρήσης Χρόνου) με απώτερο σκοπό την σύγκριση τους, μίας και σε άλλες χώρες ο τρόπος ζωής είναι αρκετά διαφορετικός.

Επίσης μία αντίστοιχη έρευνα που να εστιάζεται σε θέματα παχυσαρκίας χρησιμοποιώντας δεδομένα από την Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου θα ήταν πολύ χρήσιμη ώστε να προβληματίσει πολίτες της χώρας μας που είναι παχύσαρκοι ή τείνουν προς τέτοιου είδους ασθένειες μίας και σύμφωνα με την Πατσοπούλου (2015) σε μία δημοσίευση της στο Ελληνικό Περιοδικό της Νοσηλευτικής Επιστήμης, επιβεβαιώνει ότι τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα λόγω της αλλαγής των διατροφικών συνηθειών των εφήβων έχει αυξηθεί η συχνότητα της παχυσαρκίας κατέχοντας υψηλά ποσοστά τόσο σε Ελληνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο (Πατσοπούλου 2015).

Αναμφισβήτητα ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελληνική κοινωνία σήμερα είναι το θέμα την ανεργίας. Το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης (49,4%) σε όλη την Ε.Ε. κατέχει η Ελλάδα όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Eurostat που δόθηκαν στην δημοσιότητα για το έτος 2014 (Eurostat, 2016). Με αφορμή αυτό θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον μία αντίστοιχη έρευνα αξιοποιώντας τα δεδομένα της Ελληνική Έρευνα Χρήσης Χρόνου για να μελετήσει πώς οι άνεργοι πολίτες διαχειρίζονται το χρόνο τους, με τι εναλλακτικές δραστηριότητες ασχολούνται και πως αυτό επηρεάζει την ψυχολογία τους.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ελληνικές:

Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2016). [online] Available at:

http://www.statistics.gr/statistics?p_p_id=documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=4&p_p_col_pos=1&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_javax.faces.resource=document&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_in=downloadResources&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_documentID=174178&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_locale=eI [Accessed 18 Apr. 2016].

Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2016). *Έρευνα Χρήσης Χρόνου 2013-2014*. [online] Available at: http://www.statistics.gr/statistics?p_p_id=documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=4&p_p_col_pos=1&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_javax.faces.resource=document&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_in=downloadResources&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_documentID=115703&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_locale=eI [Accessed 4 Sep. 2016].

ΠΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Α, 2015 Η διερεύνηση του επιπολασμού της εφηβικής παχυσαρκίας στην Ελλάδα: μια βιβλιογραφική ανασκόπηση.

ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. (2002). 2nd ed. Αθήνα: ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ.

ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, ΜΚ, 2015. Η έννοια του χρόνου στον Αριστοτέλη και στον Henri Bergson. *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, , pp. 387-400.

Ξένες:

ABRAMOWITZ, J., 2014. The connection between working hours and body mass index in the US: a time use analysis. *Review of Economics of the Household*, , pp. 1-24.

ÁLVAREZ, B. and MILES, D., 2003. Gender effect on housework allocation: Evidence from Spanish two-earner couples. *Journal of Population Economics*, **16**(2), pp. 227-242.

Australian Bureau of Statistics. (2016). *4153.0 - How Australians Use Their Time, 2006*. [online] Available at: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/MF/4153.0> [Accessed 17 Apr. 2016].

AUSTRIA, S. (2016). *Time Use*. [online] Statistik.at. Available at: http://www.statistik.at/web_en/statistics/PeopleSociety/social_statistics/time_use/index.html [Accessed 17 Apr. 2016].

BASNER, M., FOMBERSTEIN, K.M., RAZAVI, F.M., BANKS, S., WILLIAM, J.H., ROSA, R.R. and DINGES, D.F., 2007. American time use survey: sleep time and its relationship to waking activities. *SLEEP-NEW YORK THEN WESTCHESTER*, **30**(9), pp. 1085.

BULMER, M., STURGIS, P. and ALLUM, N., 2009. *The Secondary Analysis of Survey Data [Four-Volume Set]*. Sage.

CARDOSO, A.R., FONTAINHA, E. and MONFARDINI, C., 2010. Children's and parents' time use: empirical evidence on investment in human capital in France, Germany and Italy. *Review of Economics of the Household*, **8**(4), pp. 479-504.

DEDING, M. and LAUSTEN, M., 2006. Choosing between his time and her time? Paid and unpaid work of Danish couples. *Electronic International Journal of Time Use Research*, **3**(1), pp. 28-48.

Departamento Administrativo Nacional de Estadística (DANE). (2016). *Departamento Administrativo Nacional de Estadística (DANE)*. [online] Available at: <http://www.dane.gov.co/index.php/esp/component/content/article/83-economicas/construccion/4498-frequently-asked-questions-housing-construction-cost-index-iccv> [Accessed 17 Apr. 2016].

DUNTON, G., BERRIGAN, D., BALLARD-BARBASH, R., GRAUBARD, B. and ATIENZA, A., 2009. Joint associations of physical activity and sedentary behaviors with body mass index: results from a time use survey of US adults. *International journal of obesity*, **33**(12), pp. 1427-1436.

Eurostat Statistics Explained. (2016). *Γλωσσάριο:Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) - Statistics Explained*. [online] Available at: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_Free_Trade_Association_\(EFTA\)/el](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_Free_Trade_Association_(EFTA)/el) [Accessed 18 Apr. 2016].

Eurostat. (2016). [online] Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5833013/KS-CC-05-001-EN.PDF/5af70d49-9012-444d-b6a0-f28a7677d8e4> [Accessed 11 Apr. 2016].

Eurostat. (2016). [online] Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5909673/KS-RA-08-014-EN.PDF/a745ca2e-7dc6-48a9-a36c-000ad120380e?version=1.0> [Accessed 11 Apr. 2016].

Eurostat. (2016). *Στατιστικές απασχόλησης - Statistics Explained*. [online] Available at: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/el [Accessed 4 Sep. 2016].

FISHER, K. and GERSHUNY, J., 2013. Time use and time diary research.

GAUTHIER, A.H. and SMEEDING, T.M., 2000. Patterns of time use of people age 55 to 64 years old: Some cross-national comparisons. Center for Policy Research, Maxwell School of Citizenship and Public Affairs, Syracuse University.

GERSHUNY, J., 2011. Time-use surveys and the measurement of national well-being. Centre for time-use research. Department of sociology. University of Oxford, .

GUTENSCHWAGER, G. and GUTENSCHWAGER, M., 1978. Έρευνα χρήσης χρόνου: Συνοπτικά αποτελέσματα απογραφής δραστηριοτήτων των Αθηναίων κατά το 1972-1973. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, **33**(33-34), pp. 335-348.

ICHINO, A. and DE GALDEANO, A.S., 2004. Reconciling motherhood and work: evidence from time-use data in three countries. *Contributions to Economic Analysis*, **271**, pp. 263-288.

Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística. (2016). *IBGE :: Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística*. [online] Available at: <http://www.ibge.gov.br/english/estatistica/populacao/trabalhoerendimento/pnad2009/> [Accessed 18 Apr. 2016].

KALENKOSKI, C.M., RIBAR, D.C. and STRATTON, L.S., 2009. The influence of wages on parents' allocations of time to child care and market work in the United Kingdom. *Journal of Population Economics*, **22**(2), pp. 399-419.

KRUEGER, A.B. and MUELLER, A., 2008. The lot of the unemployed: a time use perspective. Available at SSRN 1136291, .

MANCINO, L. and NEWMAN, C., 2007. Who has time to cook? How family resources influence food preparation, .

National Institute of Statistics, Ministry of Planning, Cambodia. (2016). *National Institute of Statistics*. [online] Available at: <http://www.nis.gov.kh/index.php/en/component/content/article/82-cses/124-cses-2004.html?highlight=WyJ0aW1lliwidXNlliwic3VydmV5liwidGltZSB1c2UiLCJ0aW1llHVzZSBzdXJ2ZXkiLCJ1c2Ugc3VydmV5ll0=> [Accessed 18 Apr. 2016].

National Statistical Service of the Republic of Armenia. (2016). *ARMENIAN TIME USE PILOT SURVEY / Armenian Statistical Service of Republic of Armenia*. [online] Available at: <http://www.armstat.am/en/?module=publications&mid=9&id=335> [Accessed 18 Apr. 2016].

NIEMI, I. and UNITED NATIONS. ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE, 1995. Time use of women in Europe and North America. UN.

REEVES, M.P., 1979. RoundAbout a Pound a Week.

Republic of Bulgaria National statistical institute. (2016). *2009-2010 Time Use Survey (Basic results) | National statistical institute*. [online] Available at: <http://www.nsi.bg/en/content/6596/прессъобщение/2009-2010-time-use-survey-basic-results> [Accessed 18 Apr. 2016].

RYDENSTAM, K., 1996. The European Time Use Survey: Methods, Properties of and Potential Uses of Data, Seminar on the European Time Use Survey. Office for National Statistics, London 1996.

SENIA, M.C., JENSEN, H.H. and ZHYLYEVSKYY, O., 2014. Time in eating and food preparation among single adults. *Review of Economics of the Household*, , pp. 1-34.

SOROKIN, P.A. and BERGER, C.Q., 1939. Time-budgets of human behavior. Not Avail.

Statistics Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications. (2016). *Statistics Bureau Home Page/Outline of the 2011 Survey on Time Use and Leisure Activities*. [online] Available at: <http://www.stat.go.jp/english/data/shakai/2011/gaiyo.htm> [Accessed 17 Apr. 2016].

Statistics Canada. (2013). *The Daily, Tuesday, July 12, 2011. General Social Survey: Time use*. [online] Available at: <http://www.statcan.gc.ca/daily-quotidien/110712/dq110712b-eng.htm> [Accessed 18 Apr. 2016].

Statistics Canada. (2016). *General Social Survey - Time Use | Statistics Canada*. [online] Available at: <http://www.statcan.gc.ca/eng/survey/household/4503> [Accessed 19 Apr. 2016].

Statistics Finland. (2016). *Tilastokeskus - Tiedonkeruu*. [online] Available at: http://www.stat.fi/keruu/aja/index_en.html [Accessed 18 Apr. 2016].

Statistics South Africa. (2016). *Statistics South Africa | The South Africa I Know, The Home I Understand*. [online] Statssa.gov.za. Available at: <http://www.statssa.gov.za> [Accessed 17 Apr. 2016].

SZALAI, A., 1972. The use of time: Daily activities of urban and suburban populations in twelve countries. *The use of time: daily activities of urban and suburban populations in twelve countries.*, .

TUDOR-LOCKE, C., WASHINGTON, T.L., AINSWORTH, B.E. and TROIANO, R.P., 2009. Linking the American Time Use Survey (ATUS) and the compendium of physical activities: methods and rationale. *Journal of Physical Activity and Health*, **6**(3), pp. 347-353.

United Nations Statistics Division. (2016). *United Nations Statistics Division - Demographic and Social Statistics*. [online] Available at: <http://unstats.un.org/unsd/Demographic/sconcerns/tuse/default.aspx> [Accessed 11 Apr. 2016].

United Nations Statistics Division. (2016). *United Nations Statistics Division - Demographic and Social Statistics*. [online] Available at: <http://unstats.un.org/unsd/Demographic/sconcerns/tuse/profile.aspx?id=126> [Accessed 17 Apr. 2016].

United Nations Statistics Division. (2016). *United Nations Statistics Division - Demographic and Social Statistics*. [online] Available at: <http://unstats.un.org/unsd/Demographic/sconcerns/tuse/default.aspx> [Accessed 18 Apr. 2016].

United Nations Statistics Division. (2016). *United Nations Statistics Division - Demographic and Social Statistics*. [online] Available at: <http://unstats.un.org/unsd/Demographic/sconcerns/tuse/profile.aspx?id=105> [Accessed 18 Apr. 2016].

United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics. (2015). *American Time Use Survey Home Page*. [online] Available at: <http://www.bls.gov/tus/> [Accessed 19 Apr. 2016].

United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics. (2016). *American Time Use Survey—2003 Micro data Files*. [online] Available at: http://www.bls.gov/tus/datafiles_2003.htm [Accessed 11 Apr. 2016].

United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics. (2016). *Current Population Survey (CPS)*. [online] Available at: <http://www.bls.gov/cps/> [Accessed 11 Apr. 2016].

ZICK, C.D. and STEVENS, R.B., 2010. Trends in Americans' food-related time use: 1975–2006. *Public health nutrition*, **13**(07), pp. 1064-1072.

ZUZANEK, J., 1980. Work and leisure in the Soviet Union. A time-budget analysis. Work and leisure in the Soviet Union.A time-budget analysis., .

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1

Πίνακας 4: Χώρες και περιοχές στις οποίες εκπονήθηκαν έρευνες χρήσης χρόνου από το 1990 μέχρι το 2013.

ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΑΛΒΑΝΙΑ	Institute of Statistics (1996)	Επιλεγμένες περιοχές	-	249 νοικοκυριά, 1013 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΑΛΓΕΡΙΑ	Office of National Statistics (2012)	Εθνική κάλυψη	-	9000-10000 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:12+
ARMENIA	National Statistical Service of the Republic of America (2004)	Επιλεγμένες περιοχές	Δύο ημερολόγια: ένα για εργάσιμη μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου.	60 νοικοκυριά, 176 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15-80 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	Australian Bureau of Statistics (2006)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 5 λεπτών	7672 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΑΥΣΤΡΙΑ	Statistics Austria (2008-2009)	Εθνική κάλυψη	-	8200 άτομα Ηλικία: 10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΒΕΛΓΙΟ	Direction générale Statistique du SPF Economie (2005)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	4275 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 12+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΜΠΕΝΙΝ	National Institute of Statistics and Economic Analysis (INSAE) (1991)	Εθνική κάλυψη (αστικές και αγροτικές περιοχές)	Ημερολόγια για κάθε ημέρα	3206 νοικοκυριά, 12604 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 6-65 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΒΟΛΙΒΙΑ	(2001)	-	-	-
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	Brazilian Statistical Office (2009)	Εθνική κάλυψη		10000-12000 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	National Statistical Institute (2009-2010)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου.	3132 νοικοκυριά, 5503 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΚΑΜΠΟΔΙΑ	National Institute of Statistics (NIS) of Cambodia (2003-2004)	60 χωριά	-	1000 νοικοκυριά
ΚΑΝΑΔΑΣ	Statistics Canada (2010)	Εθνική κάλυψη	Ημερολόγια κάθε ημέρα	Περίπου 15400 άτομα Ένα άτομο ανά νοικοκυριό του δείγματος Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΚΙΝΑ	National Bureau of Statistics of China (2008)	10 επαρχίες	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	37142 ερωτηθέντες Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15-74 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΚΟΛΟΜΒΙΑ	Departamento Administrativo Nacional de Estadística (DANE) (2012)	-	-	Ηλικία: 5+

ΚΟΥΒΑ	Oficina Nacional de Estadísticas (ONE) (2001)	4 δήμους	Ημερολόγια κάθε ημέρα	2836 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΔΑΝΙΑ	Statistics Denmark (2008-2009)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	6091 άτομα Ηλικία: 18-74 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ	Directorate of Statistics and studies demographiques (DESD) (2012)	Εθνική κάλυψη	-	1500 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+
ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Oficina Nacional de Estadística and International Research and Training Institute for the Advancement of Women (INSTRAW) (1995)	Εθνική κάλυψη	Ημερολόγιο για μία ημέρα	1500 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΕΚΟΥΑΔΟΡ	(2005)	-	-	-

ΕΣΘΟΝΙΑ	Statistics Estonia (2009)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	7000 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	Central Statistical Agency of Ethiopia (2012)	2 χώροι διοίκησης της πόλης και 9 κράτη	-	900 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	Statistics Finland (2009)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια	4500 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία: 10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΓΑΛΛΙΑ	Institut National de la Statistique et des Études Économiques (2009-2010)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	16600 νοικοκυριά, 15300 άτομα Ένα άτομο ανά νοικοκυριό του δείγματος Ηλικία: 11+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Federal Statistical Office (2001-2002)	Εθνική κάλυψη	Ημερολόγια ανά τακτά χρονικά διαστήματα των 10 λεπτών (τουλάχιστον ένα από τα οποία ήταν σε μία ημέρα της εβδομάδας και ένα σε μία ημέρα από το σαββατοκύριακο)	5443 νοικοκυριά, 11919 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΓΚΑΝΑ	Ghana Statistics Service (2009)	Εθνική κάλυψη	Ένα ημερολόγια (μία ημέρα) για διάστημα μίας ώρας	4800 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΕΛΛΑΔΑ	(1996)	-	-	-
ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ	Institutonacional de estadíca (2000)	5 κύριες εθνότητες της χώρας	-	Όλα τα μέλη των νοικοκυριών από το ¼ των ερωτώμενων νοικοκυριών Ηλικία:7+
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	Hungarian Statistical Office (1999-2000)	-	-	11421 άτομα Ηλικία:15-84 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΙΝΔΙΑ	Ministry of Statistics and Programme Implementation (1999)	6 κράτη επιλέγονται με βάση τη γεωργική διασπορά	Κάθε ερωτηθέν παρέχει στοιχεία ημερολογίου για τρεις τύπους ημέρας σε μία «κανονική εβδομάδα», «διαφορετική εβδομάδα» και «εβδομαδιαία παραλλαγή»	18591 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:6+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	Statistics Indonesia (2005)	Πιλοτικήσε 4 επαρχίες	-	360 νοικοκυριά (90 ανά επαρχία) Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΙΡΑΚ	Central Organization for Statistics and Information Technology (2007)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 15 λεπτών	18144 νοικοκυριά, 24445 άτομα Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	The Economic and Social Research Institute in conjunction with the NDP Gender Equality Unit of the Department of Justice Equality and Law Reform (2005)	-	-	-

ΙΣΡΑΗΛ	Central Bureau of Statistics (1991-1992)	-	-	Ηλικία:14+ Φύλο: θηλυκά και αρσενικά
ΙΤΑΛΙΑ	Istituto Nazionale di Statistica (ISTAT) (2002-2003)	-	-	-
ΙΑΠΩΝΙΑ	Statistics Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications (2011)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 15 λεπτών	83000 νοικοκυριά, 200000 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΛΑΟΣ	Lao Department of Statistics (2007-2008)	Εθνική κάλυψη	-	Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΛΕΤΟΝΙΑ	Central Statistical Bureau of Latvia (2003)	-	-	1469 νοικοκυριά, 3804 άτομα Ηλικία:10+
ΛΕΣΟΤΟ	Lesotho Bureau of Statistics (2002-2003)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 15 λεπτών	8182 άτομα Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	Statistics Lithuania (2003)	-	Ιανουάριος έως Δεκέμβριο του 2003	4768 άτομα Ηλικία:10+
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	CEPS/Instead (1996)	-	-	200 νοικοκυριά, 505 άτομα Ηλικία:10+

ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ	Institut National de la Statistique (2001)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 15 λεπτών	2663 νοικοκυριά, 7743 άτομα Ηλικία:6-65 Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΜΑΛΑΙΣΙΑ	Malaysia's Ministry of Women, Family & Community Development (MWFCD), in collaboration with the Department of Statistics (2003)	-	-	15000 κατοικημένους χώρους, 32000 ερωτηθέντες Ηλικία:15-64
ΜΑΛΤΑ	National statistics Office-Malta (NSO) (2002)	Εθνική κάλυψη	Ημερολόγια ανά τακτά χρονικά διαστήματα των 10 λεπτών για 2 συγκεκριμένες ημέρες που υπάγονται στην εβδομάδα αναφοράς	Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	Central Statistics Office (2003)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 30 λεπτών	6480 νοικοκυριά, 19907 άτομα Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΜΕΞΙΚΟ	INEGI (2009)	Εθνική κάλυψη	-	17000 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:12+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΜΟΓΓΟΛΙΑ	National Statistical Office (2000)	Εθνική κάλυψη	Στα 2/3 των ερωτηθέντων, ανατέθηκαν ημερολόγια δύο ημερών ενώ στο υπόλοιπο 1/3 ανατέθηκαν ημερολόγια τριών ημερών	1086 νοικοκυριά, 2753 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:12+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΜΑΡΟΚΟ	Haut- Commisariat au plan (2011-2012)	Εθνική κάλυψη	-	9000 νοικοκυριά Ηλικία:7+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	Central Bureau of Statistics (2011-2012)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	2000 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:12+
ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	Statistics New Zealand (2009-2010)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 5 λεπτών	8500 άτομα Επιλογή δύο μελών από κάθε νοικοκυριό του δείγματος Ηλικία:12+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ	Instituto Nacional de Estadísticas y Censos (1998)	Εθνική κάλυψη	Μία περίοδος (δίνονται πληροφορίες για την ημέρα πριν από την συνέντευξη)	Το ήμισυ των ερωτηθέντων νοικοκυριών σε όλα τα μέλη του νοικοκυριού Ηλικία:6+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΝΙΓΗΡΙΑ	Federal Statistics Office (1998)	4 κράτη και Λάγος	Κάθε ερωτώμενος παρέχει στοιχεία ημερολογίου για επτά ημέρες	20 νοικοκυριά ανά κράτος και του Λάγος, 243 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκά και αρσενικά
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	Central Bureau of Statistics (2010-2011)	Εθνική κάλυψη	-	3975 ημερολόγια Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:9-79
ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΑ ΕΔΑΦΗ	Palestinian Central Bureau of Statistics (2012-2013)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	4620 νοικοκυριά, 8778 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
OMAN	Ministry of National Economy (2007-2008)	Εθνική κάλυψη	Κάθε ερωτώμενος παρέχει στοιχεία ημερολογίου για μία ημέρα που επιλέγεται τυχαία	9063 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΠΑΚΙΣΤΑΝ	Statistics Division Government of Pakistan (2007)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 30 λεπτών	19600 νοικοκυριά Επιλογή δύο μελών από κάθε νοικοκυριό του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ	(1997-1998)	-	-	-
ΠΕΡΟΥ	National Institute of Statistics and Informatics (2010)	Εθνική κάλυψη	-	4580 νοικοκυριά Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:12+
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	National Statistical Coordination Board (2000)	-	-	240 νοικοκυριά, 960 άτομα
ΠΟΛΩΝΙΑ	Central Statistical Office of Poland (2003-2004)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου	20264 άτομα Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	Instituto Nacional de Estatística for Eurostat (1999)	Εθνική κάλυψη	-	8133 ερωτηθέντες από ένα πληθυσμό 9323000 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκά και αρσενικά

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ	Statistics Korea (2009)	Εθνική κάλυψη	Τα νοικοκυριά ήταν χωρισμένα σε 5 ομάδες. Κατέγραφαν τις δραστηριότητες τους για 2 ημέρες σε τακτά χρονικά διαστήματα των 10 λεπτών	8100 νοικοκυριά, 21000 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	National Institute of Statistics (2001)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου	17751 άτομα Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΣΕΡΒΙΑ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	Statistical Office of the Republic of Serbia (2010-2011)	Εθνική κάλυψη	Δύο ημερολόγια: ένα για καθημερινή μέρα και ένα για μία ημέρα του σαββατοκύριακου. Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	2340 νοικοκυριά Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	Statistical Office of the Slovak Republic (2006)	Εθνική κάλυψη	-	200 νοικοκυριά, 511 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	Statistical Office of the Republic of Slovenia (2000-2001)	-	-	4500 νοικοκυριά Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	Statistics South Africa (2000)	Εθνική κάλυψη	Κάθε ερωτώμενος παρέχει στοιχεία ημερολογίου για μία μέρα (διάρκεια: 30 ημέρες)	Επιλέχθηκαν τυχαία δύο μέλη από κάθε νοικοκυριό του δείγματος (10800 νοικοκυριά) Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
ΙΣΠΑΝΙΑ	National Institute of Statistics (Spanish National Statistical Agency) (2009-2010)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	11538 νοικοκυριά, 19295 άτομα Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:10+
ΣΟΥΙΔΙΑ	Statistics Sweden (2010-2011)	Εθνική κάλυψη	Τακτά χρονιά διαστήματα των 10 λεπτών	6477 ερωτηματολόγια Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15-84
ΕΛΒΕΤΙΑ	Office Federal de Statistique (2001)	-	-	-
ΤΑΙΛΑΝΔΗ	National Statistics Office Thailand (2000-2001)	Εθνική κάλυψη	Όλες οι ημέρες καλύφθηκαν από την ανάθεση μίας ημέρας σε κάθε εναγόμενο	27000 νοικοκυριά, 62500 άτομα Ηλικία:10+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό
Η ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	The State Statistical Office of the Republic of Macedonia (2004)	-	-	Ηλικία:10+

ΤΟΥΡΚΙΑ	Turkish Statistical Institute (2006)	-	-	5070 νοικοκυριά, 11815 άτομα Ηλικία:15+
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΑ ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Office for National Statistics (2005)	-	-	-
ΕΝΩΜΕΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΑΝΖΑΝΙΑΣ	Department of Statistics at the University of Dar es Salaam (2005)	-	-	-
ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	(2003)	Εθνική κάλυψη	-	40500 νοικοκυριά ετησίως (περίπου) Όλα τα μέλη των νοικοκυριών του δείγματος Ηλικία:15+ Φύλο: θηλυκό και αρσενικό

Πηγές: (United Nations Statistics Division, 2016; National Statistical Service of the Republic of Armenia, 2016; Australian Bureau of Statistics, 2016; Statistics Austria, 2016; Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística, 2016; Republic of Bulgaria National statistical institute, 2016; National Institute of Statistics, Ministry of Planning, Cambodia, 2016; Statistics Canada, 2013; Statistics Finland, 2016; Departamento Administrativo Nacional de Estadística (DANE), 2016)